

רבי יעקב אבוחצירא

מה שלומכם? (ילדים -) איך עבר עליכם היום? (ילדים -) כמו שהבטחנו לכם אתמול, היום נספר לכם ספור יפה על הצדיק הקדוש רבי יעקב אבוחצירא שעכשו זה יום ההולא שלו, על ידי שמספרים עליו ספורים הזכות שלו מתעוררת בשמים והוא מתפלל עלינו לפני ה' לברכות גדולות. יש עליו המון ספורים יפים ומרתקים, אבל הכי חשוב זה ללמוד מהמעשים שלו ולהתנהג כמוהו.

רבי יעקב, היה נוהג להסתובב בכל מיני ארצות כדי לעזור ליהודים שנמצאים שם. הוא היה נוהג להסתובב בין כלם ולאסוף צדקה עבור העניים. ואף שזה בכלל לא דבר קל, רבי יעקב ידע שה' אוהב את הצדקה, וכמו שאנו אומרים בתפלה: "ברוך אתה ה' מלך אוהב צדקה ומשפט".

פעם אחת, נסע רבי יעקב למרחקים, ובעזרת ה' הצליח לאסוף המון כסף בשביל העניים. באותו מסע היה לו מלווה ערבי שהולך את החמור ועזר לרוב בכל מה שהוא צריך. לאחר שנחו מעט ורצו להמשיך בדרך, אמר הרב לערבי: "תראה, אני רוצה להגיע מהר לעיר שלנו, כי הזמן שלי יקר וכל דקה חשובה. ולכן, אני מציע שגלה בדרך מסתמת שהיא קצרה.. " כששמע את זה הערבי הוא כמעט התעלף, הוא פנה לרוב ואמר: "כבוד הרב, אבל בדרך הזו יש שודדים גדולים, הם רק מחכים שתעבר שם והם ישדדו אותך.. ובפרט עכשו שיש לה הרבה כסף.."

הרב לא התרגש, הוא אמר: "אני יודע שיש שם שודדים, אל תדאג, בעזרת ה' יהיה בסדר.. " הערבי לא נרגע, הוא אמר לרב: "כבוד הרב, אני מכיר את השודדים האלו,

הם לא רק לוקחים את הכסף, אלא הם גם פוגעים באנשים וחלילה יכול לקרות לנו משהו.. "אבל הרב לא שמע לו אלא אמר: "אתה כעת עובד שלי, ואתה צריך לשמוע למה שאני אומר. ולכן, אתה חייב ללכת בדרך שאני רוצה.."

לערבי לא הייתה ברירה, והוא הולך את החמורים לכוון הדרך המסכנת. רבי יעקב יושב בנחת על החמור וראשו היה עסוק בדברי תורה. באותו זמן, קבלו השודדים כבר את ההודעה שרבי יעקב מתקרב אליהם ויש עליו המון כסף.. הם הכינו את כלי הנשק שלהם, ואיך שהם ראו את החמורים של רבי יעקב והמלווה שלו הם התגלגלו בצחוק חזק.. איך שהערבי המלווה שמע אותם הוא התחיל לרעד.. הוא הסתכל על רבי יעקב וראה שהרב בכלל לא זז ואפילו לא מרים את העיניים מהספר.. הוא לא חכה, אלא מיד קפץ מהחמור והתחיל לרוץ ברגל אל תוך היער. שם הוא התחבא מאחורי עץ גדול כדי לראות מה יקרה לרב.. תוך כמה דקות הגיעו ארבעים שודדים עם נשק בידיהם והפנים שלהם מפחידות. רבי יעקב המשיך לשבת על החמור, וכשראה אותם שאל ברגע: "כן, מה אתם רוצים?" השודדים ענו לו: "את כל הכסף שלך, ומיד!!" "בבקשה אמר הרב.."

אבל השודדים אמרו: "לא רק את הכסף אנחנו רוצים, אלא קודם כל נפגע בך ואחר כך נקח את הכסף.."

רבי יעקב לא התרגש אלא אמר: "הנה אני כאן לפניכם תעשו בי מה שאתם רוצים.."

ארבעים השודדים כונו את הרובים שלהם על רבי יעקב, ואז, לפני שהם ירו, פתאום, האדמה שתחתיהם נהיתה רכה כמו בצץ.. הם התחילו לשקע בתוכה, עוד ועוד ועוד, עד שחצי מהגוף שלהם נכנס לתוך האדמה, והחצי השני שמעל האדמה נהיה קשה כמו

אָבן! כּוֹן, חֲצִי הַגּוֹף הָעֶלְיוֹן שֶׁלָּהֶם הָיָה קְפּוּא כָּאִלּוּ יֵצֵא עֲכָשׁוּ מֵהַמִּקְפִּיא, הַיָּדִים לֹא זָזוּ,
הָעֵינִים לֹא נִסְגְּרוּ.. כָּלֹם.. "עֲמוּד דָּוִם!" הָרַב רָאָה זֹאת וְאָמַר: "תּוֹדָה רַבָּה לָךְ ה'
שֶׁהֲצִלָּת אוֹתִי.. יָדַעְתִּי שְׁמִי שֶׁהוֹלֵךְ לְמִצּוֹה לֹא נִזְוֶק בַּדֶּרֶךְ.. כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּגִּמְרָא
הַקְּדוּשָׁה: "שְׁלוּחֵי מִצּוֹה אֵינָם נִזְוָקִים!", כְּשֶׁרָאָה הָעֶרְבִי שְׁלוּהָ אֶת הָרַב אֶת מָה שֶׁקָּרָה
לְשׁוֹדָדִים הוּא רָץ מִיָּד לְכוּן הַשׁוֹדָדִים, נִסָּה לְהִזִּיז לָהֶם אֶת הַיָּדִים, אֶת הָאֲזָנִים אָבֵל לֹא
הֲצִלִּיחַ, הֵם הָיוּ כִּמוֹ פֶּסֶל! הוּא שָׁמַח וְרָץ לָרַב, הָרַב כָּעַס עָלָיו: "לָמָּה בִּרְחַתָּ? אֵתָּה
פְּחָדוֹ! אֲמַרְתִּי לָךְ שֶׁבַעֲזָרַת ה' הִכָּל יְהִיָּה בִּסְדֵּר.. תִּשְׁאִיר אוֹתָם כָּהֵן, זֶה דוֹקָא קְשׁוּט יָפָה
בְּאַמְצַע הַדֶּרֶךְ, פֶּסֶל שֶׁל אַרְבָּעִים שׁוֹדָדִים שְׁקוּעִים בְּאַדְמָה.. "הֵם הִמְשִׁיכוּ לָלֶכֶת עַד
שֶׁהִגִּיעוּ לָעִיר, כָּל בְּנֵי הָעִיר יֵצְאוּ לְקַבֵּל אֶת רַבִּי יַעֲקֹב בְּשִׁמְחָה וּבִרְקוּדִים. הוּא לֹא סָפַר
לְאַף אֶחָד מֶה קָרָה בַּדֶּרֶךְ, כִּי הוּא לֹא רָצָה לְהִתְגָּאוֹת בִּנְסֵי שָׁה' עֲשֵׂה לוֹ...
הַמְשִׁפְחוֹת שֶׁל הַשׁוֹדָדִים שֶׁיָּדְעוּ שֶׁהַשׁוֹדָדִים חִכּוּ לָרַבִּי יַעֲקֹב כְּדִי לְקַחַת לוֹ אֶת הַכֶּסֶף,
רָאוּ שֶׁרַבִּי יַעֲקֹב חָזַר לָעִיר וְאִלּוּ הַקְּרוֹבִים שֶׁלָּהֶם - הַשׁוֹדָדִים לֹא חָזְרוּ.. הֵם יֵצְאוּ לַחֲפֹשׁ
אוֹתָם וּמָה הֵם רָאוּ? (יָלְדִים -) נִכוּן, כָּל הַשׁוֹדָדִים שְׁקוּעִים בְּאַדְמָה.. הֵם חָזְרוּ לָעִיר
וְרָצוּ לָעֶרְבִי שְׁלוּהָ אֶת הָרַב, הֵם שָׁאֲלוּ אוֹתוֹ: "מָה קָרָה?" וְהוּא סָפַר לָהֶם אֶת הַנִּסִּי
שֶׁקָּרָה לָרַב, הוּא אָמַר לָהֶם: "כְּדָאִי לָכֶם לָלֶכֶת לָרַב וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ סְלִיחָה, אוֹיְלִי הוּא
יִתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם שֶׁיִּנָּצְלוּ.." הֵם מִיָּד רָצוּ לָרַב וְהִתְחַנְּנוּ שֶׁיִּסְלַח לַקְּרוֹבִים שֶׁלָּהֶם, אָמַר לָהֶם
הָרַב: "תֵּלְכוּ לְשׁוֹדָדִים, וְתִגִּידוּ לָהֶם שָׂאֵם הֵם מְקַבְּלִים עַל עֲצָמָם לֹא לְפָגַע יוֹתֵר לְעוֹלָם
בְּאַנְשִׁים אֲנִי אֲתַפְּלֵל עֲלֵיהֶם..". הֵם רָצוּ לְתוֹךְ הַיַּעַר וְשָׁאֲלוּ אוֹתָם אִם הֵם מְקַבְּלִים עַל
עֲצָמָם.. הֵם קִבְּלוּ עַל עֲצָמָם וְהָרַב הִתְפַּלֵּל לָהֶם וְהֵם יֵצְאוּ מִתּוֹךְ הָאֲדָמָה וּבִרְחוּ כָּל אֶחָד
לָעִיר אַחֲרָת..

כֵּן יִלְדִים, זֶה הָיָה רַבִּי יַעֲקֹב אַבּוּחֶצִירָא, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְלַמּוֹד מִמֶּנּוּ אֵיךְ לִקְיָם אֶת
הַמִּצְוֹת וּלְלַמּוֹד אֶת הַתּוֹרָה, וְתַמִּיד לְבַטֵּחַ בַּקְדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁיְהִיָּה בְּסֹדֶר. כִּדָּאֵי שְׂבָכֵל
בֵּית יִדְלִיקוּ הַיּוֹם נֵר לְזִכּוֹת נִשְׁמָתוֹ וְזִכּוֹתוֹ תִּגַּן עָלֵינוּ וְעַלְיֵכֶם וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, אָמֵן

רבי שמואל והמחצלת

מָה שְׁלוּמְכֶם? (יִלְדִים -) אֵיךְ עָבַר עָלֵיכֶם הַיּוֹם? הֲנֵה אֲנַחְנוּ שׁוֹב נִפְגָּשִׁים לַיֵּד הַמָּטָה,
אַתֶּם שׁוֹכְבִים יָפָה וְאֲנַחְנוּ הַהוֹרִים יּוֹשְׁבִים לַיָּדְכֶם וְנִהְיִים בְּיַחַד. אַתֶּם בּוֹדָאֵי יוֹדְעִים שֶׁה'
נָתַן לָנוּ מִצְוֹת קְדוֹשׁוֹת. יֵשׁ מִצְוֹת מִיַּחְדּוֹת לַיִלְדִים וְיֵשׁ מִצְוֹת מִיַּחְדּוֹת לַהוֹרִים. אַחַת
הַמִּצְוֹת הַגְּדוֹלוֹת שֶׁיֵּשׁ לַהוֹרִים הִיא: לַחֲנֹךְ אֶת הַיִּלְדִים. וְאֵיךְ מְחַנְכִים? עַל יְדֵי שְׁלוּמְדִים
תּוֹרָה בְּיַחַד. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה: "וְשִׁנַּנְתֶּם לְבָבְךָ". וְזֶה מָה שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים כָּל עֶרֶב,
אֲנַחְנוּ לּוֹמְדִים תּוֹרָה בְּיַחַד. אֲבָל כִּדֵּי שְׂזָה יְהִיָּה מַעֲנִין ה' צִוָּה אוֹתָנוּ שְׂזָה יְהִיָּה בְּצוּרָה
שֶׁל סְפוּר, כֹּךְ אַתֶּם גַּם נִהְיִים וְגַם לּוֹמְדִים תּוֹרָה.

מִחֵר בְּעֶרֶב, יַחּוּל יוֹם הַהִלּוּלָא שֶׁל שְׁנֵי צְדִיקִים גְּדוֹלִים מְאֹד. אֶחָד מֵהֶם הוּא: הַרְמֵב"ם,
רַבִּי מֹשֶׁה בֶּן מִיָּמוֹן. וְהַשֵּׁנִי הוּא הַצִּדִּיק הַגָּדוֹל רַבִּי יַעֲקֹב אַבּוּחֶצִירָא. מִשְׁפַּחַת אַבּוּחֶצִירָא
הִיא מִשְׁפַּחָה מְאֹד מְפֹרָסֶמֶת שֶׁל צְדִיקִים. הַיּוֹם נִסְפָּר לָכֶם אֶת הַסְּפוּר שֶׁיִּסְבִּיר לָכֶם מָה
פְּרוּשׁ הַמִּילָה: "אַבּוּחֶצִירָא", וְלָמָּה קוֹרְאִים לַמִּשְׁפָּחָה הַזֹּאת כֹּךְ? אֲבָל כְּמוֹכֵן שֶׁלֹּא נִתְחִיל
אֶת הַסְּפוּר עַד שֶׁכֻּלָּם יִנִּיחוּ אֶת הָרֹאשׁ עַל הַכִּרִית וְיִהְיוּ בְּשִׁקְטָא..

לִפְנֵי שְׁנַיִם רַבּוֹת, חֵי בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל צְדִיק גְּדוֹל שֶׁקָּרְאוּ לוֹ: רַבִּי שְׁמוּאֵל אֶלְבִּז. רַבִּי שְׁמוּאֵל
הָיָה הוֹגֵה בַּתּוֹרָה יוֹמָם וְלַיְלָה. פַּעַם אַחַת, הָיָה צָרִיךְ רַבִּי שְׁמוּאֵל לְנַסֵּעַ לַחוּץ לְאַרְץ

בשביל מצוה גדולה. בזמן ההוא עדין לא היו מטוסים אלא רק ספינות שמפליגות בים. רבי שמואל הכין תיק עם הדברים שהוא צריך לדרך: אכל, בגדים להחלפה וכמוכן ספרי קדש כדי ללמוד בדרך. הוא יצא לכוון העיר יפו ששם היה הנמל. זמן רב לקח לו בכדי להגיע ליפו כי לא היה לו כסף לנסע בכרכרה מיחדת..

רבי שמואל אמנם היה עני מרוד בכסף, אולם במדת הבטחון היה עשיר גדול, הוא ידע שה' נמצא אתו בכל מקום ולכן לא פחד משום דבר. תוך כדי שהלך בנמל ראה ספינה שעומדת לצאת לדרך, הוא הסתכל לתוך הספינה וראה שיש מספיק מקום בספינה גם בשבילו. הוא נגש לרב החובל ואמר: "כבוד רב החובל, אני צריך להפליג בספינה לצורך מצוה, אבל אין לי כסף. אולי אתה מוכן להכניס אותי בחנם?" רב החובל התפקע מצחוק: "חה, חה, חה, מה אמרת? בחנם? מה פתאום! אינני לוקח אנשים בחנם! מי שרוצה לעלות לספינה צריך לשלם, ואם אין לך - תשאר כאן!" רבי שמואל לא דאג כלל, מה עשה? היתה לו מחצלת קטנה כמו שטיח, הוא פרס אותה על הרצפה, ישב עליה, פתח את אחד הספרים שלו והתחיל ללמוד..

אחרי שעה, נשמעו שלוש צפירות: "טוויי, טוויי, טוויי.." זה היה הסימן שהספינה יוצאת לדרך.. כל הנוסעים עמדו על הספון ונופפו לשלום לקרובים שלהם שנשארו על החוף.. "שלום, נסיעה טובה, הפלגה נעימה.. תחזרו מהר.." נשמעו קריאות מכל הכוונים.. הספינה התחילה להתרחק מהחוף אל תוך הים הגדול. לפתע צעק מישהו: "הי, תסתכלו מה יש שם.. כלם הסתובבו ושאלו: "מה? איפה? לאן להסתכל?.." והאיש אמר: "תראו מי מפליג מאחורינו.. כלם הסתכלו אחורה ומה הם ראו? הם ראו את רבי שמואל אלבז יושב על המחצלת שלו והמחצלת שטה על המים כאלו היא סירה.. "הי, מה זה? איך יכול להיות שהוא לא שוקע? זה ממש נס.." הם צעקו לרב החובל: "בא,

בא מהר, תראה איזה נס קורה כאן..." רב החובל רץ מהר וראה איך רבי שמואל (שבקש ממנו לפני כן לעלות בחנם) יושב על המחצלת ושט בים אחריהם.. הוא התחיל לצעק לו: "אדוני, אני מבקש סליחה. לא ידעתי שאתה איש קדוש, בא, בא אלינו לספינה אני מוכן לקחת אותך בלי כסף.."

אולם, אפילו שרב החובל צעק חזק, רבי שמואל לא שמע אותו ואפילו לא הרים את העינים מהספר. הוא המשיך ללמוד בנחת על המחצלת. הספינה שטה בין הגלים, ואחריה המחצלת, ממש כאלו היא קשורה אליה בחבל.. וכך היה עד שהגיעו לחוף. כשירדו מהחוף נגש רב החובל לרבי שמואל אלבז ובקש ממנו סליחה.. הוא ספר לכלם על הנס שקרה, וכלם כבדו את רבי שמואל מאד מאד.

מאותו יום במקום רבי שמואל אלבז, התחילו לקרא לו רבי שמואל אבוהצירא. למה? כי פרוש המילה "אבו" - זה אבא, ו"הצירא" - זה מחצלת, והפונה היא: האבא של המחצלת.. זכר לספור המחצלת ששטה על המים.

לאחר כמה שנים, הצרכו יהודי ירושלים לשלח שליח לעיר קושטא כדי לאסוף כסף לעניי ירושלים. החכמים עשו הגרלה ויצא הגורל על רבי שמואל שילה. הוא עלה לספינה, נגש לרב החובל ושאל אותו: "תאמר לי, מתי נגיע היום לקושטא?" רב החובל חשב שהוא השתגע: "היום? לא יכול להיות! קושטא נמצאת בטורקיה וההפלגה לטורקיה לוקחת כמה שבועות!?".. "רבי שמואל ישב בפנה ולמד תורה, לאחר כמה דקות שוב קם ושאל: "מתי אתה רוצה להגיע היום לקושטא?" רב החובל צחק: "הייתי רוצה להגיע בלילה אבל אי אפשר.. תעזב אותי בשקט..". רבי שמואל אמר: "בלילה זה לא טוב, כדאי שנגיע אחרי הצהרים.." רב החובל כבר לא התייחס אליו, הוא שם את הראש לנוח מעט. פתאום, תוך כדי שהוא נח.. התחילה הספינה לשוט במהירות

אדירה, היא עברה נמלים וחופים ותוך כמה שעות עצרה בנמל של קושטא.. רב החובל התעורר, הסתכל לצדדים ולא האמין.. "הי, איפה אנחנו?.." אמרו לו הנוסעים: "מה, אינך מכיר את הנמל של קושטא??" פתאום הוא הבין שרבי שמואל הוא איש קדוש...

יונה מזהב

מה שלומכם? (ילדים -) איך עבר עליכם היום? (ילדים -) תגידו, האם אכלתם היום לחם? (ילדים -) עכשו תנסו להזכר, האם נטלתם ידים לפני האכילה? (לחכות שיזכרו - זה חשוב..) האם שפכתם הרבה מים או מעט?.. יפי, האם ברכתם "המוציא" (להמתין שיזכרו) ושאלה אחרונה: האם ברכתם ברכת המזון?.. כל הכבוד.

אתם יודעים אולי איפה נאמר בתורה שצריך לברך אחרי סעודה עם לחם? (לתת להם לנסות..) כתוב בפסוק: "ואכלת ושבעת וברכת.. נכון מאד. לצערנו, יש ילדים שחושבים שכתוב: "ואכלת ושבעת וברכת.. ואחרי שמסיימים לאכול - הם בורחים ישר למשחקים.. ובסוף הם שוכחים בכלל לברך ברכת המזון וזה לא טוב. ולכן, חכמינו הקדושים שהם היו באמת חכמים גדולים, קבעו ואמרו, שכל מי שאכל לחם, אסור לו לצאת מהמקום עד שיברך "ברכת המזון". ורק אחר כך הוא יכול ללכת.. אבל מה קורה אם אדם אכל ושבע והלך למקום אחר, ופתאום הוא נזכר: "הי! שכחתי לברך ברכת המזון.." האם הוא חייב לחזור לברך באותו מקום שהוא אכל? או שהוא יכול לברך

במקום שנזכר? אתם יודעים את התשובה? (ילדים -) טוב, נגלה לכם, אם הוא יכול לחזר בקלות לאותו מקום שהוא אכל אז כדאי שיחזור. אבל אם הוא כבר התרחק וקשה לו לחזר, יכול לברך במקום שהוא נמצא. וכעת, נספר לכם ספור מאד יפה. שימו ראש יפה על הכרית ונתחיל.

לפני שנים רבות, חי בבבל צדיק גדול שקראו לו רבה בר-בר-חנה, ספורים רבים נכתבו בגמרא הקדושה על רבה בר-בר-חנה, היום נספר לכם אחד מהם. פעם אחת, יצא רבה בר-בר-חנה לדרך ארוכה. הוא כמובן לא נסע לבד, אלא עם שיירה גדולה של סוחרים. חלקם יהודים וחלקם גויים. הם הלכו דרך המדבר, ועל מה הם רכבו? על גמלים. הגמלים יכולים ללכת במדבר דרך ארוכה מאד. הם היו משתדלים ללכת דווקא בלילה, כי בלילה יש אור קר ונעים, וביום יש במדבר שמש חזקה מאד, לפעמים הם היו מוצאים בדרך עץ תמרים ונחים תחת צלו. רבה בר-בר-חנה גם היה בשיירה הזו, והוא השתדל להקפיד על כל ההלכות שיש בדרך. אתם יודעים איזה הלכות יש בדרך? (ילדים -) נכון, לפני שיוצאים לדרך צריך לומר "תפילת הדרך", וכדאי מאד לתת צדקה, כי זו סגולה לשמירה בדרך. צריך גם ללמוד תורה בדרך, כמו שכתוב בתורה: "ובלכתך (לתת לילדים להמשיך..) בדרך". ואם צריכים לאכול בדרך צריך להקפיד לטול ידים ולברך ברכת המזון. כי רק אדם שאין לו מים בכלל והוא בדרך ארוכה מאד, יכול לעטף את הלחם בשקית ולאכל בלי נטילה.

פעם אחת, ישב רבה בר-בר-חנה לאכול סעודה קטנה עם לחם. איך שטים אמר דבר תורה לפני ברכת המזון, אבל פתאום הגיע בעל השיירה ואמר: "מהר מהר, קומו ונצא לדרך, אם נצא עכשו נוכל להגיע למקום ישוב לפני שיהיה חם מאד.. " כלם הזדרזו, ארזו את החפצים שלהם ועלו על הגמלים. רבה בר-בר-חנה ראה איך שכלם ממהרים

והוא פחד שִׁיסְעוּ בְּלַעַדָיו, הוא קם מהר ועלה על הגמל והוא שכח דְּבַר חָשׁוּב, מה הוא שכח? (ילדים -) נכון, לְבַרְךָ בְּרַכַּת הַמָּזוֹן. הַשִּׁירָה יֵצֵאָה לְדֶרֶךְ וְאָז, הוא נִזְכֵּר: "אויש! שִׁכַּחְתִּי לְבַרְךָ בְּרַכַּת הַמָּזוֹן.. מה אַעֲשֶׂה?" בְּאֵמֶת יְלָדִים, הוא יָכַל לְבַרְךָ אִיפֹה שֶׁהוא נִזְכֵּר, כִּי הַשִּׁירָה הִתְרַחֲקָה מְאֹד, אֲבָל הוא הָיָה צָדִיק וְרָצָה לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת בְּצוּרָה הַכִּי טוֹבָה. וְלָכֵן, הוא רָצָה לַחֲזֹר וּלְבַרְךָ בַּמָּקוֹם שֶׁהוא אָכַל. אֲבָל אֵיךְ הוא יִחְזֹר? מה, הוא יֵלֶךְ לְבַד בְּלִי הַשִּׁירָה? זֶה מְאֹד מְסַכָּן לָלֶכֶת לְבַד בַּמִּדְבָּר.. וְאִם הוא יִבְקֹשׁ מֵאִנְשֵׁי הַשִּׁירָה לַחֲפוֹת לוֹ כָּדִי שִׁיחֲזֹר לְבָרְךָ, הֵם לֹא יֵרָצוּ, כִּי הֵם בִּכְלָל לֹא יְהוּדִים.. וְגַם הַיְּהוּדִים יִגִּידוּ שֶׁאִפְשָׁר לְבַרְךָ בְּכָל מָקוֹם וְלֹא חַיִּבִּים לַחֲזֹר.. מָה עוֹשִׂים? יְלָדִים, יֵשׁ לָכֵם רַעְיוֹן מָה רַבָּה בֶּר-בֶּר-חֲנָה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת? (ילדים -) טוֹב, בּוֹאוּ תִשְׁמְעוּ מָה הוא עֹשֶׂה.. הוא פָּנָה לְאִנְשֵׁי הַשִּׁירָה וְאָמַר לָהֶם: "אָה.. סְלִיחָה.. אֲנִי חַיִּב לומר לָכֵם מִשְׁהוּ.." "כֵּן, מָה אַתָּה רוֹצֶה?" שָׁאֵלוּ כָלֶם, וְרַבָּה אָמַר: "אֲנִי שִׁכַּחְתִּי דְּבַר מְאֹד יָקָר בַּמָּקוֹם שֶׁעֲצָרְנוּ מִקֵּדֶם, וְאֲנִי חַיִּב לַחֲזֹר וּלְקַחַת אוֹתוֹ.." כָּלֶם הִתְפַּלְאוּ: "מִהוּ הַדְּבַר הַכָּל כֶּף יָקָר שֶׁשִׁכַּחְתָּ?" וְהוא אָמַר: "שִׁכַּחְתִּי יוֹנָה מִזְהָב!! זֶה יָקָר מְאֹד.." "וְהֵיאִ! יוֹנָה מִזְהָב?? זֶה בְּאֵמֶת דְּבַר יָקָר.. טוֹב, מָה נַעֲשֶׂה? אֵין לָנוּ בְּרִירָה, נִחְכָּה לָךְ.."

ילדים, אַתֶּם בּוֹדְאֵי שׁוֹאֲלִים, אֵיךְ רַבָּה בֶּר-בֶּר-חֲנָה שִׁקֵּר? אִזְּ נִגְלָה לָכֵם שֶׁהוא לֹא שִׁקֵּר חֹס וְשָׁלוֹם, הוא אָמַר לָהֶם אֶת זֶה כְּמִשְׁלִי: כִּי עַם יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים יוֹנָה, וְהַמִּצְוֹת שֶׁאֲנִיחָנוּ מִקִּיָּמִים הֵם כְּמוֹ זָהָב, וְלָכֵן הוא קָרָא לַמִּצְוָה שֶׁל בְּרַכַּת הַמָּזוֹן: יוֹנָה מִזְהָב.. אֲבָל בּוֹאוּ תִשְׁמְעוּ מָה קָרָה בְּסוּף.. רַבָּה בֶּר-בֶּר-חֲנָה חֲזָר לְאוֹתוֹ מָקוֹם, נָטַל מִיָּם אֲחֵרוּנִים שֶׁזוּ

מצוה מיוחדת ונפלאה לפני ברכת המזון, התישב באותו מקום שאכל וברך ברכת המזון בשמחה, בקול רם ובכונה.

לאחר ששים, חשב לעצמו: "רגע, מה יקרה אם כל האנשים יגידו לי: "תראה לנו את היונה מזדהב? הם לא יבינו שדברתי על המצוות.. " איך שהוא חשב על זה, הוא ראה משהו נוצץ בתוך החול.. הוא התכופף לראות מה זה, ומה הוא רואה? (ילדים -) נכון מאוד, יונה מזדהב!! "וואי, איזה נס!" הוא חזר לשירה כשהוא רוכב על הגמל ובידו יונה מזדהב.. כל הנוסעים ראו אותה ושמחו מאוד שהוא מצא את מה שאבד..

ילדים יקרים, ראיתם איך ה' עוזר למי שעושה מצוות? דעו לכם, שאם גם אתם תקפידו על המצוות אז ה' יעשה גם לכם נסים ונפלאות. הקשבתם מאוד יפה, וכעת נאמר יחד: "שמע ישראל". (ברכות נג')

יוסל'ה קמצן קדוש

מה שלומכם? (ילדים -) איך אתם מרגישים? (ילדים -) תגידו, האם יש לכם חברים? (ילדים -) ועכשו, אנחנו רוצים שתגידו במהירות שני שמות של חברים שלכם הכי טובים.. (שימו לב, בדרך כלל מה שהם 'שולפים' אלה החברים שאליהם הם מתחברים.. לטוב או למוטב..)

יְפִי, לִפְנֵי שְׁנֵתַחִיל אֶת הַסְּפֹר הַיָּפֶה שֶׁל הַיּוֹם, רָצִינוּ לַדַּעַת הָאֵם אֶתְּם מְכִירִים יֶלֶד
שֶׁהַחֲבֵרִים מְכִנִּים אוֹתוֹ בְּשֵׁם גִּנְאִי? אֵל תִּגִּידוּ לָנוּ אֶת הַשֵּׁם שְׁלֹו, אֲלֹא רַק רָצִינוּ לַדַּעַת
אִם יֵשׁ אֶחָד כָּזֶה? .. טוֹב, אַז צָרִיךְ שֶׁתִּדְּעוּ דָּבָר מְאֹד חָשׁוּב, הַגִּמְרָא הַקְּדוּשָׁה אוֹמֶרֶת
שֶׁמִּי שֶׁמְכַנֶּה לַחֲבֵר שְׁלֹו שֵׁם גִּנְאִי - זוֹ עֲבֵרָה חֲמוּרָה מְאֹד, ה' מְאֹד כּוֹעֵס עַל זֶה וְאוֹתוֹ
אָדָם שֶׁמְכַנֶּה אֶת הַשֵּׁם גִּנְאִי נֶעֱנַשׁ בְּעֵנַשׁ גָּדוֹל מְאֹד. לָכֵן, אֲנַחְנוּ הַהוֹרִים שְׁלָכְם מִזֵּהִירִים
אֶתְכֶם מְאֹד, שְׂאֵף פַּעַם, אֲבָל א-ף פ-ע-ם לֹא תִקְרָאוּ לַחֲבֵר שְׁלָכְם שֵׁם גִּנְאִי, כְּמוֹ
לְדַגְמָא: "אָבִי הַשָּׁמַן", או "דָּוִד הַנְּמוּךְ" או "יוֹסֵף הַקֶּמֶץ" הַבְּנֵתָם לָמָּה הַפְּנוּנָה? (יְלָדִים -)
יְפִי, וְגַם אִם מִיִּשְׁהוּ אוֹמֵר לָכֶם שֵׁם גִּנְאִי - אֵל תִּחַזְּרוּ לוֹ, לָמָּה? כִּי מֵרַב שָׂזָה חֲמוּר,
צָרִיךְ מְאֹד לְהַזְהֵר בָּזֶה. וְאַפִּילוֹ בְּצַחוּק אֵל תִּכְנוּ שֵׁם לַחֲבֵר. הַיּוֹם, נִסְפָּר לָכֶם סְפֹר יָפֶה
עַל מִיִּשְׁהוּ שֶׁכָּלָם קָרְאוּ לוֹ שֵׁם גִּנְאִי וְמָה קָרָה אֹתוֹ בְּסוּף.. שִׁכְבוּ בְּשִׁקָּט וְנִתְחִיל.
הַסְּפֹר קָרָה בְּעִיר קְרֹאקוּב, רוֹב תּוֹשְׁבֵי הָעִיר הָיוּ עֲנִיִּים מְרוּדִים. אוֹלָם גֵּר שֵׁם גַּם אָדָם
עָשִׂיר מְאֹד שֶׁקָּרְאוּ לוֹ יוֹסֵף. כָּלָם קָרְאוּ לוֹ: "יוֹסֵף הַקֶּמֶץ". לָמָּה? כִּי בְּכָל פַּעַם
שֶׁמִּיִּשְׁהוּ הָיָה בָּא לְבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ צֹדֶקָה, הוּא הָיָה צוֹעֵק עָלָיו וְאוֹמֵר לוֹ: "תִּסְתַּלֵּק מִכָּאן,
אַתָּה לֹא יוֹדֵעַ שְׂאֵנִי לֹא תוֹרֵם כָּלוּם??". כָּלָם שָׁנְאוּ אוֹתוֹ בְּגִלָּל זֶה, כְּשֶׁהָיָה מִגִּיעַ לְבֵית
הַכְּנֶסֶת, אָף אֶחָד לֹא הָיָה אוֹמֵר לוֹ שְׁלוֹם, גַּם בְּשִׁבְתָּ כְּשֶׁכָּלָם לַחְצוּ יָדִים וְאָמְרוּ אֶחָד
לְשֵׁנִי: "שִׁבְתָּ שְׁלוֹם" - אָף אֶחָד לֹא לַחֵץ לְיוֹסֵף אֶת הַיָּד.. וְאַפִּילוֹ הַיְלָדִים בְּרָחוּב הָיוּ
צוֹחֲקִים עָלָיו..

עָבְרוּ הָרַבָּה שָׁנִים וְיוֹסֵף עָמַד לְמוֹת. לְבֵית שְׁלֹו הִגִּיעוּ "חֲבֵרָא קְדִישָׁא" (אֲנָשִׁים
שֶׁמְטַפְּלִים בְּמִי שְׁמִית), וְאָמְרוּ לוֹ: "יוֹסֵף", כָּל הַחַיִּים לֹא תִרְמָתָ כָּלוּם, לְפָחוֹת עֲכָשׁוּ
לִפְנֵי שְׂאֵתָה נְפֹטֵר, תִּתְּרֵם סָכּוּם כֶּסֶף גָּדוֹל לְקַהֲלָה. וְאִם לֹא תִתְּרֵם, לֹא נִקְבֵּר אוֹתְךָ!"
עָנָה לָהֶם יוֹסֵף: "אֲנִי לֹא צָרִיךְ אֶת הַטּוֹבוֹת שְׁלָכְם, כָּל הַחַיִּים הַסִּתְּדִרְתִּי לְבַד, גַּם עֲכָשׁוּ

אֶסְתֵּדֶר לְבֶד.. בְּשׁוּם אֶפֶן לֹא אֶתֵּן סָכּוּם כָּסֶף כְּזֶה גָדוֹל.. "אֲנִשִּׁי הַחֲבֵרָא קִדְיָשָׁא עֲזָבוּ
אוֹתוֹ וְהִלְכוּ לְדֶרֶכָם.

לְאַחַר כֶּמֶה יָמִים יוֹסֵלָה נָפְטָר. אֲנִשִּׁי הַחֲבֵרָא קִדְיָשָׁא לֹא קָבְרוּ אוֹתוֹ אֲלֹא הִשְׁאִירוּ אוֹתוֹ
בְּבֵית לְבֶד, לְאַחַר שְׁלוֹשָׁה יָמִים בָּא אֶחָד הַשְּׂכָנִים, לָקַח אוֹתוֹ וְקָבַר אוֹתוֹ בְּאֻמְצַע הַלֵּילָה.
וְאִז, הִגִּיעַ יוֹם חֲמִישִׁי בַּצֹּהֲרִים. הָרַב שֶׁל קְרֶאקוֹב יָשַׁב בְּבֵיתוֹ וּלְפָתַע מִתְקַתְּקִים בַּדֶּלֶת.
"מִי שָׁם?" שָׁאַל הָרַב, לְתוֹךְ הַבַּיִת נִכְנָס אֶחָד הָעֲנִיִּים שֶׁל הָעִיר וְאָמַר: "כְּבוֹד הָרַב, אֲנִי
צָרִיךְ עֲזָרָה בְּקִנְיּוֹת לְשַׁבָּת.. "אֵיךְ שֶׁהוּא מְדַבֵּר עִם הָרַב נִכְנָס עוֹד עָנִי לְבֵית וְאָמַר:
"כְּבוֹד הָרַב, גַּם אֲנִי צָרִיךְ עֲזָרָה בְּקִנְיּוֹת לְשַׁבָּת.. "פְּתָאוּם נִכְנָס עָנִי שְׁלִישִׁי וְאָמַר: "כְּבוֹד
הָרַב, גַּם אֲנִי צָרִיךְ עֲזָרָה.. "וְתוֹךְ כֶּמֶה דְּקוֹת, כָּל הַבַּיִת שֶׁל הָרַב הִתְמַלֵּא עֲנִיִּים
שֶׁמִּבְקָשִׁים עֲזָרָה בְּקִנְיּוֹת לְשַׁבָּת..

הָרַב הִתְפַּלֵּא וְאָמַר: "רָגַע, רָגַע, אֲנִי לֹא מִבִּין מָה קוֹרָה כָּאן? הֲרִי אֲנִי רַב שֶׁל קְרֶאקוֹב
כָּבֵר עֲשָׂרִים שָׁנָה, וְאֵיךְ זֶה שְׁלֹא בָּאתֶם אֵלַי עַד עַכְשָׁיו? אֵיךְ הִסְתַּדְּרְתֶּם בְּכָל הַשָּׁנִים
הָאַחֲרוֹנוֹת?" וְהָעֲנִיִּים אָמְרוּ לָרַב: "פְּשׁוּט מְאֹד, בְּכָל שָׁבוּעַ הָיִינוּ מוֹצְאִים מִתַּחַת לַדֶּלֶת
מַעֲטָפָה עִם כָּסֶף וְזֶה הָיָה מִסְפִּיק לָנוּ לְקִנְיּוֹת לְשַׁבָּת וְלָכֵן לֹא בָּאנוּ, אֲבָל הַשָּׁבוּעַ הַזֶּה
אֵין לָנוּ שׁוּם מַעֲטָפָה מִתַּחַת לַדֶּלֶת, וְלָכֵן בָּאנוּ לְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ שֶׁתַּעֲזֹר לָנוּ", הָרַב הִתְפַּלֵּא
וְאָמַר: "מַעֲנִין מְאֹד, מִי הוּא זֶה שֶׁהָיָה שָׁם לָכֶם אֶת הַכָּסֶף? לָאֵן הוּא נֶעְלָם?.. צָרִיךְ
לְבַדּוֹק מִי נָפְטָר הַשָּׁבוּעַ.. "אֲחֵרֵי שֶׁבִּדְקוּ גִילּוֹ שִׁיוֹסֵלָה הַקֶּמֶצֶן נָפְטָר. וְאִז, כָּלֵם הַבֵּינוּ
שִׁיוֹסֵלָה הַזֶּה שֶׁכָּלֵם בָּזוּ אוֹתוֹ, וְלָעֵגוּ לוֹ וְאֶפִּילוֹ לֹא רָצוּ לְקַבּוֹר אוֹתוֹ, הוּא זֶה שֶׁפָּרַנְס אֶת
כָּל הָעֲנִיִּים בְּמִשְׁךְ כָּל הַשָּׁנִים.. אוֹי וְאֲבוֹי! הוּא לֹא הָיָה קֶמֶצֶן, הוּא הָיָה צָדִיק.. הָרַב

הודיע לכלם להגיע ביום ראשון לבית הכנסת, לצום ולבקש סליחה מיוסל'ה על כל
הצער שהם גרמו לו..

ביום ראשון, כל תושבי העיר הגיעו לבית הכנסת. כלם צמו והתפללו לקדוש ברוך הוא.
בסוף היום, הרב פתח את ההיכל ובקש בשם כל אנשי העיר סליחה מיוסל'ה, על זה
שבזזו אותו וקראו לו "יוסל'ה הקמצן" ועל זה שלא קברו אותו, ולא אמרו לו "שבת
שלום" ושהילדים היו צוחקים עליו.. כשסיים, אמר הרב שהוא לא יודע אם יוסל'ה
באמת סלח להם. לפתע הרב התעלף.. בחלום, הוא רואה את יוסל'ה בא אליו ואומר
לו: "כבוד הרב, למה כלם באו לבקש סליחה? הרי אני גרמתי לעצמי את זה, כי לא
רציתי שיידעו על מעשי הטובים.. ועכשו, תגיד לכלם שאני סולח להם והכל בסדר.."
הרב שאל אותו: "אבל איך הסתדרת כמה ימים בלי שקברו אותך?" ויוסל'ה אמר:
"הגיעו אלי האבות הקדושים: אברהם, יצחק ויעקב, עם משה ואהרן, יוסף הצדיק, דוד
המלך ואליהו הנביא וכלם לוו אותי עד שהגעתי לגן עדן.. אבל דע לך שאני מתגעגע
רק לדבר אחד.. "הרב שאל אותו: "למה?" והוא אמר: "אני מתגעגע לדלתות השבורות
שהייתי שם מתחתן את הכסף של הצדקה.. אוי, אני כל כך מתגעגע לצדקה.. מאותו
יום קראו לו: "יוסל'ה קמצן קדוש", וכך גם כתבו על המצבה שלו..

ילדים יקרים, למדנו שאסור אף פעם לקרוא שם גנאי לחבר.. ואם תזכרו בזה כל
החיים שלכם, תזכו לקבל שכר גדול מה'. לילה טוב לכם, שתזכו לחלום חלומות
מתוקים.. כן, כן, לא שכחנו.. כמובן, נאמר כעת יחד: "שמע ישראל". (ובחרת בחיים)

הילדה שיצאה מהבור

מה שלומכם? (ילדים -) איך אתם מרגישים? (ילדים -) היום הכנו לכם ספור מאד יפה ומיוחד. אבל לפני שנתחיל אותו נגלה לכם סוד קטן, טוב? הסוד הוא: שאנחנו מדברים עליכם עם אנשים אחרים. עם השכנים, עם סבא וסבתא, עם הדודים וגם עם החברים... אתם יודעים מה אנחנו אומרים להם? אנחנו מתפארים בכם (הורים: לחיה!! חשוב מאד!). אנחנו מספרים עליכם דברים טובים, איך שאתם מתנהגים יפה, מברכים, מתפללים, ונוטלים ידים עם הרבה מים.. ואנחנו גם מספרים לאנשים אחרים על הפגישה שיש לנו בכל ערב לפני השינה.. אתם יודעים מה הם אומרים על זה? (...)

שגם הם רוצים לספר לילדים שלהם ספור לפני השינה, ואנחנו מספרים להם על החוברת שיש לנו.. ועכשו, כמו תמיד הניחו את הראש ברגע על הכרית, תפתחו את האזנים גדול גדול והקשיבו לספור.

לפני שנים רבות, חי בארץ ישראל איש טוב שקראו לו: נחוניא. באותו זמן, בית המקדש היה קיים ועם ישראל היו עולים לרגל שלוש פעמים בשנה. מרב שהיו הרבה אנשים היו צריכים לעמוד בשערים של ירושלים ולחכות בתור כדי להכנס. כמו שאמר דוד המלך: "עמדות היו רגלינו בשעריך ירושלים". ואם תשאלו: איך כלם יכלו להכנס לתוך עיר אחת? מה, לא היה צפוף להם? ובכן, זו שאלה טובה, והתשובה עוד יותר טובה - זה היה נס!! כן, ה' עשה נס שכלם יצליחו להיות בשמחה בתוך ירושלים ואף אחד לא התלונן שצפוף לו..

כל מיליוני האנשים האלו היו צריכים לשתות מים. ולא רק הם, אלא גם הבהמות שהיו מביאים, כי ה' צוה שכל מי שעולה לירושלים לא יבוא בידים ריקות, אלא יביא בהמות להקריב לכבוד ה'. באותו הזמן לא היו ברזים כמו היום. אלא היו בורות של מים ואנשים היו שואבים מהם את המים בעזרת דלי שקשור לחבל. ואיך יהיו כל כך הרבה

בורות של מים? צריך לחפר. זה לא קל לחפר עמוק באדמה, אבל נחוניא היה דואג לחפר הרבה בורות כדי שיהיה מספיק מים לכלם. היה לו בור אחד מיוחד. מה המיוחד בו? הוא היה הבור הכי גדול ועמק ואף פעם לא היה חסר בו מים. את כל העבודה הזאת היה רבי נחוניא עושה בחנם, ואפילו שלם מהכסף שלו לפועלים כדי שיעזרו לו, וכל זה, כדי לקיים מצוות גמילות חסדים עם עולי הרגל.

לנחוניא הייתה בת, ילדה טובה ונחמדה. יום אחד, הבת הזו הלכה לשחק עם חבורות שלה. בדרך, עברה ליד הבור הגדול והעמק שתמיד יש בו מים וראתה שהוא פתוח כי שכחו לכסות אותו במכסה. היא הסתקרנה לראות את המים שבתוכו.. וחשבה בלבה: "מה, באמת יש בו כל הזמן מים? אני רוצה לראות את זה..." ילדים, אתם צריכים לדעת, שמי שהוא סקרן מדי - יכולים לקרות לו דברים לא טובים. אסור להיות סקרן מדי, לדגמא: יש ילדים שסקרנים לראות איך עובדת מקדחה, והם רוצים לנסות בלי שאף אחד יראה אותם וחס ושלום הם יכולים להפגע.. אנחנו ההורים מאד אוהבים אתכם ודואגים לכם, ולכן, אנחנו מבקשים מכם: אל תהיו סקרנים! אלא כל מה שאתם רוצים לראות, תבקשו מאתנו, ויחד אתכם נראה לכם כל דבר, טוב? ועכשו, תשמעו מה קרה לבת של נחוניא..

(הורים: לקרא לאט) היא התקרבה לבור הגדול, ממש לשפת הבור, היא התכופפה מעט כדי להסתכל למטה, פתאום..., הרגל שלה החליקה והיא נפלה-לה לתוך הבור... אוי ואבוי!! לתוך הבור העמק! אחד השכנים ראה אותה, הוא רץ מהר לקרא לנחוניא ולאשתו, ולעוד הרבה אנשים, וכלם רצו לבור כדי להציל אותה.. הם הסתכלו למטה,

אָבֵל לֹא רָאוּ כָּלֹוִם.. הַבּוֹר הָיָה עֲמוּק מְאֹד.. הֵם קָרְאוּ לָהּ אָבֵל הִיא לֹא עָנְתָה.. הֵם לֹא שָׁמְעוּ שׁוּם קוֹל מִתּוֹךְ הַבּוֹר.. הֵם הָיוּ בְּטוֹחִים שְׁחַס וְשָׁלוֹם הִיא טְבְּעָה.. נְחוּנְיָא הִתְחִיל לִבְכוֹת.. וְגַם אִשְׁתּוֹ בִּכְתָּה נֹרָא.. כָּלֵם הָיוּ עֲצוּבִים, וְהָלְכוּ לְכוּחַ הַבַּיִת שְׁלֵהֶם.. הָיוּ שָׁם כְּמָה אֲנָשִׁים שְׁאָמְרוּ: "לָמָּה אֲנַחְנוּ מְתִיאֲשִׁים? יֵשׁ לָנוּ צָדִיק גָּדוֹל בְּעִיר שְׁקוּרָאִים לוֹ: רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דּוּסָא, ה' מָאד אוֹהֵב אוֹתוֹ וְתָמִיד שׁוֹמֵעַ לְתַפְּלוֹתוֹ, נְרוּץ אֵלָיו וּנְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ שְׁתִּתְּפַלֵּל עַל הַיִּלְדָּה.." הֵם רָצוּ מִיָּד וְהִגִּיעוּ לְרַבִּי חֲנִינְיָא, הֵם סָפְרוּ לוֹ עַל הָאִסּוֹן הַגָּדוֹל שֶׁקָּרָה לַיִּלְדָּה. רַבִּי חֲנִינְיָא עָמַד מִיָּד וְהִתְפַּלֵּל לָהּ: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם! אָבָא שֶׁל הַיִּלְדָּה, נְחוּנְיָא, תָּמִיד עוֹשֶׂה חֶסֶד עִם אֲנָשִׁים אֲחֵרִים, עֲכָשׁוּ הוּא צָרִיךְ שְׁתַּעֲשֶׂה אִתּוֹ חֶסֶד.." הוּא הִתְפַּלֵּל חֲזָק, כְּמַעַט שָׁעָה.. הָאֲנָשִׁים חָכוּ לוֹ, וְאָז הוּא אָמַר לָהֶם: "הַיִּלְדָּה חִיָּה, וְהִיא מִרְגִּישָׁה טוֹב. אָבֵל הִיא עֵדִין בְּתוֹךְ הַבּוֹר!" הוּא חָזַר לְהִתְפַּלֵּל, כְּשֶׁעָבְרָה הַשָּׁעָה הַשְּׁנִיָּה הוּא הִפְסִיק אֶת הַתְּפִלָּה וְאָמַר: "הִיא עֵדִין בַּבּוֹר, אָבֵל הִיא בְּרִיאָה וְשָׁלְמָה.." הוּא הִמְשִׁיךְ לְהִתְפַּלֵּל וְאַחֲרֵי הַשָּׁעָה הַשְּׁלִישִׁית אָמַר לָהֶם: "זֶהוּ, עֲכָשׁוּ הִיא כָּבֵר עָלֶיהָ מִהַבּוֹר". הָאֲנָשִׁים שָׁמְחוּ מְאֹד וְרָצוּ לְבֵית שֶׁל רַבִּי נְחוּנְיָא לְרֹאוֹת מָה קָרָה..

אִיךְ שֶׁהִגִּיעוּ לְבֵית הֵם שָׁמְעוּ קוֹלוֹת שֶׁל שְׂמִיחָה וְשִׁשּׁוֹן. הַיִּלְדָּה עָמְדָה בְּאִמְצַע הַחֹדֶר וְאָבָא וְאִמָּא מְחַבְּקִים אוֹתָהּ. כָּל הַשְּׂכָנִים עָמְדוּ מִסָּבִיב, שְׂמִחוּ וּמָחֲאוּ כַּפִּים, הַיִּלְדָּה בְּאֶמֶת הִיָּתָה בְּרִיאָה שְׁלֵמָה. שְׁאָלוּ אוֹתָהּ: "מִי הָעָלָה אוֹתָךְ מִהַבּוֹר?" וְהַיִּלְדָּה סִפְּרָה: "כְּשֶׁנִּפְלֵיתִי, הִתְחַלֵּיתִי לִבְכוֹת, לֹא יָדַעְתִּי מָה לַעֲשׂוֹת וּמִי יָכוֹל לַעֲזֹר לִי.. הִתְפַּלֵּלְתִּי חֲזָק לָהּ, וְלִפְתַּע רָאִיתִי כְּבֶשׂ גָּדוֹל וְאִישׁ אֶחָד זָקֵן רוֹכֵב עָלָיו. בְּאוֹתוֹ רָגַע כְּבֶר לֹא פָחַדְתִּי, הִחֲזַקְתִּי בְּכַבֵּשׁ וְכָה בִּיחָד עָלִינוּ מִהַבּוֹר. פָּתְאוֹם, הִכְּבֶשׁ וְהָאִישׁ הַזֶּקֶן נָעַלְמוּ, וְאֲנִי רָצַתִּי הַבֵּיתָה.."

אתם יודעים מי היה האיש שרכב על הכבש? זה היה אברהם אבינו. מה? אברהם אבינו? כן, הוא בא במיוחד מגן עדן כדי להציל את הילדה. ולמה? בגלל שנחוניא אבא שלה, היה עושה חסד עם האנשים כמו אברהם אבינו, לכן הוא הגיע להציל את הבת שלו.

אסור להילחץ!

מה שלומכם? (ילדים -) היום הכנו לכם ספור מאד יפה ומיוחד. אבל לפני שנתחיל אותו אתם צריכים לדעת דבר מאד חשוב. מה? אתם צריכים לדעת, שה' אף פעם לא עושה משהו רע. ולמה? כי ה' הוא הכי טוב בעולם, ומי שהוא הכי טוב - עושה רק דברים טובים.. ולכן, גם אם לפעמים קורים לנו מקרים לא נעימים, אסור לנו להתלונן, לבעוס או להלחץ, אלא עלינו להיות שקטים ורגועים ולבטח בה' שהוא יעשה הכל לטובה.. ועכשו, נתחיל את הספור..

לפני שנים רבות, חי במדינת רוסיה יהודי עשיר שקראו לו רבי סנדר. רבי סנדר היה אדם ירא שמים, הוא גם למד תורה וגם נתן צדקה, במיוחד כשרבי סנדר היה רואה בחור ישיבה שצריך להתחתן ולא היה לו מספיק כסף, הוא היה נותן לו כסף כדי לקנות את כל מה שצריך לחתונה: בגדים, נעלים, וגם רהיטים.. לרבי סנדר היה עגלון גוי שקראו לו יובן. יובן היה תמיד נוסע עם רבי סנדר לכל מקום, גם אם הנסיעה הייתה מאד ארוכה, הם היו נוסעים רק שניהם בעגלה, ואפילו שצריכים להזהר לא להשאיר עם גוי לבד, כי הוא יכול להזיק ולפגע.. רבי סנדר סמך עליו מאד ולא פחד ממנו כלל.

פעם אחת, עמד להתקיים יריד גדול ששם עמדו למכר סחורה בזול מאד והיה אפשר למכר את אותה סחורה במקום אחר בכסף רב ולהרויח טוב. רבי סנדר החליט למכור את כל מה שיש לו ולקחת את כל הכסף ליריד ולקנות בו סחורה. הוא מכר הכל ויצא לו: אלפים וחמש מאות רבל שזה היה סכום גדול מאד. יום שישי בבקר, הוא הכין את הכסף במגרה כדי לנסע במוצאי שבת. הוא אמר ליובן שמיד במוצאי שבת יבוא אליו הבית. כל השבת נזהר רבי סנדר לא לדבר על הנסיעה, כי הוא ידע שאסור לדבר בשבת דברי חול, ואם מדברים על משהו בשבת - בסוף לא מצליחים לעשות אותו. כן ילדים, גם אתם תזהרו לא לדבר על דברי חול ביום שבת...

השבת עברה, יובן הגיע לבית וחכה. רבי סנדר התפלל ערבית קצת מאחר, אחר כך עשה הבדלה ויובן ישב והתפוצץ.. הוא אמר: "רבי סנדר, מאד מאחר, בא נצא כבר.. חבל שאנחנו מתעכבים.." ורבי סנדר אמר: "רגע, רגע.. עדין לא עשיתי סעודת מלוה מלכה'.." יובן חכה ורבי סנדר סיים את הסעודה, ברה ברכת המזון. ואז, לקח את המפתח כדי לפתח את המגרה כדי לקחת משם את מה? (ילדים-) נכון, את הכסף. הוא פתח את המגרה ופתאום צעק: "ש-מ-ע-י-ש-ר-א-ל-!!! "מה קרה?" שאלו כלם, והוא אמר: "אוי ואבוי!! הכסף נעלם!!" אפילו פרוטה אחת לא הייתה במגרה, נהיה לו חשך בעיניים, יובן בחוץ צועק "כבר מאחר" וכל המשפחה צועקים עליו: "מה אתה רוצה? לך מכאן.. אי אפשר לנסע!!" רבי סנדר התחיל להשתגע מרב לחץ, הוא התחיל לומר: "ה', מה עשית לי? אלפים חמש מאות רבל, למה לקחת לי? היית לוקח את נפשי במקום את הכסף!! אני לא יכול לחיות כמו עני!!..." הוא התחיל לרוץ לכל הכוונים, הוא לא ידע מה לעשות.. הוא המשיך לצעק: "אני הייתי נותן צדקה לעניים,

וגם לחתנים בחורי ישיבות.. למה ה' למה לקחת לי את הכסף???" ומרב שהוא היה מבהל, הוא התחיל לרוץ לכוון הים, למה? כדי לקפץ לים מרב צער.. הוא רץ ורץ, ובאמצע הדרך נזכר שיש משטרה. הוא חשב: "אולי המשטרה תוכל לתפס את הגנב?.." הוא הסתובב לכוון המשטרה והתחיל לרוץ.. הוא רץ ורץ.. בדרך, הוא עבר ליד הבית של הרב, הוא נכנס לתוך הבית של הרב, ואיך שהוא נכנס - הוא נפל והתעלף..

כמה אנשים העירו אותו והרב שאל אותו: "מה קרה?" הוא אמר: "רבי, רבי, נהייתי עני!! אין לי חשק לחיות!!!" "הרב התחיל לצעק עליו: "רבי סנדר מה קרה לך? שכחת את התורה? הרי כתוב בהלכה שאדם חייב להודות לה' גם על הדברים הרעים!! תפסיק להשתגע! יש לנו אמונה בה', ה' הוא טוב וכל מה שהוא עושה זה טוב.." אבל רבי סנדר אמר: "אני לא יכול לסבל את זה.. מה אעשה?" הרב אמר: "תשמע לי, אל תלך לשום משטרה. לך עכשו הביתה, תרגע, תנוח טוב, ובבוקר תבוא ונראה מה לעשות.." רבי סנדר אמר: "טוב, אם זה מה שהרב אומר.. אני אעשה זאת.." איך שהוא התקרב לבית, הוא ראה את אשתו עומדת בחצר.. "בעלי, בעלי.. יש בשורה טובה.." "כן? מה? תגידי כבר.." והיא אמרה: "מצאנו את הכסף!!" "מה? מצאתם? איפה?" והיא אמרה: "בתוך הכיס של המעיל הארך שהכנת ביום שישי לנסיעה.." ואז הוא נזכר.. "אה.. כן, אני נזכר עכשו, יום שישי הכנתי את המעיל ושמתי שם את הכסף, ושכחתי.. אוי איזו בושה! איך אלק מחר לרב?!"

בינתיים הגיעו לבית שוטרים. "אתה רבי סנדר?" "כן, מה אתם רוצים?" והשוטרים אמרו: "תדע שקרה לך גס!" "מה הגס?" והשוטר אמר: "יובן ספר לשני שוודים שאתה אמור לנסע עם 2500 רבל במוצאי שבת, השוודים חכו לך ביער כדי לשדוד אותך

וּלְהַתְחַלֵּק בַּכֶּסֶף עִם יוֹבֵן. אָבֵל יוֹבֵן הִגִּיעַ בְּלִי הַכֶּסֶף.. הֵם חָשְׁבוּ שֶׁהוּא לָקַח לָךְ אֶת הַכֶּסֶף וְהָרְגוּ אוֹתוֹ.. וְכָךְ אֶתָּה נִצַּלְתָּ גַם מֵהַשּׁוֹדָדִים וְגַם מִיּוֹבֵן".

רַבִּי סַנְדֵּר חֲזַר לָרַב וְהָרַב אָמַר לוֹ: "שֵׁב כָּאֵן וְהִקְשֵׁב לִי טוֹב. אֶתָּה צָרִיךְ לִלְמוֹד מִמָּה שֶׁקָּרָה לָךְ כְּמָה דְּבָרִים: דְּבַר רֵאשׁוֹן: אִף פַּעַם אַל תִּלְחֹץ כָּל כָּךְ, מִי שֵׁישׁ לוֹ אֲמוּנָה צָרִיךְ לִהְיוֹת רְגוּעַ תָּמִיד. דְּבַר שֵׁנִי: אֲסוּר לְדַבֵּר עַל ה' דְּבָרִים לֹא טוֹבִים וְלֹאמַר: "לָמָּה עָשִׂיתָ לִּי כֹךְ?" ה' יוֹתֵר חָכָם מִכָּל אָדָם בְּעוֹלָם, הוּא יוֹדֵעַ בְּדִיוֹק מָה הוּא עוֹשֶׂה, וְצָרִיךְ לִסְמָךְ עָלָיו שֶׁהַכֹּל לְטוֹבָה."

הגוי העקשן

מָה שְׁלוֹמְכֶם? (יְלָדִים -) אִיךְ אַתֶּם מְרַגִּישִׁים? (יְלָדִים -) הַיּוֹם הִכְנוּ לָכֶם סִפּוּר קִצָּת מִצָּחִיק. אַתֶּם אוֹהֲבִים לִצְחֹק? (יְלָדִים -) יֵפִי, זֶה חָשׁוּב מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, כִּי מִי שֶׁהוּא שִׂמֵּחַ - הוּא מִצְלִיחַ. אַז, שִׁכְבוּ יָפֶה עַל הַמֶּטָה, תִּנָּשְׁמוּ עִמוֹק, תִּשְׁלְבוּ שִׁפְתֵיכֶם, תִּפְתְּחוּ אָזְנוֹיכֶם וְהִקְשִׁיבוּ הֵיטֵב.

לִפְנֵי שָׁנִים רַבּוֹת חָיו שְׁנֵי חֲכָמִים גְּדוֹלִים מְאֹד, לְאַחַד קָרָאוּ: רַב, וְלַשֵּׁנִי קָרָאוּ: שְׁמוּאֵל. הֵם גָּרוּ בְּבִבְלָה, וְעַד הַיּוֹם, כָּל מִי שֶׁלּוֹמֵד גִּמְרָא מְכִיר אֶת שְׁנֵי הַחֲכָמִים הָאֵלֶּה: רַב וְשְׁמוּאֵל. כִּי בִּרְבִּי דְּפִי הַגִּמְרָא מוֹפִיעַ אוֹ רַב, אוֹ שְׁמוּאֵל, אוֹ שְׁנֵיהֶם יַחַד. לְכָל אֶחָד מֵהֶם הֵייתָה יְשִׁיבָה גְּדוֹלָה עִם הָרַבָּה תַּלְמִידִים וְהֵם הָיוּ חֲבֵרִים טוֹבִים מְאֹד.

פעם אחת, נכנס גוי פרסי לבית מדרשו של רב ובקש ממנו: "כבוד הרב, אנא, תלמד אותי תורה". רב, ידע את ההלכה שאסור ללמד את התורה לגוי. ילדים יקרים, אתם יודעים אולי למה אסור ללמד את התורה לגוי? (לתת להם לנסות..) ובכן, הסבה היא, כי כתוב בפסוק: "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב". רק לנו – לעם ישראל, צוה משה את התורה ולא לשאר העמים. התורה שיכת את ורק לעם ישראל, אתם בודאי זוכרים שלפני מעמד הר סיני, ה' בא לכל העמים ושאל אותם אם הם רוצים לקבל את התורה. האם הם רצו? (ילדים - "לא") נכון, הם לא רצו.. רק אנחנו עם ישראל אמרנו בשמחה: "נעשה ונשמע", לכן, התורה שיכת לנו ורק לנו. רב הסביר לו שאסור לנו ללמד את התורה לגויים, אבל הגוי אמר: "כבוד הרב, אני לא רוצה ללמוד את התורה סתם, אלא אני רוצה להתגייר!! אני רוצה להיות יהודי!!"

רב הסתכל עליו ואמר: "טוב, זה כבר ענין אחר.. אם אתה רוצה להתגייר, אז באמת מתר ללמד אותך תורה. כדי שתדע את כל הדברים שאסור ליהודי ואז תחליט האם אתה באמת רוצה להתגייר או לא..".

הגוי הפרסי התישב ליד רב כדי ללמוד את השיעור הראשון. הוא פתח את הספר, ומה הוא רואה? הכל כתוב בלשון הקדש. אוי, הוא לא מבין שום מילה.. הוא יודע לדבר רק פרסית!! מה עושים? רב אמר לו: "טוב, אנחנו צריכים ללמוד עכשו את האותיות כדי שתוכל לקרא ולהבין מה כתוב בתורה..".

רב כתב על הלוח את האות "א" ואמר לו: "זו האות אָלף, אמור אחרי: א-ל-ף!" הפרסי, במקום לחזר אחרי רב ולומר: "אָלף", הוא הרים את הכתפים (הורים) תרימו את

הַכְּתָפִים כְּמוֹ יֶלֶד שֶׁמֵּרָאָה שֶׁהוּא לֹא רוֹצֶה מִשְׁהוּ..) וְאָמַר: "מִי אוֹמֵר שֶׁזֶּה הָאוֹת אֶלֶף??
אוּלֵּי זֶה לֹא הָאוֹת אֶלֶף?" רַב הַסֵּתֶכֶל עָלִיו וְחָשַׁב: "מָה יֵשׁ לַגּוֹי הַזֶּה? לָמָּה הוּא לֹא
מֵאֲמִין לִי?.." אָבֵל רַב לֹא אָמַר כָּלוּם, כִּי רַב הָיָה מִתֵּיחֵס לְכָל אֶחָד בְּסִבָּלוֹת. רַב
הַמְּשִׁיךְ וְכָתַב עַל הַלוח אֶת הָאוֹת הַשְּׁנִיָּה. מָה הָאוֹת הַשְּׁנִיָּה אַחֲרֵי הָאוֹת "אֶלֶף"? (יְלָדִים
-) נִכּוֹן, "בֵּית". הוּא הַסִּבִּיר לַפְּרָסִי: "זֶה הָאוֹת בֵּית, תִּגִּיד אַחֲרָי: בֵּית!", הַגּוֹי שׁוֹב הָרִים
אֶת הַכְּתָפִים לִמְעָלָה.. (הוֹרִים: לְהָרִים שׁוֹב כְּתָפִים..) וְאָמַר: "מִי אוֹמֵר שֶׁזֶּה הָאוֹת בֵּית?
אוּלֵּי זֶה לֹא נִכּוֹן?.." יְלָדִים, הָאֵם זֶה מִרְגִּיז? (יְלָדִים -) מָה אַתֶּם הֵייתֶם עוֹשִׂים בְּמָקוֹם
רַב? (יְלָדִים -) רַב רָאָה שֶׁהוּא עֹקֵשׁן וְאָמַר לוֹ, "קוֹדֵם אַתָּה צְרִיךְ לִלְמוֹד אֵיךְ לְהִתְנַהֵג..
אַחֵר כֶּךָ תִּוָּכַל לָבוֹא וּלְלַמֵּד תּוֹרָה".

הַגּוֹי הַזֶּה הָיָה בְּאֶמֶת עֹקֵשׁן, הוּא יָצָא מִבֵּית הַמְּדַרְשׁ שֶׁל רַב וְהֵלַךְ יָשָׁר לְבֵית הַמְּדַרְשׁ
שֶׁל שְׁמוּאֵל. הוּא נִכְנָס לְשְׁמוּאֵל וְאָמַר לוֹ: "שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם, אֲנִי רוֹצֶה לִלְמוֹד תּוֹרָה כְּדִי
לְהִתְגַּדֵּר.." הוּא לֹא גָלָה לְשְׁמוּאֵל שֶׁהוּא כֹּהֵן הָיָה אֶצֶל רַב.. אֲלָא הוּא יָשָׁב לִיד שְׁמוּאֵל
וְחָכָה לְשַׁעוֹר הָרֹאשׁוֹן.

כְּמוֹכֵן שֶׁשְׁמוּאֵל הִתְחִיל לִלְמוֹד אֹתוֹ גַּם כֵּן אֶת הָאוֹתִיּוֹת. הוּא לָקַח לוח וְכָתַב עָלָיו אֶת
הָאוֹת "אֶלֶף" וְאָמַר לוֹ: "זֶה הָאוֹת אֶלֶף, אֲמור אַחֲרָי: אֶ-ל-ף", מָה עָשָׂה הַגּוֹי? (יְלָדִים -)
נִכּוֹן, הוּא הָרִים כְּתָפִים וְאָמַר: "מִי אָמַר שֶׁזֶּה הָאוֹת אֶלֶף? אוּלֵּי זֶה לֹא הָאוֹת אֶלֶף?"
שְׁמוּאֵל הִתְפַּלָּא, אָבֵל הַמְּשִׁיךְ לִלְמַד אוֹתוֹ, הוּא כָּתַב אֶת הָאוֹת "בֵּית" וְאָמַר לוֹ: "זֶה
הָאוֹת בֵּית, תִּחְזֹר אַחֲרָי: בֵּית" אָבֵל הַגּוֹי הָרִים כְּתָפִים וַיֵּמָּה הוּא אָמַר? (יְלָדִים -) נִכּוֹן,
"מִי אוֹמֵר שֶׁזֶּה הָאוֹת בֵּית?.."

שְׁמוּאֵל הִחְלִיט לִלְמַד אוֹתוֹ לָקַח, מָה עָשָׂה? הוּא ת-פ-ס אֶת הָאָזֶן שֶׁל הַגּוֹי וּמָשַׁךְ אוֹתָהּ
חֲזָק.. "אֵי!!!!!" צַעַק הַגּוֹי, "לָמָּה אַתָּה צוֹעֵק?" שָׁאַל אוֹתוֹ שְׁמוּאֵל, "מָה קָרָה???" וְהַגּוֹי

אמר: "משכת באזן שלי..", ואז שאל שמואל, "ומי אמר שזו האזן שלך? אולי זו לא האזן שלך???" הגוי פתח זוג עינים גדולות ואמר: "מה זאת אומרת? הרי כלם יודעים שזו האזן שלי???" שמואל חיה ואמר: "נכון מאד, כמו שכלם יודעים שזו האזן שלך, כך כלם יודעים גם שהאות הזו היא אות "אלף" והאות השניה היא "בית"!! מעכשו, אל תשאל: מאיפה יודעים שזו אלף? ואיך יודעים שזו בית? אלא כל מה שאני מלמד אותך - תאמין לי!!"

הגוי לטף את האזן הכואבת והבין מה שרמז לו שמואל ואמר: "כן כבוד הרב, אתה צודק! מהיום, אני אקשיב ואאמין לכל מה שאתה מלמד אותי.."

ילדים יקרים, לפעמים (כל הורה יבחר מה שמתאים לילדים שלו) הרבה/הרב/המורה/המונח/הגננת.. מלמדים אתכם דברים חדשים, ויש ילדים שכל הזמן שואלים: "מי אמר שזה נכון? ומי אמר שזה כך?" צריך לספר לאותם ילדים את הספור על הגוי העקשן.. כל הכבוד שהקשבתם יפה, וכעת איפה האזן שלכם? אה.. סליחה.. התבלבלנו.. איפה יד ימין? כל הכבוד, נשים אותה על העינים ונאמר: "יד ימין על העינים ונקבל עול מלכות שמים.. שמע ישראל.." (קהלת רבה, ז'

בלילה שומעים כל מילה

שלום ילדים, מה שלומכם? איך עבר עליכם היום? היום נספר לכם ספור יפה שילמד אותנו דבר מאד מאד חשוב. אתם בודאי יודעים שה' וכל המלאכים שלו נמצאים בשמים, ואלו אנחנו נמצאים בארץ. כמוכן שה' נמצא גם בינינו, רואה אותנו ושומע אותנו.. אבל כסא הכבוד של ה' וכל הצבא של המלאכים נמצאים בשמים. אתם צריכים

לדעת, שיש דבר אחד שאם אנחנו עושים אותו, אפילו שאנחנו בארץ הוא עולה עד לשמים.. אתם יודעים מה? (שיחשבו..) כשאנחנו מדברים! דעו לכם, שכל מילה שאנחנו אומרים בפה עולה עד לשמים, ובשמים ה' שומע אותה יחד עם כל המלאכים בקול חזק מאד.. ולכן, בכל פעם שאנחנו צריכים את העזרה של ה', אנחנו צריכים להתפלל! פשוט לדבר עם ה' מתוך הלב ולבקש ממנו כל מה שאנחנו צריכים. ועכשיו, נתחיל את הספור. ששש...

לפני שנים רבות, היה נער אחד שקראו לו: אברם אביש. אברם היה נער עם יראה שמים. הוא אהב מאד את ה', והשתדל לקיים את המצוות כמה שיכל. אבל היתה לו בעיה אחת. מה הבעיה? השכל שלו היה חלש.. כלומר, הוא היה לומד ולא מבין. ואפילו לקרא היה לו מאד קשה. הוא היה מסתפל על המלה הרבה זמן עד שהיה מצליח לומר אותה בפה ולהבין אותה. ולכן, היו נערים בגיל שלו שהיו קצת צוחקים עליו ולועגים לו. זה מאד חמור ללעג על ילד שקשה לו, כי זה פוגע מאד, וכשפוגעים במישהו זה כאילו הורגים אותו.. אבל אברם נסה להתעלם מהם ולא להפגע מהם..

בני המשפחה שלו, מצד אחד אהבו אותו מאד, אבל מצד שני הם ראו שהוא לא יצליח בלמודים שלו, כי איך אפשר להצליח בלי לדעת לקרא?! לכן, הם החליטו לחתן אותו כמה שיותר מהר. רבי אליהו הכהן ממזריטש היה גר לידם, והיתה לו בת צדיקה והם החליטו לחתן אותם. באותו מקום היה להם מנהג, שביום החתונה החתן מברך ברפת המזון בקול רם. תגידו, גם אתם יודעים לברך ברפת המזון בקול רם? (ילדים -) אבל אברם שלנו לא ידע.. הרי היה לו מאד קשה לקרא.. ולכן, הוא היה אומר כה: "ב....

רוויו...הרף אהה.. תה..." ולכן, המשפחה שלו החליטה לעשות משהו. מה הם עשו?
הם ישובו אתו כמה חדשים לפני החתונה ולמדו אותו את כל ברכת המזון מילה מילה
שידע לקרא אותה טוב טוב.

סוף סוף, יום החתונה הגיע. עשו את החתונה במלון מיוחד. זו הייתה שמחה גדולה מאוד,
באו הרבה אורחים שרקדו ושמחו אותם. לאחר הסעודה הגיע זמן ברכת המזון. אתם
זוכרים מי צריך לברך? (ילדים -) נכון, החתן אברם.. נתנו לו להחזיק את כוס היין
שעליו מברכים ברכת המזון ואמרו לו: "בכבוד אברם, תתחיל..". אבל אברם... שתק..
"אה.. אברם, אתה יכול להתחיל את ברכת המזון. אל תתבייש..". ואברם - שתק! "אח
שלו הגדול התקרב אליו ולחש לו (ללחש): "אברם, מה קרה לך? נהיית אלם? תתחיל
מיד את ברכת המזון, תראה איך כלם מסתכלים עליך.. אתה מביש אותנו..". אבל
אברם לא הצליח להתחיל את הברכה. אתם יודעים למה? פשוט מרב שהיה לחוץ הוא
שכח את כל המלים ואת כל מה שלמדו אותו.. כל האנשים חכו וכוו.. וזה היה מאוד לא
נעים..

באותו רגע, אח שלו הגדול כעס נורא, הוא התקרב אליו ונ-תן לו סטירה "בום!" ואמר
לו: "לך מאתנו! אתה הבושה של כל המשפחה!!" (לעצר מעט) אברם קם מהמקום
וברח החוצה. לאן? לתוך החשך.. לתוך הלילה.. הוא רץ ורץ ורץ בכל הכח עד שהגיע
לתוך היער הגדול. שם הוא עמד מתחת לעץ אחד ענק וצעק: "רבובו של עולם! אתה
בראת אותי טפש גדול ובלי שכל.. מה אעשה? האם לא אוכל להתחתן עם האשה
הצדיקה הזו? האם לא אוכל להקים משפחה?" אברם פָּרַץ בבכי גדול והתפלל מכל
הלב לה.. וכן הוא נרדם על העשבים ביער.

לפתע הוא חולם חלום, בחלום הוא רואה איש קדוש עומד מולו, "הי, מי זה?..?" והאיש הקדוש אמר לאברם: "בני אברם, דע לך, שכל מילה שהוצאת מהפה נשמעה בשמים, ה' שלח אותי לומר לך, שמהיום לא יקראו לך אברם, אלא אברהם, ואני מברך אותך שהלב שלך יפתח בחכמה. השכל שלך יוכל להבין את כל התורה ואתה תהיה התפארת והברכה של כל המשפחה שלך.. אבל שים לב, כשתתעורר, אל תגלה לאף אחד מה שחלמתי, אלא תמשיך להיות אברהם הפשוט עד שתראה אותי עוד פעם. ואז, כשתראה אותי - יפתחו לך המעינות של החכמה ותוכל לדבר דברי תורה.." אברהם התעורר וראה שזה היה חלום. הוא כבר הרגיש בלב שהוא מתחיל להיות איש אחר.. מיד יצא מהיער וחזר למלון לישון עם המשפחה שלו. בבקר, הלך לבית הכנסת להתפלל יחד עם אבא של אשתו, וההורים שלו נשארו בבית המלון. לאחר התפלה, אברהם הסתכל בבית הכנסת וראה מולו את האיש הקדוש שראה בחלום. איך שהוא ראה אותו, הוא הרגיש שהשכל שלו נפתח, הוא עמד על רגליו והתחיל לומר דברי תורה. הוא אמר הלכות וחדושים, פרשת שבוע ומוסר.. וכל הצבור נשארו עם הפה פתוח ולא הבינו מה קרה?.. מהר מהר קראו למשפחה שלו שיבואו מהמלון לבית הכנסת, אבא שלו הגיע יחד עם אחיו הגדול וכל שאר הקרובים והם ראו את אברהם שלהם עומד באמצע בית הכנסת ודורש דברי תורה לכל הצבור.. איזה חדושים.. איזו קדושה.. מיד פצחו בשירה ורקודים והודו לה'..

ילדים יקרים, ראיתם מה הכח של התפלה? כי כמו שהסברנו לכם: כל מילה שיוצאת מהפה שלנו עולה עד לשמים. לכן, תמיד תמיד תבקשו מה' מה שאתם צריכים, וכמוכן, תקפידו לדבר רק בצורה יפה וקדושה.

לילה טוב לכם, וכעת נאמר יחד: "שמע ישראל".

ריש לקיש והשודדים

מה שלומכם? (ילדים -) איך אתם מרגישים? (ילדים -) תגידו, האם מישהו פעם לקח לכם משחק או מממתק בכח מבלי שרציתם? (לתת להם לספר..) איך הרגשתם באותו רגע? (ילדים -) האם הייתם רוצים שייבוא מישהו חזק ויעזר לכם לקבל את זה בחזרה? (ילדים -) יפי, אז בגלל שאתם הילדים שלנו, אנחנו נלמד אתכם מה צריכים לעשות כשקורה משהו כזה. איך נלמד אתכם? (ילדים -) נכון, בעזרת הספור היפה והמרתק שהכנו לכם. שימו ראש יפה על הכרית ונתחיל.

לפני שנים רבות, חי בארץ ישראל בחור צעיר שקראו לו שמעון בן לקיש. שמעון היה עני גדול, וכדי להשיג אכל, הוא הסתובב עם קבוצה של בחורים שעשו כל מיני דברים לא טובים והם אפילו היו גונבים ושודדים אנשים אחרים. כשקראו הבחורים ששמעון הוא גם חכם וגם גבור, מנו אותו להיות ראש הקבוצה. יום אחד פגש רבי יוחנן הצדיק את שמעון ושכנע אותו לחזר בתשובה.

שמעון בן לקיש, החליט לחזר בתשובה ולעזב את כל החברים הרעים שהיו לו. זה לא היה קל בכלל, כי כלם אמרו לו: "הי, מה אתה עושה? בא תמשיך להיות אתנו!.." אבל הוא עזב אותם ונהיה התלמיד הכי טוב של רבי יוחנן. הם למדו כל הזמן ביחד, ומאד אהבו אחד את השני, הם למדו עוד ועוד עד ששמעון נהיה לרב גדול וקראו לו: "רבי שמעון בן לקיש". הוא התחתן עם אחותו של רבי יוחנן וכהם ישובו והתענגו על התורה הקדושה בכל יום ויום. עד שפעם אחת, קרה משהו לא כל כך נעים.. מה קרה?

יום אחד, נסע רבי יוחנן לטבריה, שם היה בית המדרש שלו, בדרך עבר במקום בויד ושומם שלא היה שם אף אחד, והנה, פ-ת-א-י-ם קפצו עליו קבוצה של שוודים. היה להם נשק בידי, רבי יוחנן פחד מהם נורא. הוא לא יכל לעשות כלום, הם התקרבו אליו ולקחו לו את הארנק עם כל הכסף.. הסתובבו והלכו.

רבי יוחנן, נשאר בלי כלום. הוא הגיע לבית המדרש עצוב מאוד. שם חכה לו רבי שמעון בן לקיש כדי ללמוד אתו ביחד, רבי שמעון התחיל לשאול את רבי יוחנן שאלות. בדרך כלל, בכל יום כשריש לקיש היה שואל את רבי יוחנן שאלות, הוא היה עונה לו במהירות. אבל עכשו, רבי יוחנן שתק ולא ענה שום תשובה.. ריש לקיש חזר על השאלה, ושוב רבי יוחנן שתק.. ריש לקיש שאל: "כבוד הרב, מה קרה? למה אתה לא עונה לי על השאלה?" רבי יוחנן אמר לו: "אני מצטער, אבל אני לא יכול עכשו לחשוב על התשובה, כי הראש שלי חושב על משהו שקרה לי ואני מאוד עצוב..". "מה קרה?" שאל ריש לקיש, "אולי אני יכול לעזור?" ורבי יוחנן אמר: "כשהייתי בדרך לכאן, קפצו עלי קבוצה גדולה של שוודים, היה להם נשק בידי והם לקחו את כל הכסף שהיה לי, ועכשו, אני לא אוכל להמשיך ללמוד, כי אני אצטרך לעבוד כדי להתפרנס..".

מיד נעמד ריש לקיש, ושאל: "לאיזה כוון הלכו השוודים?" רבי יוחנן הצביע לכוון שהשוודים ברחו, ריש לקיש התחיל לרדף אחריהם. לא היה לו שום נשק בידיים, אבל הוא לא פחד בכלל מהם, כי הוא בטח בקדוש ברוך הוא. הוא הגיע עד אליהם וצעק: "עצרו מיד! עצרו מיד!"

השׁוֹדְדִים לֹא הִבִּינוּ מִי מִתְחַצֵּף אֵלֵיהֶם וּמִבְקֵשׁ מֵהֶם לַעֲצֹר, הֵם הִסְתוּבְּבוּ וְרָאוּ אֶת רִישׁ לְקִישׁ, אָדָם אֶחָד, בְּלִי נֶשֶׁק וְנִרְאָה תַלְמִיד חֹכֵם.. הֵם כִּמְעֵט קִפְצוּ עָלָיו, אָבֵל בִּרְגַע אֶחָד רִישׁ לְקִישׁ הָרִים אֶת קוּלוֹ וְצִעַק (לַעֲשׂוֹת קוֹל חֲזָק): "שׁוֹדְדִים שְׁפִלִים!! אֵיךְ הֵעֲזַתֶּם לִגְנוֹב כֶּסֶף מֵהַצַּדִּיק הַגָּדוֹל רַבִּי יוֹחָנָן?! אַתֶּם תִּקְבְּלוּ עַל כֶּךָ עֹנֵשׁ גָּדוֹל מֵהַשָּׁמַיִם!!" הַשׁוֹדְדִים רָאוּ אֵיךְ רִישׁ לְקִישׁ הוּא אֲמִיץ וְלֹא מִפְחַד מֵהֶם וְאָמְרוּ לוֹ: "מָה, בְּאַמֶּת? לֹא יִדְעֵנוּ.. אִם כֵּן, נִחְזִיר לוֹ חֲצִי מֵהַכֶּסֶף.." רִישׁ לְקִישׁ אָמַר: "לֹא! לֹא וְלֹא! אַתֶּם תִּחְזִירוּ לוֹ אֶת כָּל הַכֶּסֶף! שְׁמַעְתֶּם? שְׁלֹא תִחַסֵּר אֶפִּילוֹ פְּרוּטָה אַחַת!!" בִּלְבָב שֶׁל הַשׁוֹדְדִים נִכְנָס פַּחַד גָּדוֹל וְהֵם הִחְזִירוּ לוֹ אֶת כָּל הַכֶּסֶף..

לְאַחַר כַּמָּה זְמַן, הָיְתָה עוֹד קְבוּצָה שֶׁל שׁוֹדְדִים שֶׁהִתְנַפְּלוּ עַל קְבוּצָה שֶׁל אֲנָשִׁים, הֵם הִכּוּ אוֹתָם וְגַם לָקְחוּ אוֹתָם בַּשָּׁבִי. אֶחָד מֵהָאֲנָשִׁים שֵׁם הָיָה תַלְמִיד שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן שֶׁקָּרָא לוֹ: "רַבִּי אֲמִי". כְּשֶׁשָּׁמַע זֹאת רִישׁ לְקִישׁ, קָם מִיַּד וְרָדַף אַחֲרֵי הַשׁוֹדְדִים, הוּא הָיָה מוֹכֵן לְהִלָּחֵם אִתָּם כְּדִי לְשַׁחֵרֵר אֶת רַבִּי אֲמִי, אָבֵל ה' עֲזָר לוֹ וְהַשׁוֹדְדִים הִסְכִּימוּ לְשַׁחֵרֵר אֶת רַבִּי אֲמִי. וְאַז, רִישׁ לְקִישׁ אָמַר לָהֶם: "בּוֹאוּ אִתִּי וְתִקְבְּלוּ בִּרְכָה מִרַבִּי יוֹחָנָן.." הַשׁוֹדְדִים שָׂמְחוּ נוֹרָא, סוּף סוּף מִישָׁהוּ יִבְרַךְ אוֹתָם.. הֵם הִגִּיעוּ לְרַבִּי יוֹחָנָן, רַבִּי יוֹחָנָן לֹא יָדַע מָה לִּבְרַךְ אוֹתָם? מָה אַתֶּם אוֹמְרִים יְלָדִים: הָאֵם אֶפְשָׁר לִבְרַךְ אוֹתָם שֶׁיְהִיָּה לָהֶם הַצִּלָּה בְּמָה שֶׁהֵם עוֹשִׂים? (יְלָדִים -) נָכוֹן, אֵי אֶפְשָׁר, כִּי הֵם שׁוֹדְדִים אֶת הָאֲנָשִׁים.. בּוֹאוּ תִשְׁמְעוּ מָה אָמַר לָהֶם רַבִּי יוֹחָנָן.

הוּא אָמַר לָהֶם: "אַתֶּם אֲנָשִׁים טוֹבִים, יְהִי רָצוֹן שְׁכָל מָה שְׁאַתֶּם רוֹצִים לַעֲשׂוֹת לְאַחֲרִים - שְׁיַעֲשׂוּ לָכֶם.." וּבְאַמֶּת, אֵיךְ שֶׁהֵם יֵצְאוּ מִרַבִּי יוֹחָנָן, בָּאוּ שׁוֹדְדִים אַחֲרִים וְהָרְגוּ אוֹתָם. יְלָדִים חֲבִיבִים, אִם מִישָׁהוּ לֹקֵחַ לָכֶם חֶפֶץ בְּכַח - אַל תִּרְיְבוּ אוֹתוֹ, אֲלֵא תַעֲשׂוּ כְמוֹ רַבִּי יוֹחָנָן שֶׁלֹא רָב עִם הַשׁוֹדְדִים. וְאִם תַּעֲשׂוּ כֵּן, ה' בּוֹדֵאֵי יַעֲזֹר לָכֶם, כְּמוֹ שֶׁעֲזָר לְרַבִּי יוֹחָנָן

שְׁשַׁלַח לוֹ אֶת רִישׁ לְקִישׁ. וְגַם אִם לֹא יַחְזִירוּ לָכֶם אֶת הַחֶפֶץ, לֹא נֹרָא! יוֹתֵר חָשׁוּב לָנוּ
שְׁאַתֶּם בְּרִיאִים וְשְׁלֵמִים וְתִמִּיד נוֹכַל לְקִנּוּת לָכֶם חֶפֶץ אֲחֵר.

שְׂיִהֶיהָ לָכֶם לִילָה טוֹב, וְכַעַת נֹאמֵר יַחַד: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל". (גִּיטִין מז')

מצוה לשיר שירים

מָה שְׁלוּמְכֶם? (יְלָדִים -) אֵיזָה כִּיף לְשַׁבֵּת לִידְכֶם וּלְלַמֹּד אֶתְכֶם תּוֹרָה.. אַתֶּם צְרִיכִים
לְדַעַת שְׁכָל פֶּעַם שְׁאַנְחֲנוּ לִוְדָּמִים תּוֹרָה בְּיַחַד זֶה כְּמוֹ מַעֲמַד הַר סִינִי. לָמָּה? כִּי כְּתוּב
בַּמִּדְרָשׁ: "כָּל מִי שֶׁמְלַמֵּד אֶת בְּנוֹ תּוֹרָה, כְּאִלוֹ הוּא קִבֵּל אֶת הַתּוֹרָה מִהַר סִינִי". אַז,
עֲכָשׁוּ אֲנִיכֶם כְּאִלוֹ נִמְצָאִים בְּהַר סִינִי.. תַּעֲצֻמוּ עֵינֵיכֶם וְתִדְמִינוּ אֶת הַר סִינִי.. הַכֹּל הִיא שֵׁם
פּוֹרַח, עִם יִשְׂרָאֵל הָיוּ בְּשִׁקְטָה בְּשִׁקְטָה מִתַּחַת הַר סִינִי וְה' דִּבֶּר אֶתְּכֶם וְנָתַן לָהֶם אֶת הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה.. אֵיזָה כִּיף הִיא לָהֶם, וְגַם לָנוּ עֲכָשׁוּ כִּיף מְאֹד לְלַמֹּד אֶת הַתּוֹרָה.

הַיּוֹם נִלְמַד בְּיַחַד עַל מִצְוָה מְאֹד מִיְּחֻדָּת. וְהִיא: הַמִּצְוָה לְשִׁיר שִׁירִים!! מָה? לְשִׁיר
שִׁירִים?? הָאֵם יֵשׁ מִצְוָה לְשִׁיר שִׁירִים? וְאִם אֲנִיכֶם לֹא זִמְרִים? אוֹ צְרוּדִים? מָה, כִּדִּי
לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה הַזֹּאת צְרִיכִים רִמְקוֹל? רָגַע, רָגַע, בְּלִי הִרְבֵּה שְׁאֵלוֹת.. אֲנִיכֶם נִסְבִּיר לָכֶם
אֶת הַכֹּל.. אַתֶּם בּוֹדִאי שְׁמַעְתֶּם עַל סֵפֶר הַתְּהִלִּים שֶׁכָּתַב דָּוִד הַמֶּלֶךְ, נִכּוֹן?.. כָּל יוֹם
אֲנִיכֶם קוֹרְאִים מִמֶּנּוּ פְּרָקִים בְּתַפְּלַת שְׁחִרִית, מִנְחָה וְעֶרְבִית. אַז, בּוֹאוּ נִקְרָא יַחַד כְּמָה
פְּסוּקִים מִשֵּׁם וְנִרְאֶה מָה דָּוִד הַמֶּלֶךְ מְבַקֵּשׁ מֵאַתְּנֹו.. בְּפָרֶק צו', דָּוִד הַמֶּלֶךְ מִצְוָה אוֹתְנֹו:
"שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ שִׁירוּ לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ", בְּפָרֶק קה' דָּוִד הַמֶּלֶךְ מִצְוָה אוֹתְנֹו: "שִׁירוּ לוֹ
זִמְרוּ לוֹ". כְּלוּמָר, שְׁכָל עִם יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לְשִׁיר לַיהוָה!! לֹא צְרִיכִים לְהִיּוֹת זִמְרִים בְּשִׁבִּיל

זֶה, וְלֹא צָרִיכִים רַמְקוּל.. אֲלֹא פְּשׁוּט צָרִיכִים לִפְתּוֹחַ אֶת הַפֶּה וְלִשִּׁיר שִׁירִים קְדוּשִׁים.
אַתֶּם יוֹדְעִים לָמָּה? כִּי עִם יִשְׂרָאֵל הֵם הַיְלָדִים שֶׁל ה', וְכָל אָבָא אוֹהֵב לְשִׁמּוֹעַ אֶת
הַיְלָדִים שֶׁלּוֹ שָׁרִים לְכַבּוֹדוֹ. גַּם בְּמִסִּיבַת סְדוּר, אוֹ מִסִּבַּת חֲמֵשׁ, כְּשֶׁכָּל הַיְלָדִים שָׁרִים,
אֲנַחְנוּ הַהוֹרִים מְאֹד מִתְרַגְּשִׁים לְשִׁמּוֹעַ אֶתְכֶם שָׁרִים.. זֶה כָּל כֶּךָ מִתּוֹק! וְכָךְ גַּם ה'
מִתְרַגֵּשׁ לְשִׁמּוֹעַ אוֹתָנוּ שָׁרִים יָפֶה.. וַיֵּשׁ יוֹם מִיַּחַד שָׁבוּ צָרִיכִים לִשִּׁיר יוֹתֵר מִכָּל יוֹם
אַחֵר... אַתֶּם יוֹדְעִים בְּאַיִזָּה יוֹם? (יְלָדִים -) נִכּוֹן, בְּיוֹם שַׁבָּת קֹדֶשׁ.
לְצַעֲרָנוּ, יֵשׁ אֲנָשִׁים שְׂיוֹשְׁבִים בְּשִׁלְחַן הַשַּׁבָּת, אוֹכְלִים.. וְאוֹכְלִים.. וְאוֹכְלִים..
וְ.....הוֹלְכִים. זֶה לֹא יָפֶה! אוֹ שֵׁשׁ יְלָדִים, שְׂאֲחָרֵי שְׂאוֹכְלִים הֵם קָמִים לְשַׁחֵק.. גַּם זֶה לֹא
יָפֶה.. שִׁלְחַן הַשַּׁבָּת הוּא לֹא הַשִּׁלְחַן שֶׁלָּנוּ, אֲלֹא שֶׁל ה'!! כְּשֶׁאֲנַחְנוּ יוֹשְׁבִים סָבִיב הַשִּׁלְחַן,
ה' יוֹשֵׁב אִתָּנוּ, הוּא רוֹצֶה לְשִׁמּוֹעַ אוֹתָנוּ שָׁרִים לְכַבּוֹדוֹ, כֵּן, שָׁרִים הַרְבֵּה שִׁירִים: מֶה
יְדִידוֹת מְנוּחָתֶךָ, כִּי אֲשַׁמְרָה שַׁבָּת, יוֹנֵה מְצָאָה בּוֹ מְנוּחַ.. וְעוֹד הַרְבֵּה שִׁירִים נִפְלְאִים
שֵׁשׁ לָנוּ. ה' גַּם רוֹצֶה לְשִׁמּוֹעַ אוֹתָנוּ אוֹמְרִים דְּבָרֵי תוֹרָה, וְאַפִּילוֹ מִסְפָּרִים אֵיזָה סְפּוּר
שֶׁקְשׁוּר לַתּוֹרָה.. וְכָךְ, ה' שִׂמַּח בְּשִׁלְחַן הַשַּׁבָּת וּמִבֶּרֶךְ אוֹתָנוּ בְּפִרְנֶסָה טוֹבָה לְכָל
הַשָּׁבוּעַ.. הַיּוֹם, נְסַפֵּר לָכֶם סְפּוּר שֶׁקְשׁוּר לִשְׁרֵי הַשַּׁבָּת. שְׁשֵׁשׁ... מִתְחִילִים.

לִפְנֵי מֵאוֹת שָׁנִים, חֵי בָּעִיר צֶפֶת צִדִּיק קְדוֹשׁ שֶׁקָּרְאוּ לוֹ: רַבִּי יִשְׂרָאֵל נֶגְ'אֲרָה. הוּא הָיָה
צִדִּיק עָצוּם וְהוּא גַם כָּתֵב בְּעֶצְמוֹ הַרְבֵּה שִׁירִים וּפִיּוּטִים. לְדַגְמָא: הוּא כָּתֵב אֶת הַשִּׁיר:
"יְיָ רַבּוֹן עֲלֵם וְעֹלָמִיָּא". כְּאֲשֶׁר הוּא הָיָה יוֹשֵׁב עַל שִׁלְחַן הַשַּׁבָּת וְשָׁר שִׁירִים, הָיוּ יוֹרְדוֹת
לְתוֹךְ הַבַּיִת שֶׁלּוֹ הַמּוֹן הַמּוֹן יוֹנִים לְבָנוֹת... הֵן הָיוּ מִסְתַּבְּבוֹת סָבִיב הַבַּיִת, וְלִפְעָמִים גַּם
נִכְנָסוֹת.. וְהָיוּ מִקְשִׁיבוֹת לְשִׁירִים שֶׁרַבִּי יִשְׂרָאֵל שָׁר. הָרַב הָיָה עוֹצֵם אֶת הָעֵינַיִם וְחוֹשֵׁב
עַל הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא וְעַל הַשַּׁבָּת וְשָׁר.. עוֹד שִׁיר וְעוֹד שִׁיר..

באותו זמן חי בצפת גם האר"י הקדוש. האר"י הוא רבי יצחק לוריא שהיה מקבל גדול מאד. והוא גלה לתלמידים שלו שהיונים הלבנות האלו הם לא יונים רגילות, אלא הם מ-ל-א-כ-י-ם שבאים מהשמים כדי לשמוע את השירה של רבי ישראל.. אלפי מלאכים ירדו כדי להתענג מהשירים שלו..

שבת אחת, היה חם מאד בצפת, רבי ישראל הפשיל קצת את השרוולים שלו כלפי מעלה, הוא הוריד גם את המצנפת המיוחדת שהיתה לו מעל הכפה.. ואז, קרה משהו מוזר.. כל היונים הלבנות התחילו לעוף, הם עפו והתרחקו מהבית של רבי ישראל.. עד שלא נשארה אפילו יונה אחת.. באותו זמן, האר"י הקדוש היה במקום אחר. אבל היתה לו רוח הקדש והוא יכל לדעת מה קורה בכל מקום בעולם, הוא ראה איך שהיונים עפו מהבית של רבי ישראל. מה הוא עשה? הוא קרה לשני תלמידים שלו, לאחד מהם קראו רבי חיים ויטל, ולשני קראו רבי יצחק הכהן. והוא אמר להם: "תלמידי היקרים, לכו מהר מהר לבית של רבי ישראל נג'ארה ותגידו לו, שכל המלאכים שהיו באים לשמוע את השירה שלו - ברחו בגלל שהוא לא יושב בצורה מכבדת בשלחן. הידים שלו מגלות והמצנפת לא על ראשו..". הם רצו מהר לבית של רבי ישראל ומצאו אותו שר את שירי השבת. הם מיד גלו לו מה שאמר האר"י הקדוש. רבי ישראל נבהל ואמר: "אוי, לא ידעתי.. אני מיד מתלבש בכבוד..". הוא החזיר את המצנפת והוריד את השרוולים.. וילדים יקרים, אתם יודעים מה קרה? (ילדים -) נכון, כל היונים חזרו לבית שלו.. כן, כל המלאכים חזרו לשמוע אותו..

ילדים חביבים, אתם עדין ילדים, ואתם כן הולכים לפעמים עם חלצה קצרה, ואין לכם גם מצנפת או מגבעת, אבל אנחנו צריכים ללמוד מהספור הזה איך לשבת בצורה מכבדת בשלחן השבת. לא להשעין את הרגלים חס ושלום, ולא לשבת עם גופיה

חלילה.. אלא, להיות לבושים בצורה מכבדת כמו שאמא מסבירה לכם, ולשיר יפה שירי
שבת. ו.. מדי פעם תסתכלו לכוון החלון, אולי תראו איזו יונה מתקרבת.. אבל מה
שבטוח, שגם אם אתם לא רואים את המלאכים הם בודאי מגיעים לשמוע אתכם
ושמחים אתכם בשמחת השבת.

שיהיה לכם לילה טוב, וכמוכן, לא נרדם לפני שנאמר יחד: "שמע ישראל".

האוכל שהגיע עד לדב

שלום ילדים,

מה שלומכם? איך אתם מרגישים? היום נספר לכם את הספור האחרון לחודש אדר א',
ומחר בעזרת ה' נתחיל החוברת המיוחדת של חודש אדר ב'. אבל לפני שנתחיל נשאל
אתכם: האם האכלתם פעם איזו חיה? אתם יודעים אולי כמה אכל צריכים כל הסוסים
שיש בעולם? וכמה אכל צריכים כל הפילים שיש בעולם? וכמה הנמלים? והיתושים?
והזבובים.. וכל בעלי החיים האחרים.. וואי, זה ממש המון!!! תגידו, מי נותן לכל בעלי
החיים את האכל שלהם? נכון, הקדוש ברוך הוא דואג לכל חיה, ועוף, ובהמה ואפילו
לכל המיליארדים של הדגים שיש בים.. רק ה' מביא להם אכל. כמו שכתוב: "פותח את
ידך" "ומשביע לכל חי רצון.. מצין! ועכשו, נתחיל את הספור היפה שהכנו לכם. אתם
מוכנים? הראש כבר על הכרית? יפי.. מתחילים.

לפני שנים רבות חי איש פשוט שהיה לו חמור. כל יום הוא היה יוצא עם החמור שלו
ליער, חוטב עצים, מעמיס אותם על החמור ומוכר אותם בעיר. פעם אחת, הוא עמד
על אחד ההרים וראה מישהו הולך עם הכבשים שלו. פתאום הוא שם לב, שאחת
הכבשים מתרחקת מהעדר.. עוד ועוד ועוד.. והרועה לא שם לב, והאיש גם לא יכול
לומר לו בגלל שהוא היה רחוק ממנו.. הוא חשב שזה קרה בטעות ולכן לא התייחס.
למחרת הוא שוב חטב עצים על ההר, ושוב ראה את הרועה עם הכבשים והנה הוא
רואה שעוד כבשה התרחקה מהעדר והלכה לבד למקום רחוק והרועה לא הרגיש בה..
הוא היה מאד סקרן לראות לאן הכבשים האלו הולכות. הוא החליט ללכת אחריהן..
הוא הלך והלך.. עד שהגיע לאיזו מערה. במערה היה חשך והוא קצת פחד, אבל הוא
החליט להכנס.. איך שהוא נכנס, אתם יודעים ממה הוא ראה? הוא ראה שם דב! כן
דב אמתי גדול.. "אמאל"ה.." הוא צעק... אחר כך הוא נרגע קצת וראה שהדב הזה לא
יכול לזוז, כי יש לו מכה ברגל.. ולידו יש עצמות של כבשים.. ואז האיש אמר: "וואי! זה
מדהים!" ילדים, אתם יודעים ממה האיש הזה התפעל? נגלה לכם, האיש הזה אמר:
"עכשו אני רואה שהקדוש ברוך הוא מאכיל ומפרנס את כל בעלי החיים שיש בעולם..
הנה, אפילו הדב הזה שהוא לא יכול ללכת, ה' דאג להביא לו כל יום כבשה שיאכל ולא
ימות.." באותו רגע, לקח האיש את החמור שלו ורץ מהר הביתה. הוא נכנס ואמר
לאשתו: "אשתי היקרה, אני לא צריך ללכת לעבוד יותר!!" אשתו נבהלה: "מה? לא
תלך לעבוד? ויאיפה יהיה לנו אכל?.." והוא אמר: "אם ה' דאג גם לדב הזה שאין לו
רגלים, והביא לו את האכל עד למקום שלו.. אז בודאי שהוא ידאג לי שאני יהודי ואני
הבן שלו, והוא יביא לי את הפרנסה עד אלי.." הוא ישב בפסא, הכין כוס תה חם, לקח
ספר ביד ואמר לאשתו: "אני אשב כאן ואלמד תורה, וה' ישלח לי כפר את האכל.."

אֲשֶׁתוֹ אָמְרָה: "לֹא בְעָלִי, אֶתָּה טוֹעָה! חַיִּיבִים לַעֲבֹד.." אִיךָ שֶׁהֵם מִתְנַכְּחִים הֵם שָׁמְעוּ
דְּפִיקוֹת בִּדְלָת: "תוֹק! תוֹק! תוֹק!" שְׁנֵי אֲנָשִׁים עֲמָדוּ בִּדְלַת וְשָׁאָלוּ: "סְלִיחָה, אֶתָּה יָכוֹל
בְּבִקְשָׁה לְהַשְׁכִּיר לָנוּ אֶת הַחֲמֹר? אֲנַחְנוּ רַק צְרִיכִים לְהֵבִיא קֶצֶת חוֹל מִהַבְקָעָה וּנְשָׁלֵם
לָךְ עַל זֶה.." הָאִישׁ קִפֵּץ וְאָמַר לְאִשְׁתּוֹ: "הִנֵּה, אֶת רוֹאָה? ה' כָּבֵר מִתְחִיל לְהֵבִיא לָנוּ
כֶּסֶף.." הוּא נָתַן לָהֶם אֶת הַחֲמֹר וְהֵם הִלְכוּ.

יְלָדִים יְקָרִים, אַתֶּם צְרִיכִים לַדַּעַת שֶׁהָאֲנָשִׁים הָאֵלּוּ לֹא הָיוּ אֲנָשִׁים רְגִילִים אֲלֵא שׁוֹדְדִים.
בְּאוֹתוֹ יוֹם הֵם חָפְרוּ בּוֹר וּמָצְאוּ אוֹצַר גָּדוֹל שֶׁל זָהָב. הָאוֹצַר הָיָה כָּל כָּךְ גָּדוֹל עַד שֶׁהֵם
הָיוּ צְרִיכִים חֲמֹר לְהָרִים אוֹתוֹ, לִכֵּן הֵם בָּאוּ לְאִישׁ הַזֶּה וּבִקְשׁוּ לְשַׁכּוֹר מִמֶּנּוּ אֶת הַחֲמֹר
כְּדֵי לְהַעֲמִיס עָלָיו אֶת הָאוֹצַר וּלְלַכֵּת לַעִיר, וְשֵׁם לְחַלֵּק אֶת הַזָּהָב בֵּין כָּלֵם. אָבֵל אִזְ קָרָה
לָהֶם מִשְׁהוּ.. מָה קָרָה? כְּשֶׁהֵם הִעֲמִיסוּ אֶת הָאוֹצַר וַיֵּצְאוּ לַדֶּרֶךְ כָּל אֶחָד מִהַשׁוֹדְדִים
רָצָה לְקַחֵת אֶת הָאוֹצַר לְעַצְמוֹ, הֵם הִתְחִילוּ לְהִתְנַכֵּחַ בֵּינֵיהֶם לְמִי מִגִּיעַ יוֹתֵר, הֵם
הִתְנַכְּחוּ וְהִתְנַכְּחוּ עַד שֶׁהִתְחִילוּ לְהַכּוֹת אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי מַכּוֹת חֲזָקוֹת.. כְּשֶׁהַחֲמֹר רָאָה
אִיךָ שֶׁהֵם רַבִּים הוּא פָּשׁוּט הִתְחִיל לְרוֹץ מֵהָר מֵהָר.. וְאַתֶּם יוֹדְעִים לָאֵן הוּא חֲזָר? נָכוֹן,
לְבֵית שֶׁל הָאָדוֹן שָׁלוּ. בְּדִיוֹק בְּאוֹתוֹ זְמַן הָאִישׁ יָשָׁב בְּבֵית וּלְפָתַע הוּא שׁוֹמֵעַ אֶת
הַנְּעִירוֹת שֶׁל הַחֲמֹר שָׁלוּ.. הוּא יָצָא הַחוּצָה יַחַד עִם אִשְׁתּוֹ, הוּא רוֹאָה מוֹלוֹ אֶת הַחֲמֹר
לְבַד בְּלִי אָף אֶחָד.. וְמָה הוּא רוֹאָה עַל הַגֵּב שָׁלוּ? נָכוֹן, אוֹצַר גָּדוֹל!! "וַיֵּא, אֲשֶׁתִּי..
תִּסְתַּכְּלִי.." הִיא לֹא הֶאֱמִינָה.. אוֹצַר גָּדוֹל! וּבַעֲלָהָ אָמַר: "נוּ, רְאִית? אֲמַרְתִּי לָךְ שֶׁה'
שׁוֹלֵחַ אֶת הַפְּרָנְסָה לְכָל אֶחָד בְּעוֹלָם עַד אֵלָיו.. צְרִיךְ רַק לְבָטֵחַ בּוֹ בְּאַמְתּוֹ.."

יְלָדִים יְקָרִים, אַתֶּם צְרִיכִים לְזַכֵּר כָּל הַחַיִּים, שֶׁאֲפִילוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹבְדִים וְעוֹשִׂים הַשְׁתַּדְּלוֹת
כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה לָנוּ פְּרָנְסָה, אָבֵל צְרִיכִים לַדַּעַת שֶׁאֵם נִבְטַח בֶּה' בְּאַמְתּוֹ, הוּא יָבִיא לָנוּ עַד
לְבֵית כָּל מָה שֶׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים.. כִּי דָוִד הַמֶּלֶךְ לִמַּד אוֹתָנוּ וְאָמַר: "וְהַבּוֹטַח בֶּה' חֶסֶד

יסובבנו". שִׁיְהִיָּה לָכֶם לַיְלָה טוֹב, וְ... רָגַע, רָגַע כְּמַעַט שְׂכַחְנוּ.. בְּדִיּוֹק עֲכָשׁוּ נִכְנָס אֵלֵינוּ
חֲדָשׁ אֲדָר הָאֲמֵתִי - אֲדָר ב'. וְעַל חֲדָשׁ זֶה נֶאֱמַר: "מִשְׁנַכְנֹס אֲדָר מֶרְבִּין" בְּמָה?.. נֶכּוֹן
מֵאֵד "בְּשִׁמְחָה!" אֵז בּוֹאוּ נָשִׁיר.. (לְשִׁיר אַתֶּם יַחַד: "מֶשֶׁשׁ, מֶשֶׁשׁ, מֶשֶׁשׁ, מֶשֶׁשׁ, מִשְׁנַכְנֹס אֲדָר..") יְפִי,
וְעֲכָשׁוּ עִם הַחֲיוֹךְ הַזֶּה נֹאמֶר: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל" וְנִלְךָ לִישׁוֹן.. קְדִימָה: "יָד יְמִין וְכו'.. שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל וְכו'.." חֲדָשׁ טוֹב! (שָׁם)

התאומים שהלכו לאיבוד

שְׁלוֹם יְלָדִים,

מָה שְׁלוֹמְכֶם? אֵיךְ אַתֶּם מְרַגְּשִׁים? הַיּוֹם הֵכְנוּ לָכֶם סְפוּר מִיָּחָד וַיָּפֶה שְׁיִלְמַד אוֹתָנוּ דְּבָר
מֵאֵד חָשׁוּב. אַתֶּם צְרִיכִים לַדַּעַת שְׁלָכַל אֶחָד בְּעוֹלָם יֵשׁ אַחֲרֵיכֶם עַל מִישָׁהוּ אַחֵר. אַתֶּם
יֹדְעִים מָה זֶה "אַחֲרֵיכֶם"? (לְשִׁמּוֹעַ אוֹתָם) נֶכּוֹן, לְהַשְׁגִּיחַ עַל הַשְּׁנֵי וְלִשְׁמֹר עֲלֵיו. גַּם
אַתֶּם צְרִיכִים לְהִיּוֹת אַחֲרָאִים לְשִׁמּוֹר עַל הָאֲחִים שְׁלָכֶם הַקְטָנִים, אוֹ עַל הַחֲפָצִים שְׁלָכֶם..
וְה' בִּקֵּשׁ מִכָּל הַהוֹרִים שְׁיִהְיוּ אַחֲרָאִים עַל הַיְלָדִים שְׁלָכֶם. שְׁיִסְתַּכְּלוּ לָאֵן הֵם הוֹלְכִים

שלא ילכו חס ושלום למקומות מסכנים, לראות מתי הם חוזרים כדי שלא יחזרו בלילה מאחר, לבדוק מה הם אוכלים כדי שחס ושלום לא יאכלו משהו לא כשר, וגם שיראו עם איזה חברים הם הולכים.. ולכן, אתם צריכים תמיד לומר לנו איפה אתם ולא ללכת אף פעם למקום בלי שאנחנו יודעים. אתם מוכנים כבר לשמוע את הספור? הראש כבר על הכרית? יפי, אנחנו מתחילים..

לפני הרבה שנים היה רב גדול שקראו לו רבי נתנאל, הוא גם היה חכם גדול וגם עשיר. אבל לא היו לו ילדים. עברו הרבה שנים והוא כבר נהיה זקן ומאד רצה ילדים. ה' ראה כמה שהוא משתדל ללמוד את התורה ולקיים את המצוות, והוא זכה אותו שנולדו לו שני ילדים תאומים. השמחה הייתה גדולה מאד גם לאבא ולאמא וגם לכל החברים והשכנים שלהם. רבי נתנאל טפל בילדים שלו ודאג לכל מה שהם צריכים. ומיד כשהגיעו לגיל שלוש הוא לקח אותם לתלמוד תורה. הוא היה מרים אותם על הכתפים והולך אתם עד הכתה..

כשגדלו קצת הם אמרו לו: "אבא, למה אתה צריך להרים אותנו? אנחנו כבר גדולים ויכולים ללכת לבד..". הוא הוריד אותם, אבל עדין היה נותן להם יד והולך אתם עד הפתח של הכתה ואז חוזר לבית. לאחר שגדלו עוד קצת אמרו לו: "אבא, חבל שתתעייף לקחת אותנו עד לכתה, אנחנו כבר יודעים את הדרך לבד..". אולם רבי נתנאל מאד דאג להם ולא הסכים לשלח אותם לבד, אבל הוא הסכים לשלח אותם עם אחד המשרתים שלו. הוא בקש ממנו שיקפיד לקחת אותם עד לכתה ושישגיח עליהם טוב טוב. יום אחד, כשהלכו בדרך ראו ארנה של סוסים שהיתה שיכת לאבא שלהם. הם שאלו את המשרת: "מה זה?" והוא הסביר להם שיש שם סוסים ואנשים רוכבים עליהם ויוצאים לטייל. הילדים אמרו לו: "בבקשה, אנחנו רוצים לטייל על הסוסים שעה

אחת.. " הם כל כך בקושי ממנו עד שהוא הסכים להם. הם עלו על הסוסים טילו שעה וחזרו. למחרת קרה אותו דבר, הם שוב בקושי ממנו לרכב על הסוסים והוא נתן להם. וגם ביום השלישי והרביעי.. בסוף הם התרגלו לזה וכל יום הם היו חייבים לרכב.. עד שיום אחד קרה משהו עצוב.. מה קרה?

הם עלו על הסוסים ורכבו קצת לרחוק. פתאום הם ראו מולם קבוצה של חילים רוכבים על סוסים מפארים, ויחד אתם היה שר גדול מספרד. השר ראה אותם ושם לב שהם ילדים חכמים וטובים, הוא חטף אותם, העלה אותם על הכרכרה שלו וברח לספרד. בהתחלה הם בכו, אבל הוא אמר להם: "אתם תהיו הילדים שלי, כי לי אין ילדים, ואני אתן לכם הרבה דברים טובים.."

המשרת שהיה לוקח אותם לפתה ראה שהשר חטף אותם, הוא פחד שרבי נתנאל יכעס עליו ולכן הוא ברח לארץ אחרת. רבי נתנאל חכה עד הערב שהבנים שלו יחזרו, אבל נהיה כבר מאחר והם עדין לא חזרו. הוא עלה על הסוס שלו והלך למלמד. הוא שאל אותו: "איפה שני הבנים שלי?" והמלמד אמר: "אני מצטער, אבל היום הם לא הגיעו לפתה.. "מה? אוי ואבוי!! לאן הם נעלמו?" צעק רבי נתנאל.. הוא הלך למשטרה ויחד עם השוטרים הם חפשו בכל העיר.. אבל, הם לא מצאו כלום.. הילדים נעלמו. מסכן רבי נתנאל, הוא בכה על הילדים שלו המון... בינתיים, השר מספרד גדל אותם, ולאט לאט הם שכחו מי היה אבא שלהם והם למדו להיות כמו גויים. הם הצליחו מאד בלמודים של הגויים, עד שהם התחילו לבוא לפני המלך. לאחר כמה שנים, השר מת ושני האחים האלו נהיו שרים במקומו. הם הרויחו המון כסף ולא זכרו בכלל את עם ישראל ואת התורה הקדושה והמצוות.. כשהגיעו לגיל של חתונה הם התחתנו עם נשים לא יהודיות.. לאחר תקופה מסיימת מת המלך ואחד האחים התמנה להיות מלך

במקומו, והאח השני נהיה העוזר שלו.. לאחר כמה שנים, פרצה מלחמה והאח השני
מת במלחמה, והאח הראשון שנהיה מלך - נשאר..

רבי נתנאל כבר נפטר, ובגלל שהוא היה צדיק גדול, הוא לא יכל לראות מהשמים את
הילדים שלו חיים כמו גוים. כי כשהילדים צדיקים, זה עוזר לנשמה של האבא. ואם חס ושלום
הם רשעים - זה מצער אותו.. מה קרה? לילה אחד בא רבי נתנאל לילד שלו המלך
בחלום ואמר לו: "תדע לך, שאתה לא גוי! אתה יהודי ואתה הבן שלי.. כשהיית ילד
למדת תורה והשר הגוי חטף אותך.. לכן, אני מצוה אותך שתקח את אשתך, אפילו
שהיא לא יהודיה, ותברחו ביחד מהמדינה. תלכו לעיר גדולה שיש שם יהודים, ותגיר
את אשתך, ותחזר ללמוד תורה ולקיים מצוות". המלך התעורר מהשינה ונזכר בכל מה
שקרה, הוא פחד מאד לברח כי היו סביבו המון חילים, אבל אשתו אמרה לו: "אני
יודעת שהתורה היא האמת, ואני רוצה להיות יהודיה..". הם ברחו יחד והוא חזר לעם
ישראל.

ילדים יקרים, אתם יודעים למה כל זה קרה? נכון, בגלל שהילדים לא ספרו לאבא לאן
הם הולכים.. לכן, נלמד מכאן שתמיד תמיד תגידו לנו לאיפה אתם הולכים, ועם איזה
חברים אתם משחקים, וכן בעזרת ה' נוכל לשמור עליכם. ובעזרת ה' תזכו להיות
צדיקים גדולים. לילה טוב לכם, וכעת נאמר יחד: "שמע ישראל". (מעשה הגדולים,
תולדות)

רבנו גרשום מאור הגולה

שלום ילדים,

מה שלומכם? איך אתם מרגישים? תגידו, אתם אוהבים ספורים ארכים? אתם רוצים
שנספר לכם ספור ארוך ומרתק? אנחנו רוצים, אבל יש בעיה קטנה. יש לנו רק דף
אחד בכל לילה לספור. אתם יודעים מה אפשר לעשות? אפשר לספר את הספור
ביומים. חלק ממנו היום וחלק ממנו מחר. אתם רוצים? (ילדים -) כבר הסברנו לכם
שכל אדם צריך סבלנות.. אתם תוכלו להתאפק עד מחר?.. יפי.. ששש... מתחילים.
לפני שנים רבות מאד, בעיר מץ שבצרפת, חי צדיק גדול וקדוש מאד שקראו לו רבנו
גרשום וכלם קוראים לו: "רבנו גרשום מאור הגולה". עוד כשהוא היה ילד בגיל שלכם
הוא אהב מאד ללמוד את התורה הקדושה. הוא תמיד היה הולך עם ספר.. לכל
מקום.. גם כשהוא היה בא לבקר בבית של סבא וסבתא.. כל פעם שהיה לו זמן, הוא
מיד היה פותח את הספר וקורא. וכך הוא נהיה חכם ולמד הרבה תורה. כשגדל הוא
למד משניות, גמרא והלכות עד שהוא שמע על הישיבה הגדולה שנמצאת במגנצא,
והוא החליט לעזב את העיר שלו וללכת לישיבה. כן, זה לא פשוט לעזב את הבית של
ההורים וללכת למקום רחוק, אבל בשביל התורה עושים הכל..
ראש הישיבה היה רבי קלונימוס, ושם בישיבה ישב רבנו גרשום ולמד יומם ולילה עד
שנהיה גדול בתורה. הוא כתב פרוש מיוחד על הגמרא. ואם תרצו, בהזדמנות נפתח
את הגמרא ונראה לכם את הפרוש שלו. לאחר כמה שנים, הוא הלך לבבל כדי
להמשיך וללמוד עוד תורה. רבנו גרשום ידע הרבה שפות, הוא ידע גם את מלאכת
הצורפות וידע להכין תכשיטים מזהב, הוא גם למד רפואה ועוד דברים ונהיה חכם גדול
גם בכל עניני העולם. הוא התחתן עם אשה צדיקה שקראו לה: דבורה. יום אחד הודיעו
לרבנו גרשום שאבא שלו נפטר. הוא יצא מהר לדרך לחזר לעיר שלו 'מץ'. בדרך, הוא
עבר דרך העיר 'איסטנבול', הוא ראה שיש שם הרבה חכמים והמלך שלהם דואג גם

לַיהוּדִים. וְלָכֵן, לְאַחַר שֶׁהוּא הִתְאַבֵּל עַל אָבָא שְׁלוֹ, הוּא הֵבִיא אֶת אִשְׁתּוֹ דְּבוּרָה וְעָבַר
לְגוּר בְּעִיר הַזֹּאת: 'אִיסְטַנְבּוּל'.

הוא למד תורה כל היום, וכדי שתהיה לו פרנסה הוא פתח חנות קטנה ומכר בה כוסות
כסף מקשטות ועוד הרבה תכשיטים יפים. כלם אהבו אותו גם היהודים וגם הגויים,
והוא נהיה עשיר גדול. אבל דבר אחד לא היה לו.. אתם יודעים מה? ילדים. ה' עדין לא
זכה אותו בילדים. רבנו גרשום עמד בתפלה לפני ה' ואמר: "רבנו של עולם, אתה נתת
לי הכל. גם תורה, גם חכמה וגם עשר. אבל, מה זה שווה לי אם אין לי ילדים? הרי
כתבת בתורה: "ושננתם לבניך" כלומר, כל אבא צריך ללמוד עם הבן שלו, אז עם מי
אני אלמד? ואת מי אני אלמד? לכן, אני מתחנן לפניך, אנא, תזכה אותי בילדים.. " והוא
התחיל לבכות בדמעות.. בדיוק כשהוא בכה, אשתו הצדיקה דבורה עברה ליד החדר
ושמעה אותו בוכה.. היא גם שמעה את התפלה שלו, והיא אמרה לו: "בעלי היקר, אני
מוכנה לעשות מה שעשיתה שרה אמנו ורחל אמנו שגם להן לא היו ילדים, תתחתן עם
אשה נוספת, ואני אגדל את הילדים שלה, וכן ה' יראה את מעשי וירחם עלי.. " וכן
התחתן רבנו גרשום עם עוד אשה.

המלך של איסטנבול היה מלך טוב, אבל היה לו שר אחד שקראו לו 'יוהן' והוא שנא את
היהודים מאוד. פעם אחת פרצה שרפה גדולה. הרבה בתים נשרפו, והרבה אנשים
נפצעו ונהיו חולים. גם הבית של רבנו גרשום נשרף, אבל ברוך ה' הוא נצל. כשהוא
ראה כמה חולים יש בעיר, הוא מיד התחיל לטפל בהם, כי אתם בודאי זוכרים שספרנו
לכם שהוא למד רפואה והיה רופא טוב מאוד. 'יוהן' הרשע בא למלך ואמר: "אדני
המלך, אתה יודע מי הצית את השרפה הזו? היהודים! הם הציתו את השרפה, לכן,
אתה חייב לגרש אותם מהמדינה.. " המלך האמין לו וכתב מכתב לכל היהודים שעליהם

לַעֲזֹב תוֹךְ כַּמָּה שְׁבוּעוֹת אֶת הַמְּדִינָה. הַיְּהוּדִים הָיוּ שְׁבוּרִים וְעֲצוּבִים, הֵם לֹא יָדְעוּ מָה לַעֲשׂוֹת? לָאֵן לְלַכֵּת? הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רָאָה אֶת הַצָּעַר שֶׁל הַיְּהוּדִים וְאָז קָרָה מִשְׁהוּ.. מָה קָרָה? הַבֵּת שֶׁל הַמֶּלֶךְ נִהְיָתָה חוּלָה. כָּל הָרוּפָאִים הָכִי גְדוּלִים לֹא הִצְלִיחוּ לְרַפְאוֹת אוֹתָהּ, וְהַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה לֹא יָדְעוּ מָה לַעֲשׂוֹת.

עַד שֶׁמִּישָׁהוּ אָמַר: "רַגַּע, יֵשׁ לַיְּהוּדִים רוּפָא גָדוֹל שֶׁקוֹרְאִים לוֹ רַבְּנוּ גְרִשּׁוֹם, נִקְרָא לוֹ, אוֹלִי הוּא יוֹכֵל לְרַפְאוֹת אֶת הַנְּסִיכָה". הַמֶּלֶךְ קָרָא לְרַבְּנוּ גְרִשּׁוֹם וְאָמַר לוֹ: "שְׁמַעְתִּי שְׂאֵתָה רוּפָא גָדוֹל, אִם תִּצְלִיחַ לְרַפָּא אֶת הַבֵּת שְׁלִי - אֶתֵּן לָךְ פָּרֶס גָּדוֹל, וְאִם לֹא תִצְלִיחַ, אֶהְרֹג אוֹתְךָ!" הָרַב אָמַר: "אֲנִי לֹא הָרוּפָא, ה' הוּא הָרוּפָא. אֲנִי מוֹכֵן לְנִסּוֹת וּבַעֲזָרַת ה' יִהְיֶה בְּסֹדֶר.."

הָרַב נִכְנַס לַחֲדָר שֶׁל הַנְּסִיכָה וְרָאָה שֶׁהִיא מִמַּשׁ גּוֹסֶסֶת וְאִי אֶפְשָׁר לְרַפְאוֹת אוֹתָהּ.. הוּא נָפַל עַל הַבִּרְכּוֹת וְאָמַר: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם. אֲנִי מִבְקֵשׁ מִמֶּךָ שֶׁתִּרְפָּא אֶת הַנְּסִיכָה, כִּי רַק כָּךְ אוֹכֵל לִבְטֹל אֶת הַגְּזֵרָה מֵעַל הַיְּהוּדִים.. " ה' שָׁמַע אֶת תַּפְלָתוֹ וּלְאַחֵר כַּמָּה שָׁעוֹת פָּתַחַה הַנְּסִיכָה אֶת הָעֵינָיִם וּלְאַט לְאַט הִבְרִיָּאָה. הַמֶּלֶךְ אָמַר לָרַב: "אֲנִי נוֹתֵן לָךְ פָּרֶס שֶׁל חֲמִשִּׁים אֶלֶף מִטְבָּעוֹת זָהָב!!" אָבֵל הָרַב אָמַר: "אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ, אֲנִי לֹא רוֹצֶה כֶּסֶף וְזָהָב. אֲנִי רַק מִבְקֵשׁ שֶׁתִּבְטַל אֶת הַגְּזֵרָה מֵעַל הַיְּהוּדִים, כִּי בְּאַמַּת הֵם לֹא עָשׂוּ שׁוֹם דָּבָר." הַמֶּלֶךְ הִסְכִּים, וּבְטַל אֶת הַגְּזֵרָה. רַבְּנוּ גְרִשּׁוֹם שָׂמַח מְאֹד, אָבֵל הָיָה מִישָׁהוּ אֶחָד שֶׁלֹּא שָׂמַח, מִיְהוּ? נָכוֹן, יוֹהָן. וְהוּא חָפֵשׁ תַּחְבוּלָה אַחֲרַת, אָבֵל עַל זֶה נִסְפָּר לָכֶם בַּעֲזָרַת ה', מִחֵר. בִּינְתִים שִׁיְהִיָּה לָכֶם לִילָה טוֹב, וְכַמוֹכֵן לֹא נִרְדָּם לִפְנֵי שְׁנֵאמַר: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל".

(מַעֲשֵׂה הַגְּדוּלִים, תּוֹלְדוֹת).

שְׁלוֹם יְלָדִים,

מה שלומכם? איך עבר עליכם היום? אנחנו מאד אוהבים לראות איך אתם שוכבים במטה ומקשיבים יפה לספור. ולא רק אנחנו, גם ה' מסתכל עלינו עכשו ורואה איך אתם שוכבים יפה ומקשיבים והוא מאד שמח. ועכשו, נמשיך את הספור הארך והיפה שהתחלנו לספר לכם אתמול. אתם מוכנים? יפי..

אתמול ספרנו איך יוהן הרשע תכנן לגרש את כל היהודים, ואיך ה' שמר עליהם והציל אותם ובזכות שרבינו גרשום רפא את הנסיכה, היהודים נשארו בבית שלהם. רבינו גרשום היה מגיע לארמון מדי פעם כדי לתת לנסיכה את התרופות שהיא צריכה כדי שתהיה בריאה לגמרי. יום אחד, המלך פנה אליו ושאל: "כבוד הרב, אתה יכול להסביר לי מה זה גמרא?" רבינו גרשום חייך ואמר: "כן בשמחה, אני אסביר לך. כשמשנה רבינו היה בחר סיני, ה' נתן לו את התורה. אבל את הפרושים של התורה הוא לא כתב אלא הוא זכר בעל פה. ואת ההסבר הזה חכמים כתבו בתוך הגמרא. אבל לא רק הסבר על המצוות יש שם, אלא גם הרבה דברים חכמים ומעניינים שחכמים גלו לנו, כמו לדגמא, על הכסא של שלמה המלך שהיה מאד מיוחד."

המלך התעניין ושאל: "באמת? מה היה מיוחד בכסא של שלמה המלך? תספר לי איך הוא היה נראה?.." רבינו גרשום אמר לו: "הכסא היה מצפה כלו בזהב עם אבנים טובות ומרגליות. ליד הכסא למטה היו שנים עשר אריות של זהב, ומולם שנים עשר נשרים מזהב. שש מדרגות היו לכסא, על המדרגה הראשונה עמדו מצד אחד אריה מזהב וימהצד השני שור מזהב. על המדרגה השנייה עמדו מצד אחד זאב מזהב ומולו טלה מזהב. על המדרגה השלישית עמדו מצד אחד נמר מזהב ומולו גדי מזהב, על המדרגה הרביעית עמדו מצד אחד דב מזהב ומולו צבי מזהב, על המדרגה החמישית עמדו נשר זהב ומולו יונה מזהב, על המדרגה הששית עמדו נץ מזהב ומולו צפור

מִזְהָב. בְּרֹאשׁ הַכֶּסֶּא הָיְתָה מְנוּרָה מִזְהָב עִם שִׁבְעָה קָנִים שְׁעָלֶיהָ הָיוּ כְּתוּבִים הַשְּׁמוֹת
שֶׁל הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים וְהַנְּבִיאִים שֶׁהָיוּ לִפְנֵי שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ. "הַמֶּלֶךְ אָמַר: "וַיֵּאָי, אֵיזָה
מַעֲנִין.. תִּמְשִׁיךְ לִסְפֵּר לִי, תִּמְשִׁיךְ.. "וְרַבְּנוּ גִרְשׁוֹם אָמַר: "כִּשְׁהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה הָיָה שֵׁם אֶת
הָרָגֶל עַל הַמַּדְרָגָה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁל הַכֶּסֶּא מִיָּד הָיוּ הַשּׁוֹר וְהָאֲרִיָּה מוֹשִׁיטִים אֶת הַיָּדִים
שְׁלֵהֶם וְשׂוֹאֲגִים בְּקוֹל וַיַּחַד אֹתָם הָיוּ שׂוֹאֲגִים כָּל הַחַיּוֹת.. וְכָךְ בְּכָל מַדְרָגָה וּמַדְרָגָה אֶפִּילוּ
שֶׁהַחַיּוֹת הָיוּ מִזְהָב הֵן הָיוּ מִשְׁמִיעוֹת קוֹל וְזָזוֹת לְבַד.. עַד שֶׁשְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ הָיָה מַגִּיעַ
לְמוֹשֵׁב שֶׁל הַכֶּסֶּא וְהַנֶּשֶׁר הָיָה עָף אֵלָיו וְשֵׁם לוֹ אֶת הַכֶּתֶר עַל הָרֹאשׁ.."
הַמֶּלֶךְ אָמַר: "זֶה מִמֶּשׁ נִפְלָא! אֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת שָׁבֵן אָדָם יַעֲשֶׂה אֶת זֶה?" וְרַבְּנוּ גִרְשׁוֹם
אָמַר: "צָרִיךְ בִּשְׁבִּיל זֶה חֻקָּמָה גְּדוֹלָה מְאֹד.. "וְאָז הַמֶּלֶךְ אָמַר לוֹ: "הֲאִם אַתָּה יָכוֹל לִבְנוֹת
כֶּסֶּא כָּזֶה?.." רַבְּנוּ גִרְשׁוֹם אָמַר: "נִרְאָה לִי, שֶׁבְּעֶזְרַת ה' אוֹכַל לִבְנוֹת לָךְ כֶּסֶּא כָּזֶה, אֲבָל
צָרִיךְ הִרְבֵּה זָהָב בִּשְׁבִּיל זֶה.. "הַמֶּלֶךְ אָמַר: "יֵשׁ לִי הַמּוֹן זָהָב, וְאִם אַתָּה תִּבְנֶה לִי כֶּסֶּא
כָּזֶה, אֲנִי אֶכְבֵּד אוֹתְךָ יוֹתֵר מִכָּל־מִכָּל וְאֶתֵּן לָךְ הַמּוֹן כֶּסֶף וְזָהָב.. "רַבְּנוּ גִרְשׁוֹם הִתְחִיל לִבְנוֹת
אֶת הַכֶּסֶּא, הוּא עָבַד יָמִים רַבִּים וּבְעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ הִצְלִיחַ לִבְנוֹת אֶת הַכֶּסֶּא. הַמֶּלֶךְ
בָּנָה אַרְמוֹן מִיַּחַד כְּדִי לָשִׁים בּוֹ אֶת הַכֶּסֶּא הַיָּפֶה, הוּא הִזְמִין אֶת כָּל הַשָּׂרִים הַמְּכַבְּדִים
שֶׁיָּבוֹאוּ לִרְאוֹת אֶת הַכֶּסֶּא.. הֵם עָמְדוּ וְשִׁפְשְׁפוּ אֶת הָעֵינַיִם, הֵם לֹא הֶאֱמִינוּ אֵיךְ יָכוֹל
לִהְיוֹת שֶׁהַחַיּוֹת נִרְאוֹת אֲמִתִּיּוֹת, וְהֵם זָזוּת.. וְרַבְּנוּ גִרְשׁוֹם הִסְבִּיר לָהֶם הַכֹּל. וְאָז, הוּא
אָמַר לְמֶלֶךְ: "בְּבִקְשָׁה, אַתָּה מִזְמֵן לַעֲלוֹת עַל הַכֶּסֶּא.. "הַמֶּלֶךְ שָׁם אֶת הָרָגֶל שְׁלוֹ עַל
הַמַּדְרָגָה הָרִאשׁוֹנָה פְּתָאוֹם הַשּׁוֹר וְהָאֲרִיָּה קָמוּ וְהִתְחִילוּ לְהִשְׁמִיעַ קוֹל וְהַמֶּלֶךְ נִבְהַל..
הוּא יָרַד מִיָּד וְאָמַר: "כְּבוֹד הָרַב, אֲנִי רוֹצֶה שְׂאֵתָה תַעֲלֶה רֹאשׁוֹן וְאֲנִי אֶסְתַּכֵּל עָלֶיךָ וְאַחֵר
כָּךְ אֲנִי אֵעֲלֶה.. "וְרַבְּנוּ גִרְשׁוֹם עָלָה בְּלִי לִפְחַד וַיֵּרַד. וְהַמֶּלֶךְ עָלָה אַחֲרָיו, כִּשְׁהַגִּיעַ לְמוֹשֵׁב
שֶׁל הַכֶּסֶּא הַנֶּשֶׁר בָּא וְשָׁם לוֹ אֶת הַכֶּתֶר.. הַמֶּלֶךְ כָּל כָּךְ הִתְרַגֵּשׁ, הוּא יָרַד וְנָתַן נִשְׁיָקָה

לְרַבֵּנוּ גֵרְשׁוֹם, הוּא הוֹרִיד אֶת הַטִּבְעֶת הַמִּיחָדָת שְׁלוֹ, וְנָתַן אוֹתָהּ לָרַב וְאָמַר לוֹ: "כָּל

פְּעַם שֶׁתִּרְאֶה לִי אֶת הַטִּבְעֶת הַזֶּה, אֲנִי אֶתֵּן לָךְ מָה שֶׁתִּבְקֹשׁ.."

יְלָדִים, אַתֶּם יוֹדְעִים מִי הִיא שֵׁם וְרָאָה אֶת כָּל זֶה? נָכוֹן, יוֹהַן הֶרְשֶׁעַ.. הוּא כָּל כֶּךָ קָנָא בְּרַבֵּנוּ גֵרְשׁוֹם שֶׁהִמְלִיךְ נוֹתֵן לוֹ כְּבוֹד וְגַם נָתַן לוֹ אֶת הַטִּבְעֶת.. וְהוּא הִחְלִיט לַעֲשׂוֹת מִשְׁהוֹ לִפְגַּע בְּרַבֵּנוּ גֵרְשׁוֹם. מָה הוּא עֹשֶׂה? הוּא אָמַר לַמֶּלֶךְ: "אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ, אֵל תִּחַשֵּׁב שֶׁרַבֵּנוּ גֵרְשׁוֹם כָּל כֶּךָ אוֹהֵב אוֹתָךְ.. הוּא אוֹהֵב כְּסָף. וְלָכֵן, הוּא גָנַב לָךְ הַרְבֵּה כְּסָף וְזָהָב כְּשֶׁנָּתַתָּ לוֹ לִבְנוֹת אֶת הַכֶּסֶּא.. "מָה? לֹא יָכוֹל לִהְיוֹת.. "אָמַר הַמֶּלֶךְ, אָבֵל יוֹהַן אָמַר לוֹ: "כֵּן, כֵּן.. תִּשְׁקוֹל אֶת הַכֶּסֶּא וְתִרְאֶה כַּמָּה הוּא גָנַב לָךְ.. "הַמֶּלֶךְ הִתְחִיל לְהֶאֱמִין לוֹ, וְיוֹהַן אָמַר שֶׁצָּרִיךְ לָשִׁים אֶת הָרַב בְּתוֹךְ מְקוֹם שְׂאִי אֶפְשָׁר לִצְאָת מִשָּׁם בְּלִי אֶכֶל וּבְלִי מַיִם וְכָךְ הוּא יָמוּת.. אָבֵל בְּגִלְל שִׁיּוֹהֵן יָדַע שֶׁיֵּשׁ לָרַב אֶת הַטִּבְעֶת הוּא שָׁלַח מִיָּשׁוּהוּ שִׁיגָנַב לָרַב אֶת הַטִּבְעֶת, וַיּוֹם אֶחָד שֶׁהָרַב נָטַל יָדָיו וְהוֹרִיד אֶת הַטִּבְעֶת, גָּנְבוּ לוֹ אוֹתָהּ. וְכָךְ, הַמֶּלֶךְ זָרַק אֶת רַבֵּנוּ גֵרְשׁוֹם בְּאוֹתוֹ מְקוֹם וְהוּא כִּמְעֵט מֵת. אָבֵל ה' יִתְבָּרַךְ מֵאֵד אוֹהֵב אֶת הַצַּדִּיקִים וְדוֹאֵג לָהֶם, קָרוּ לוֹ שֵׁם הַרְבֵּה נְסִים. כִּי אֲשֶׁתּוֹ הַצַּדִּיקָה דְּבוּרָה בָּאָה לָשֵׁם וְהִצְלִיחָהּ לְהַכְנִיס לוֹ אֶכֶל וְרַבֵּנוּ גֵרְשׁוֹם הִצְלִיחַ לִבְרֹחַ מִשָּׁם לְגֶרְמָנִיָּה וְשָׁם הוּא חִי עַם אֲשֶׁתּוֹ דְּבוּרָה הַצַּדִּיקָה, וְה' נָתַן לָהֶם יְלָדִים. וְשָׁם הוּא נִשְׁאָר וְלָמַד תּוֹרָה. וְיוֹהַן הֶרְשֶׁעַ מֵת בְּסוּף כִּי ה' הֶעֱנִישׁ אוֹתוֹ.

יְלָדִים צַדִּיקִים, הַסְּפּוֹר עַל רַבֵּנוּ גֵרְשׁוֹם אַרוֹךְ עוֹד יוֹתֵר מִמָּה שֶׁכָּתַבְנוּ כָּאן, אָבֵל כְּשֶׁתִּהְיֶה גְדוֹלִים תִּלְמְדוּ עָלָיו יוֹתֵר. שִׁיְהִיָּה לָכֶם לִילָה טוֹב, וְכַעַת נֹאמַר יַחַד: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל". (שָׁם)

הילד שהחזיר בתשובה את אביו

שלום ילדים,

מה שלומכם? איך אתם מרגישים? הנה אנחנו שוב לידיכם כדי לספר לכם ספור. אתם בודאי יודעים שכאשר כל עם ישראל עמדו תחת הר סיני, ה' אמר להם: "כבד את אביך ואת אמך". כדי שכל הילדים ישמעו שצריך לכבד את ההורים. כל אדם הוא ילד, גם אנחנו ההורים -ילדים של ההורים שלנו, וכוחלנו צריכים לכבד את ההורים כמו שנאמר בפסוק: "כבד את אביך ואת (שִׁמְשִׁיכוֹ..) אמך", מציין! ועכשו נשאל אתכם שאלה קטנה: מה צריך לעשות ילד שאבא שלו מבקש ממנו לעשות עברה? לדגמא: אם אבא מבקש מהבן שלו לחלל שבת, האם הבן צריך לשמוע לו? דגמא אחרת: אם אבא מבקש מהבן או הבת שלה לאכול בלי לבדוק או בלי לטול ידיים, האם הם צריכים לשמוע לה? ה' כתב בתורה, שאם ההורים מבקשים מהילדים שלהם לעשות עברה - אסור לשמוע להם. ולמה? כי גם ההורים צריכים לשמוע לקדוש ברוך הוא. ומה ילד צריך לעשות אם הוא רואה את אבא או אמא עושים חס ושלום עברה, האם הוא צריך להעיר להם או לא? כתוב בהלכה שהילד צריך להעיר אבל בצורה מכבדת... ועכשו תשמעו את הספור היפה שכמוכן קשור לכבוד הורים.

לפני שנים רבות, היה ילד קטן שקראו לו דוד בן בארון. לאבא שלו הייתה מספירה
ובגלל שהוא גר בחוץ לארץ הוא היה מספר גם יהודים וגם גויים. בכל יום המספירה
הייתה פתוחה עד שעה מאחרת כמו שאר החגיות. אבל ביום ששי כל החגיות היו
מזדרזות לסגור יותר מקדם. אתם יודעים למה? נכון, כדי להתכונן לשבת.. להתקלח,
להתלבש וגם לנוח מעט לכבוד שבת. פעם אחת, ביום ששי, כל בעלי החגיות היהודים
כבר סגרו, אבל אבא של דוד היה עדין במספירה.. למה? מה קרה? פשוט, נכנסו אליו
הרבה גויים ורצו להסתפר.. הוא היה מאד זקוק לכסף, ולכן לא אמר להם ללכת..
והנה, מישהו הגיע בריצה למספירה. אתם יודעים מי זה היה? זה היה הבן שלו: דוד.
הוא אמנם היה רק ילד, אבל הוא נכנס במהירות למספירה ואמר: "אבא, אבא.. השבת
נכנסת, צריך לסגור ולבוא הביתה להתכונן לשבת..". אבל אבא שלו אמר: "ששש.. למה
אתה צועק? אתה לא רואה כמה אנשים יש כאן? הם רוצים להסתפר, והם משלמים
הרבה כסף..". דוד הסתכל על אבא שלו ואמר: "אבל זה אסור! רבי שלמה לימד אותנו
שאסור לחלל את השבת אפילו בשביל כל הכסף שבעולם..". אבל אבא שלו לא שמע,
הוא המשיך לספר את הגויים. ואז דוד הקטן הלך לסדר שלו והתחיל לבכות.. "למה?
למה אבא שלי מחלל שבת? עכשו, מה אני אעשה? הרי מי שמחלל שבת, אם הוא
נוגע ביין או מוזג אותו אסור לשותות את היין הזה? עוד מעט מגיע ליל הסדר.. ובלי
הסדר צריכים לשותות ארבע כוסות יין. איך אהיה אצל ההורים שלי בלי הסדר?..
הוא כמעט לא נרדם. מה עשה? למחרת בבקר הלך דוד לרבי שלמה. רבי שלמה היה
הרב שמלימד אותו תורה.. הוא ספר לו הכל. והרב אמר לו: "אל תדאג, קדם כל אני
רואה שאתה תהיה בעזרת ה' צדיק גדול בישראל. ודבר שני, בקשר לליל הסדר, אני
מזמין אותך להיות אצלי בחג..". ורבי שלמה חיבק אותו חזק.

דוד הקטן שמח מאד, חג הפסח הגיע ולאחר התפלה כלם הלכו לביתם כדי לערוך את ליל הסדר. גם אבא של דוד הגיע הביתה וישב ליד השלחן. הוא ידע שהמצוה הכי חשובה בליל הסדר היא: "והגדת לבנך", כלומר, שצריכים לספר לילדים על יציאת מצרים, לכן, הוא חפש את דוד, הוא צעק: "דוד, איפה אתה? בא, אנחנו מתחילים את ליל הסדר.. "אבל אף אחד לא ענה לו: "הי, דוד, איפה אתה? לאן נעלמת?.." אבל אף אחד לא ענה לו. ילדים, אתם יודעים איפה דוד נמצא? נכון, אצל רבי שלמה. ואז אבא שלו אמר: "טוב, אני מכיר אותו כבר, הוא תמיד הולך לרב שלו.. אני ארוץ מהר ואקרא לו.." הוא יצא מהבית כועס ורץ לכוון הבית של רבי שלמה.. בדרך הוא חשב: "אולי הוא רצה לומר 'חג שמח' לרבי שלמה.. טוב, גם אני אברך אותו ב'חג שמח' ונחזור יחד הביתה.." הוא דפק בדלת, וכשפתחו לו, ראה את כל בני המשפחה יושבים סביב שלחן מפואר, הם ישבו על כריות נוחות, כי זו המצוה בליל הסדר להתנהג כבני חורין. ואת מי הוא ראה ליד השלחן? נכון, את דוד הבן שלו.

הוא אמר לו: "חפשתי אותך. מה אתה עושה כאן? בא אתי מיד הביתה!" דוד, הוריד את העיניים למטה ואמר בלחש: "אני לא יכול לבוא..." "מה? לא יכול? למה?" שאל האבא.. ודוד לא רצה לומר לו ליד כלם את הסבה כדי לא לפגוע בו.. הוא הסתכל על רבי שלמה, ורבי שלמה קם מהשלחן, לקח את אבא של דוד ביד, נכנס איתו לחדר ואמר לו: "דע לך, שהבן שלך יהיה תלמיד חכם גדול. הוא מקפיד על המצוות מאד. והוא לא יכול לשתות את היין שאתה נוגע בו. לכן, אני מבקש ממך שתקבל על עצמך לחזור בתשובה ולשמור את השבת, ואז הוא יוכל לחזור איתך הביתה.."

אבא של דוד הבין את הדבר, הוא נגש לבן שלו ואמר: "אני מבטיח לך שמהיום אשמר את השבת. בא, נלך הביתה יחד.." דוד נתן לאבא שלו נשיקה ביד ואמר: "אני מאד שמח ששנינו שומעים לקדוש ברוך הוא.."

ילדים יקרים, דוד הזה גדל ונהיה "רבי דוד בן בארון" אחד מחכמי תוניס הגדולים. שיהיה לכם לילה טוב, וכעת נאמר יחד: "שמע ישראל". (חכמי תוניס)

מי הוא האורח העני?

שלום ילדים,

מה שלומכם? איך אתם מרגישים? היום הכנו לכם ספור מאד יפה. אבל לפני כן רצינו לדעת, כמה חברים יש לכם? תגידו לנו בבקשה שמות של כמה מהחברים הטובים שלכם. יפי. עכשו, אתם צריכים לדעת, שצריכים להתיחס ולכבד כל אדם ולא רק את החברים. לדגמא אם יש לכם ממתק, או עוגיות, אל תכבדו רק את החברים שלכם, אלא תכבדו גם ילדים אחרים.. הספור של היום ילמד אותנו איך צריכים להתיחס גם לאנשים שלא כל כך מכירים.. אתם מוכנים? שמרו על הנשקט ונתחיל..

לפני שנים רבות, חי בחוץ לארץ רבי סעדיה גאון. הוא היה צדיק גדול מאד וקדוש, וכמוכן שהיה גאון בתורה. בעיר שלו וגם בעירות שלידו כלם הכירו אותו וכבדו אותו

מֵאֵד מֵאֵד. אֲבָל אֲנָשִׁים שָׁגְרוּ בַּמִּקְוֹמוֹת הָרְחוֹקִים לֹא הִכִּירוּ אוֹתוֹ, כִּי לֹא הָיוּ לָהֶם מִצְלָמוֹת וְלֹא יָכְלוּ לַדַּעַת אֵיךְ הוּא נִרְאֶה. פֶּעַם אַחַת, הָיָה צָרִיךְ רַבִּי סַעֲדִיָּה גָאוֹן לִצְאֹת לַדֶּרֶךְ לְאִיזָה עֵנִין חָשׁוּב. הוּא הָכִין תֵּיק עִם הַחֲפָצִים שֶׁהוּא צָרִיךְ, כַּמּוֹבֵן שֶׁהוּא לֹא שָׂכַח אֶת הַתַּפְּלִין וְגַם סֵפֶר שְׂיֻכָּל לַלְמוּד בּוֹ וַיֵּצֵא לַדֶּרֶךְ.

הוּא הִסְתַּוְּבַב בֵּין הָעֵירוֹת בְּרֶגֶל וְזֶה מֵאֵד עֵיף אוֹתוֹ, הוּא הֵלֵךְ וְהֵלֵךְ עַד שֶׁהִגִּיעַ לַעִירָה אַחַת שֶׁהָיָה גֵר שָׁם עֹשִׂיר אֶחָד. הוּא דָּפַק בַּדֶּלֶת: "תּוֹק! תּוֹק! תּוֹק!" "מִי שָׁם?" שָׁאַלָה הָאִשָּׁה, "אֵה.. אֲנִי עֹנֵי שָׂבָא מִדֶּרֶךְ רְחוֹקָה.." הִיא פָּתְחָה אֶת הַדֶּלֶת וְרַבִּי סַעֲדִיָּה גָאוֹן אָמַר לָהּ: "אֲנִי מִבְקָשׁ לִהְיוֹת אֶצְלָכֶם זָמַן קָצֵר, כִּי אֲנִי לֹא מִפָּה וְאֵין לִי אִיפָּה לִהְיוֹת.." הָאִשָּׁה לֹא כָּל כָּךְ אֶהְבָּה אוֹרְחִים, אֲבָל הִיא הִכְנִיסָה אוֹתוֹ. לְאַחַר כָּמָה דְּקוֹת הִיא וְכָל הַיְלָדִים שָׁלָה יָשְׁבוּ לֶאֱכֹל אֲרוּחַת עֶרֶב. הִיא מִזְגָּה לַעֲצָמָה וְלִילָדִים עוֹף וִירְקוֹת טְעִימִים וְחֻמִּים, וְלְאוֹרֵחַ הָעֵנִי נִתְּנָה חֲתִיכַת לֶחֶם יָבֵשׁ. רַבִּי סַעֲדִיָּה רָאָה אֶת הַלֶּחֶם וְאָמַר בְּלִחַשׁ: "תּוֹדָה לָהּ עַל הַלֶּחֶם הַיָּבֵשׁ.." הוּא בִּירַךְ "הַמּוֹצֵיא" וַיֵּשֶׁב לֶאֱכֹל. לְאַחַר כָּמָה זָמַן בָּעֵלָה הָעֹשִׂיר הִגִּיעַ הַבֵּיתָה.

הוּא נָכַנס וְשָׁאַל אוֹתָהּ: "מִי זֶה?" וְאָשְׁתּוֹ אָמְרָה: "זֶה אוֹרֵחַ שֶׁנָּכְנס בְּלִי רְשׁוֹת.. נִתְּנִי לוֹ לֶחֶם לֶאֱכֹל וְהוּא אָמַר אִיזָה מִשְׁפָּט בְּלִחַשׁ, נִרְאֶה לִי שֶׁהוּא קָלִיל אוֹתִי.." הָעֹשִׂיר כָּעַס נּוֹרָא וְאָפִילוֹ לֹא אָמַר לוֹ שְׁלוֹם.. וְהֵלֵךְ לִישׁוֹן. בְּבֹקֶר הָרֶב קָם, הִתְפַּלֵּל וְנִשְׁאַר בְּבֵית כִּי לֹא הָיָה לוֹ לָאֵן לִלְכֹת.. הָעֹשִׂיר רָאָה אוֹתוֹ וְאָמַר לְאִשְׁתּוֹ: "בְּאֲרוּחַת בֹּקֶר אֵל תִּתְּנִי לוֹ גַּם לֶחֶם יָבֵשׁ.. שִׁישְׁאָר כָּךְ בְּלִי אֲכָל!!" וּבְאַמַּת, אָשְׁתּוֹ לֹא נִתְּנָה לְאוֹרֵחַ כָּלוּם, רַבִּי סַעֲדִיָּה גָאוֹן רָאָה שֶׁאֵין לוֹ אָפִילוֹ לֶחֶם, וְהוּא אָמַר: "לֹא נּוֹרָא, הַכֹּל לְטוֹבָה.. אֲנִי אֵשֶׁב לַלְמוּד תּוֹרָה.. הִיא תִּשְׁמַח אוֹתִי וְלֹא אֶרְגִּישׁ אֶת הָרָעָב.." הוּא יָשֵׁב בְּפִנֵּיהּ, וְהִתְחִיל לומר דְּבָרֵי תּוֹרָה בְּעַל פֶּה בְּשִׁקְט..

פְּתָאוּם הַגִּיעַ מִכְתָּב לַעֲשִׂיר. מִמִּי הָיָה הַמִּכְתָּב? מִרֹאשׁ הַגָּלוּת בְּבָבֶל. רֹאשׁ הַגָּלוּת הוּא אִישׁ חָשׁוּב שְׂאֲחָרָאֵי עַל כָּל הַיְּהוּדִים שֶׁבְּבָבֶל. וְמָה הָיָה כְּתוּב בַּמִּכְתָּב? הַקְּשִׁיבוּ טוֹב.

בַּמִּכְתָּב הָיָה כְּתוּב: "לְכָבוֹד הָעֲשִׂיר הַגָּדוֹל. רְצִיתִי לְהוֹדִיעַ לָךְ שֶׁהָגָאון הַגָּדוֹל, הָרַב הַצַּדִּיק וְהַקְּדוֹשׁ רַבִּי סַעְדִּיָּה גָאון עוֹמֵד לְהַגִּיעַ לְעִיר שְׁלָכֶם. אֲנִי מִבְּקֵשׁ שֶׁתִּקְבְּלוּ אוֹתוֹ בְּכָבוֹד גָּדוֹל, כִּי הוּא הֵכִי גָדוֹל בְּתוֹרָה מְכֹל הַדּוֹר שְׁלֵנוּ..". הָעֲשִׂיר רָץ מִהֵרָה הַבֵּיתָה וְאָמַר לְאִשְׁתּוֹ: "אִשְׁתִּי, אִשְׁתִּי.. צְרִיכִים לְהִתְכַּוֵּן!!" "מָה קָרָה?" הִיא שָׁאַלָה, וְהוּא אָמַר: "הָרַב הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ רַבִּי סַעְדִּיָּה גָאון צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְעִיר שְׁלֵנוּ, אֲנַחְנוּ חִיָּבִים לְהִתְכַּוֵּן, לְהִכִּין לוֹ חֹדֶר מִיָּחָד בְּבֵית, לְהִכִּין הַרְבֵּה מִטְעָמִים וְאָכֵל..". וְאָז, הָעֲשִׂיר נִגַּשׁ לְאוֹרַח הָעֵנִי וְאָמַר לוֹ: "תִּשְׁמַע, אֵתָה חֵיב לְצֵאת עֵכָשׁוּ מִכָּאן..". "לָמָּה?" הוּא שָׁאַל, וְהָעֲשִׂיר אָמַר: "כִּי הָרַב הַגָּדוֹל רַבִּי סַעְדִּיָּה גָאון צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְכָאן.. וְאֲנִי צָרִיךְ לְהִכִּין אֶת הַבֵּית לְכָבוֹדוֹ..".

יְלָדִים, אַתֶּם כְּבֵר מְבִינִים שֶׁהָעֲשִׂיר לֹא יָדַע אֶת הַסּוּד הַגָּדוֹל, נִכּוֹן? מָה הוּא לֹא יָדַע?.. נִכּוֹן, שֶׁהָאוֹרַח הָעֵנִי הוּא רַבִּי סַעְדִּיָּה גָאון בְּעֶצְמוֹ!!.. רַבִּי סַעְדִּיָּה גָאון אָמַר לָהֶם: "בְּסֹדֶר, אֲנִי אֲשָׁאֵר כָּאן עַד חֲצִי הַלַּיְלָה, וְכַאֲשֶׁר הָרַב יָבוֹא - אֲנִי אֵצֵא..". וְאָז הָאִשָּׁה אָמְרָה לוֹ: "תִּגִּיד, לָמָּה קָלַלְתָּ אוֹתָנוּ?" וְהָרַב אָמַר: "חַס וְשָׁלוֹם! אֲסוּר לְקַלֵּל אֶף יְהוּדִי, לְהַפְּךָ אֲנִי מְבָרֵךְ אֶתְכֶם שְׂאֲתֶם מְאֹרְחִים אוֹתִי.. אֲנִי רַק אֲמַרְתִּי לָהּ תוֹדָה עַל כָּל מָה שֶׁהוּא נוֹתֵן לִי..". הָעֲשִׂיר וְאִשְׁתּוֹ הָלְכוּ לְהִתְכַּוֵּן, וְרַבִּי סַעְדִּיָּה יָשָׁב וְחָשַׁב מָה לַעֲשׂוֹת?..

יְלָדִים, מָה אַתֶּם חוֹשְׁבִים שֶׁהָרַב צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת? לָלֶכֶת? אוֹ אוּלַי לְגָלוּת לָהֶם שְׂזָה הוּא? טוֹב, תִּשְׁמַעוּ מָה קָרָה.. בִּינְתִים, נִכְנְסוּ לְבֵית שֶׁל הָעֲשִׂיר שְׁנֵי חֲכָמִים. הֵם רָאוּ אֶת רַבִּי סַעְדִּיָּה גָאון וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר אִתּוֹ. הֵם דִּבְּרוּ דְּבָרֵי תוֹרָה וְרַבִּי סַעְדִּיָּה הִשְׁתַּתֵּף, הוּא אָמַר דְּבָרִים נְפִלְאִים וְהֵם הִתְפַּעְּלוּ מְאֹד. הֵם נִגַּשׁוּ לְאִשָּׁה וְאָמְרוּ לָהּ: "מִי זֶה הָאִישׁ הַזֶּה? הוּא מִמֶּשׁ תַּלְמִיד חָכָם..". אָבֵל הָאִשָּׁה אָמְרָה: "לֹא.. הוּא בִּכְלָל לֹא תַלְמִיד חָכָם. הוּא

סָתֵם עָנִי שְׁנִמְצָא אֶצְלוֹ בְּבֵית, הוּא עוֹד מַעֲט צָרִיךְ לִלְכֹּת.. "הַחֲכָמִים חֲזְרוּ אֵלָיו וְשָׁאֲלוּ אוֹתוֹ שְׁאֵלוֹת בְּתוֹרָה וְהוּא עָנָה לָהֶם.. וְאָז הֵם גָּלוּ שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ רַבִּי סְעִדְיָה גָּאוֹן. אִיךָ שֶׁהָאִשָּׁה שָׁמְעָה אֶת זֶה הִיא כְּמַעֲט הִתְעַלְפָּה. הִיא רָצָה מִהֵר לְבַעֲלָהּ שֶׁהִיא בַּחֲנוּת וְאָמְרָה לוֹ: "בְּעָלִי, אַתָּה חַיִּב לְבֹא מִהֵר.. עֲשִׂינוּ מַעֲשֶׂה מְאֹד חֲמוּר.. "בְּעָלָהּ נִבְהֵל וְשָׁאֵל: "מָה עֲשִׂינוּ?" וְהִיא אָמְרָה: "הָעֵנִי הַזֶּה שְׁנִמְצָא אֶצְלוֹ הוּא רַבִּי סְעִדְיָה הַגָּאוֹן.. "מָה? אוֹי וְאֹבִי!!" בְּעָלָהּ רָץ לָרֵב וְנָפַל עַל רַגְלָיו וְאָמַר: "כְּבוֹד הָרֵב, אֲנִי מִבְּקָשׁ מְחִילָה וְסְלִיחָה, וְאֲנִי מִתְחַנֵּן שֶׁתִּסְלַח לִי עַל מָה שֶׁאֲמַרְתִּי לָךְ..." רַבִּי סְעִדְיָה הִרְגִיעַ אוֹתוֹ וְאָמַר: "אֲנִי מוֹכֵן לְסְלוּחַ לָךְ, אֲבָל בְּתִנָּאִי! שְׁמַהֲיֹום תִּכְבֹּד כָּל אָדָם, וְלֹא רַק אֲנָשִׁים מְכַבְּדִים.. "כֵּן יְלָדִים, זֶה הַמוֹסָר הַגָּדוֹל שֶׁלְמַדְנוּ מִהַסְּפֹר. שִׁיְהִיָּה לָכֶם לִילָה טוֹב וְכַמוֹכֵן לֹא נִשְׁכַּח לּוֹמֵר יַחַד: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל". (מַעֲשֶׂה הַגָּדוֹלִים, תּוֹלְדוֹת)

אסור לפגוע באף אחד

שְׁלוֹם יְלָדִים,

מָה שְׁלוֹמְכֶם? אִיךָ אַתֶּם מְרַגִּישִׁים? אֲנַחְנוּ מְאֹד נִהְיִים לְשִׁבְת לִידְכֶם וּלְסַפֵּר לָכֶם סְפֹר, זֶה פָּשוּט תַּעֲנוּג.. חֲשׁוֹב מְאֹד שֶׁתִּדְּעוּ שְׁלֹא רַק אַתֶּם מְקַשִּׁיבִים לְסְפֹר. אַתֶּם יוֹדְעִים מִי עוֹד שׁוֹמֵעַ יַחַד אֶתְכֶם אֶת הַסְּפֹר? (יְלָדִים -) נָכוֹן, גַּם ה' שׁוֹמֵעַ אֶת הַסְּפֹר.. אַתֶּם יוֹדְעִים לְמָה ה' בָּא לְשִׁמוּעַ? בְּגִלָּל שֶׁהַסְּפֹרִים הֵם עַל צְדִיקִים, וַיֵּשׁ בָּהֶם דְּבָרֵי תוֹרָה וּמוֹסָר, וּבְכָל פַּעַם שִׁיְהוּדִי לוֹמֵד תוֹרָה אוּ מְסַפֵּר סְפֹרֵי צְדִיקִים, ה' שְׁמַח מְאֹד וּבָא לְהַקְשִׁיב, וְהוּא אֶפִּילוֹ כּוֹתֵב עֲכָשׁוּ בְּסִפֵּר שְׁלוֹ אִיךָ שֶׁאַתֶּם שׁוֹכְבִים יָפָה וּמְקַשִּׁיבִים.

אתמול, ספרנו לכם על הצדיק רבי אברהם בן מוסא, שהיה במרוקו ובגלל מה שקרה עם המלכה, או יותר נכון עם ה"אף" של המלכה.. הוא ברח ממרוקו לתוניס. והיום, נמשיך ונספר לכם מה קרה לו שם. אתם מוכנים? יפי, שימו ראש יפה על הכרית ונתחיל..

רבי אברהם ואשתו הלכו הרבה זמן בדרכים. הם היו עניים ולא היה להם כסף לקנות אכל ובגדים טובים וכשהגיעו לתוניס הם היו עיפים, רעבים ותשושים מאד. הם הלכו ברחוב ולא ידעו מה לעשות.. ראה אותם איש אחד ואמר להם: "אני רואה שאתם לא גרים פה.." רבי אברהם אמר: "נכון, אנחנו הגענו ממרוקו, אין לנו קרובי משפחה כאן, ואנחנו צריכים לאכול מעט ולהתאושש.." האיש אמר לו: "יש לי רעיון. הערב יש חתנה גדולה. אחד העשירים של העיר מחתן את הבן שלו וכל האנשים באים לחתנה. גם אתם תוכלו להגיע ולאכל אכל טוב, וגם לפגוש שם את האחראים של הקהלה ולבקש מהם שידאגו לכם.." רבי אברהם אמר לו "תודה" והלך יחד עם אשתו לאולם הגדול שבו צריכה להיות החתנה.

האולם היה עדין ריק, כי אף אחד עוד לא הגיע. רבי אברהם ישב בשלחן הגדול ונחכה. לאט לאט התחילו להגיע אורחים ואז הגיע החתן יחד עם אבא שלו העשיר הגדול וכל המשפחה. איך שהם נכנסו מהם ראו? נכון, הם ראו את רבי אברהם עם בגדים מלכלכים בבץ יושב בראש השלחן. אח של החתן כעס נורא, הוא התקרב אליו וצעק: "מה אתה עושה? איך אתה מעז לשבת בשלחן הזה עם בגדים כאלו מלכלכים? קום מיד וצא מכאן!!!"

רבי אברהם לא ענה לו כלום, כי רבי אברהם היה צדיק וידע שכאשר צועקים עליך - אף פעם אל תענה! תמיד תוריד את הראש בענה. הוא קם ויצא החוצה בשקט.. הוא אמר לאשתו: "בואי נלך.." הם הלכו לאיזה מלון פשוט שהיה אפשר לקחת חדר לכמה שעות. הוא נכנס לחדר ואמר לאשתו: "אם האנשים האלו יבואו לחפש אותי, תגידי להם ששכבתי לנחם.."

באולם הגדול התחילה החתנה, כלם שמחים, רוקדים וצוהלים. עד שפתאום קרה משהו נורא. מה קרה? החתן התחיל לצעק: "אבא, אמא, איפה אתם? אני לא רואה אתכם.. אני רואה שחור בעיניים.. אוי! נהייתי עור.. אוי ואבוי!!" כל האנשים התחילו לרוץ אליו.. "מה קרה? איך זה קרה?" העשיר הגדול התחיל לבכות.. "מה אעשה? למה קרה לי אסון כזה? שהבן שלי יהיה עור ביום החתנה שלו.." גם הפלה התחילה לבכות על החתן החדש שלה.. וכל השמחה נהפכה לעצבות...

ואז, מישהו אחד בא לעשיר ואמר לו: "אני חושב שאני יודע למה זה קרה.." העשיר שאל: "בגלל מה?" והאיש אמר: "לפני שהחתנה התחילה היה כאן עני אחד והאח של החתן צעק עליו ובייש אותו.. ה' צוה אותנו בתורה לכבד כל אדם, אפילו עני שהולך עם בגדים מלכלכים.. וחוץ מזה, אולי העני הזה הוא איש קדוש?.." העשיר הבין שעשו כאן מעשה לא טוב והלך לחפש את רבי אברהם. הוא שאל אם מישהו ראה אותו, ואמרו לו שהוא נמצא במלון. העשיר נכנס למלון ואמר לאשתו: "איפה בעלך? אנחנו צריכים אותו דחוף.." היא אמרה: "אני מצטערת, אבל הוא עלה לנחם.." העשיר נפל על הרצפה ופרץ בבכי והתחנן.. "אנא, רחמי עלי ועל בני.." היא נכנסה לחדר והעירה את בעלה בעדינות.. "רבי אברהם, העשיר מחפש אותך.." רבי אברהם התעורר ואמר לה: "אני יודע שהחתן נהיה עור, ומה הם רוצים עכשו?" ואז, פתאום, כל המשפחה של

החתן התפרצה לחדר.. "בבקשה כבוד הרב, תסלח לנו. אנחנו מצטערים על מה שקרה.. רק תרפא את החתן שנוכל לשמוח ולא להתאבל.." רבי אברהם קרא לאח של החתן ואמר לו: "קדם כל, אני צריך ללמד אותך מוסר. הגמרא אומרת שכל מי שמעליב יהודי אחר ליד אנשים - מאבד את כל השכר שלו בגן עדן. ומי שרגיל להעליב אנשים, הוא יפסיד הרבה דברים בחיים. צריכים תמיד לכבד אנשים ולא לפגוע בהם.."

האח הבין ואמר: "נכון כבוד הרב, אני מבקש סליחה, ומקבל על עצמי לעולם לא להעליב אף אדם.." הרב ראה שהוא באמת מתחרט וקרא לחתן, החתן התקרב לרב, רבי אברהם שם את היד שלו על העיניים של החתן ואמר: "הקדוש ברוך הוא - הוא הרופא חולים והוא יעזר לנו בעת צרה.." איך שהרב העביר את היד שלו, החתן צעק: "הי, אני רואה! ישתבח שמו! תודה לה'.." המשפחה נפרדו מרבי אברהם בן מוסא וחזרו לחתונה שמחים ומאשרים.

רבי אברהם בן מוסא נשאר בתוניס הרבה שנים, וקרו אותו עוד כמה נסים ונפלאות. אתם רוצים לשמוע עוד ספור עליו? בעזרת ה', מחר נספר לכם עליו ספור נוסף, אבל בגלל שהרב למד אותנו היום איך צריך לכבד כל יהודי. לכן, מחר בעזרת ה', תשתדלו לכבד כל אחד שתפגשו, ובערב נפגש שוב ונספר את הספור המיוחד והאחרון על רבי

המלכה שהתקלקל לה האף

שלום ילדים,

מה שלומכם? איך אתם מרגישים? היום הכנו לכם ספור מאד יפה וגם מצחיק.. אתם אוהבים לצחוק? יפי.. אבל בגלל שאתם ילדים מאד חכמים, נשאל אתכם חידה ואז

נתחיל את הספור. אבל תחשבו טוב לפני שתענו, בסדר? שימו לב, החידה היא (הורים: לקרא לאט, מילה מילה): "איזה דבר צריכים לתת לכל אחד ואסור לבקש מאף אחד?".. רוצים רמז?.. טוב, נסביר לכם קצת: יש דבר אחד שצריכים לתת אותו לכל אחד: להורים, לאחים, לחברים, לשכנים, לדודים.. בקצור, לכולם. אבל אסור לבקש אותו מהם בחזרה.. איזה דבר זה? טוב, נגלה לכם. הדבר הזה הוא: כבוד!

ה' צוה אותנו לכבד את התורה, את החכמים, את ההורים, את האחים, את השכנים ואת כל אדם.. אבל, אסור לנו לבקש מאחרים: "תכבדו אותנו!".. "כי זה גאווה לבקש כבוד, אבל, אם נתנהג יפה - כלם יכבדו אותנו גם בלי שנבקש.. ועכשיו, נתחיל את הספור המיוחד.

לפני שנים רבות, חי במרוקו צדיק גדול שקראו לו: רבי אברהם בן מוסא. הוא היה עני מרוד. אולם, הוא לא חשב מה יש לו לאכול.. או האם יש לו בגדים חדשים או נעליים חדשות.. הוא תמיד עסק בתורה הקדושה, הוא למד בלי הפסקה והיתה לו שמחה גדולה מאד בלמוד. מרב שהוא למד, התגלו לו הרבה סודות של התורה, והוא היה עושה נסים ונפלאות. במרוקו היתה מלכה מרשעת, היא לא אהבה בכלל את היהודים, וכל הזמן היתה גוזרת עליהם גזרות קשות. רבי אברהם ראה את הסבל הגדול של היהודים ואמר לעצמו: "חייבים לעשות משהו כדי לעזר לאחיי היהודים.. גם משה רבנו, כשיצא מהארמון של פרעה וראה איך היהודים עובדים קשה, הוא הצטרף אליהם לעבודה ועזר להם.. כך אני צריך לעזר ליהודים ולהציל אותם מהמלכה הרשעה.." הוא חשב וחשב.. ועלה לו רעיון. הוא התפיל לה', ואמר כל מיני פסוקים מהתורה, ובקש מה' שהמלכה תהיה חולה. אבל לא סתם חולה במטה, אלא שכל אכל שביאוו לה לאכול, היא תריח ריח לא טוב, וכך היא לא תוכל לאכול כלום..

למחרת בבקר, המלכה קמה, שטפה פנים וישבה לארוחת הבקר. המשוררים שלה הכינו ביצים בכל מיני צורות: חביתה, מקושקשת, ביצת עין, שקשוקה, ביצים קשות, ביצים רכות, סלט ביצים, ופשטידה עם הרבה ביצים.. הם הביאו את כל זה לשלחן..

אבל איך שהמלכה רצתה לאכול היא אמרה: "אוווי!! מה זה הריח הזה?.." המשוררים אמרו: "מה קרה? כבוד המלכה? אין כאן שום ריח.." אבל היא אמרה: "כל הביצים הקשות והמקושקות, והמשוקשקות, והרכות, והחביתות והעין.. יש להן ריח נורא.. אני חושבת שהתרנגלת שהטילה אותן היתה חולה מאד..."

כל העבדים התפקעו מצחוק.. "מה? תרנגלת חולה?.. חה, חה, חה.. טוב, נקח אותה לקפת חולים.." המלכה צעקה: "ש-ק-ט! אל תעשו ממני צחוק!! תביאו לי מהר אכל אחר.." המשוררים פנו את השלחן והתחילו להביא כל מיני סוגים של גבינות: גבינה לבנה, גבינה צהבה, גבינה מלוחה, צפתית, קשה, מגורדת, עם זיתים, בלי זיתים, עם בצל, בלי בצל, משלשת, מרבעת, עם שמיר ושום וגם בלי כלום.. קוטג' גדול, שתי חמאות ומרגרינה אחת.. וכמובן, כוס שוקו גדולה עם שמונה מעדנים של קצפת.. את כל זה שמו בתוך מגש גדול והביאו למלכה. "בבקשה, כבוד המלכה, הסעודה הכי טעימה בכל המדינה.." המלכה חיכה חיוך גדול ואמרה: "כל הכבוד, עכשו אני אהנה" היא הושיטה את היד לגבינה ופתאום צעקה: "אייי!! מה הריח הזה?" המשוררים אמרו: "מה זה איף? מה, את מרגישה חריף?.." והיא אמרה: "לא!! עוד מילה אחת על חריף, אני אתכם אעיף.. נראה לי שגם הפרה שממנה החלב היתה חולה.." המשוררים לא יכלו להתאפק, הם התפקעו מצחוק.. "חה, חה, חה.. מלכה יקרה, פרה חולה? אולי את זו שחולה?.. אולי האף שלך התקלקל?.." המלכה הבינה שהם צודקים, האף שלה מריח ריח נורא מכל אכל..

היא קראה לבעלה המלך ואמרה לו: "בעלי, האף שלי מקלקל.. אני לא מסגלת לאכול
 כי לכל האכל יש ריח נורא.. " המלך שאל: "מה נעשה? מי יכול לתקן אף?.. בשום
 חנות לא מוכרים אף חדש.. " היא אמרה: "גם אתה צוחק עלי? תלך מיד ותביא לי
 רופאים ויועצים שיפתרו את הבעיה.. " המלך קרא מיד לכל השרים והיועצים אבל אף
 אחד לא הצליח לעזור לה.. ואז מישהו אמר למלך: "רק מישהו אחד יכול לעזור
 למלכה.. " הוא שאל: "מי זה?" והם אמרו: "רבי אברהם, הרב של היהודים.. הוא צדיק
 גדול ומחולל נסים ונפלאות.. " המלך קרא לרבי אברהם בן מוסא לארמון. "כן אדני
 המלך, במה אוכל לעזור לך?.. " המלך אמר: "כבוד הרב, לאשתי יש מחלה מוזרה מאד,
 היא מריחה ריח נורא ולא מסגלת לאכול, וכל הרופאים לא יודעים מה לעשות?.. " הרב
 עשה את עצמו כאלו הוא לא יודע מזה ואמר: "אהמ.. זו באמת בעיה, אבל נראה לי
 שיש תרופה.. " המלך והמלכה צעקו: "יש!! יש תרופה!! בבקשה תאמר לנו מהי? מה
 שתבקש נעשה.. " והרב אמר: "המלכה גוזרת הרבה גזרות על היהודים, היא מציקה
 להם ומצערת אותם ולכן, ה' העניש אותה בענש הזה. אם היא תקבל על עצמה
 להפסיק עם זה ולכבד את היהודים - בעזרת ה' זה יעבור לה.. "
 המלכה הורידה את הראש ואמרה: "בסדר, אני מבטיחה להתנהג יפה.. " רבי אברהם
 ברח אותה, ומאותו רגע האף שלה חזר להיות בריא. היהודים במרוקו שמחו מאד,
 אבל רבי אברהם פחד שהמלך יגלה שהוא עשה לה את זה, ולכן, הוא ברח ממרוקו
 לתוניס. אתם רוצים לשמוע מה קרה לו בתוניס? בסדר, מחר נמשיך את הספורים על
 רבי אברהם בן מוסא. בינתיים שיהיה לכם לילה טוב, וכעת נאמר יחד: "שמע ישראל".
 (חכמי תוניס וג'רבה)

מי יענה על השאלות הקשות?

שלום ילדים, מה שלומכם? איך אתם מרגישים? מתי בפעם האחרונה הסתכלתם בלילה לשמים? ומה רואים בלילה בשמים? (ילדים - ירח וכוכבים..) נכון מאד. תגידו, האם הכוכבים הם קטנים או גדולים? (לשמוע אותם..) הכוכבים נראים לנו קטנים בגלל שהם רחוקים וכל דבר רחוק נראה קטן.. אבל באמת, הכוכבים בכלל לא קטנים, הם ממש ענקיים!!! יש כוכבים שהם יותר גדולים מכל העולם שלנו.. ואתם צריכים לדעת משהו מאד חשוב.. כשאברהם אבינו בקש מה' ילדים, ה' אמר לו: אני אתן לך ילדים שהם יהיו כמו הכוכבים!! כן, כלנו כוכבים.. (להסתכל על הילד ולומר לו): "אתה כוכב!!" (להסתכל על הילדה ולומר לה): "גם את כוכב.. לא 'כוכבה'.. אלא כוכב!!" אתם יודעים למה אתם כמו הכוכבים? בגלל שאתם נראים קטנים, אבל באמת אתם גדולים ואפילו ענקיים!!! אנחנו לא מתכננים גדולים בגבה או במספר של הנעלים.. אנחנו מתכננים לגדולים בתורה ובמעשים טובים. אתם יכולים להיות צדיקים גדולים מאד, שכל עם ישראל ידבר עליכם ויספר עליכם ספורים.. בדיוק כמו שאתם שומעים ספורים על הצדיקים שבחברות שלנו.. ועכשו, נתחיל את הספור המיוחד של היום. מוכנים? הראש כבר על הכרית?.. יפי, אז נתחיל.

לפני הרבה שנים, חי צדיק גדול שקראו לו: רבי ישעיה הורביץ. הוא היה הנכד של רבי ישעיה הורביץ שכתב את הספר: "שני לוחות הברית". רבי ישעיה חי בעיר פרנקפורט, הוא היה הרב של העיר והוא היה כמו מלאך ה'. כלם כבדו אותו מאד ושמעו לכל מה שהוא מבקש מהם. דברי התורה שלו היו מתוקים יותר מדבש, וכל אנשי העיר אהבו אותו מאד. לאחר שנים רבות, עמד הרב להפטר מהעולם. כי כל אדם נולד בעולם כדי

לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וּמִגִּיעַ הַיּוֹם שֶׁהוּא עוֹלָה לֵה' לִקְבֹּל אֶת הַשָּׂכָר שֶׁלּוֹ בְּגֵן
עֵדֶן. לִפְנֵי שְׂרָבִי יִשְׁעִיָּה נִפְטָר, הוּא אָסַף אֶת כָּל אַנְשֵׁי הָעִיר וְאָמַר לָהֶם: "יְהוּדִים יְקָרִים,
אַתֶּם אֶהְבַּתֶּם אוֹתִי מְאֹד, וְגַם אֲנִי אֶהְבַּתִּי אֶתְכֶם מְאֹד. כָּל חַיִּי דָאֲגַתִּי לְלַמֵּד אֶתְכֶם אֶת
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כְּדִי שֶׁתִּזְכּוּ לִשְׁמֹר אֶת הַמִּצְוֹת וְלַעֲבֹד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כָּעַתָּה,
הַגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁאֲנִי צָרִיךְ לְהַפְרִיד מִכֶּם.." הָאֲנָשִׁים הָיוּ עֲצוּבִים, וְהֵם שָׁאֲלוּ אוֹתוֹ: "כְּבוֹד
הָרֵב, מִי יִהְיֶה הָרֵב בְּמִקְוֶמְךָ? אֵיפֹה נִמְצָא רֵב צָדִיק כְּמוֹךָ שֶׁיִּלְמַד אוֹתָנוּ אֶת הַתּוֹרָה?.."
הָרֵב חָשַׁב וְחָשַׁב.. וְאָמַר לָהֶם: "תִּבְיֹאוּ לִי דָף וְעֵט", הֵם הֵבִיאוּ לוֹ, הָרֵב לָקַח אֶת הָעֵט
וְכָתַב עַל הַדָּף שְׁלוֹשׁ שְׁאֵלוֹת קָשׁוֹת מְאֹד בַּתּוֹרָה, וְאָמַר לָהֶם: "תִּלְכוּ בְּכָל הָעָרִים
וְתַחֲפְשׁוּ רֵב צָדִיק שֶׁיֵּדַע לַעֲנוֹת עַל שְׁלוֹשֶׁת הַשְּׁאֵלוֹת הַקָּשׁוֹת הָאֵלּוּ, הָרֵב שֶׁיֵּדַע לַעֲנוֹת
עַל זֶה - הוּא יִהְיֶה הָרֵב שְׁלָכֶם.." לְאַחַר מִכֵּן עָצַם הָרֵב אֶת הָעֵינָיו וְנִפְטָר.
לְאַחַר שֶׁנִּגְמְרוּ יְמֵי הָאֲבֵל, יָצְאוּ שְׁלִיחִים מְכַבְּדִים מִהָעִיר פְּרִנְקְפוּרְט לְהִסְתַּוֵּב בָּעָרִים
לְחַפֵּשׁ רֵב שֶׁיַּעֲנֶה עַל הַשְּׁאֵלוֹת. הֵם כְּמוֹכֵן לָקְחוּ אִתָּם אֶת הַדָּף שֶׁכְּתוּבוֹת בּוֹ הַשְּׁאֵלוֹת
וַיָּצְאוּ לַדֶּרֶךְ. בַּדֶּרֶךְ, הִגִּיעוּ לָעִיר אַחַת שֶׁנִּקְרָאת 'קְרֶאקָא', שֶׁמַּעֲתָם עָלִיהָ? (יְלָדִים -) הָיוּ
שֵׁם חֲכָמִים מְאֹד גְּדוֹלִים.. כְּשֶׁהִגִּיעוּ לָשֵׁם, כָּל אַנְשֵׁי הָעִיר בָּאוּ וְאָמְרוּ לָהֶם: "שְׁלוֹם
עֲלֵיכֶם! בְּרוּכִים הַבָּאִים! אֵיזָה כְּבוֹד יֵשׁ לָנוּ שֶׁבָּאתֶם לְבַקֵּר בְּעִיר שְׁלָנוּ.." וְאֵז מִיִּשְׁהוּ
אָמַר: "הִנֵּה יֵשׁ עֹקְשׁוֹ בְּרִית מִלָּה בְּבֵית שֶׁל אֶחָד הָעֹשִׂירִים, אַתֶּם מְזַמְּנִים לָבוֹא אֵתָנוּ.."
הַשְּׁלִיחִים שָׁמְחוּ וְהִלְכוּ לַבְּרִית.

יְלָדִים יְקָרִים, אַתֶּם צָרִיכִים לַדַּעַת שֶׁזֶּה זְכוּת גְּדוֹלָה מְאֹד לְהִיּוֹת בְּבְרִית מִלָּה, כִּי אֵלֵיהּ
הַנְּבִיא בָא לְכָל בְּרִית, וּמִי שֶׁמִּקְבֵּל עַל עַצְמוֹ לַחֲזֹר בַּתְּשׁוּבָה, ה' מוֹחֵק לוֹ בַּבְּרִית אֶת כָּל
הַחֲטָאִים וְהוּא נִהְיָה צָדִיק!.. אֲבָל, שִׁימוּ לֵב, כְּשֶׁאַתֶּם מִגִּיעִים לַבְּרִית, לֹא לְרוֹץ וְלֹא
לְהַפְרִיעַ בַּזְּמַן הַבְּרִית.. טוֹב? יִפִּי, וְכַעַת נִמְשִׁיךְ.. בְּסַעֲוֶדָה שֶׁל הַבְּרִית, קָם הָאִחַ הַגָּדוֹל

שֶׁל הַתִּינוּק וְאָמַר דְּבָרֵי תוֹרָה. הוּא לֹא הָיָה אִישׁ גָּדוֹל, אֲלָא נֶעַר אוֹלִי בְּגִיל אַרְבַּע עָשָׂר
אוּ חֲמֵשׁ עָשָׂר.. הוּא אָמַר דְּבָרִים כָּל כָּךְ יָפִים וּמִי־חֲדָים וְכָלֵם הִקְשִׁיבוּ בְּשִׁקְט. וְהִנֵּה,
תוֹךְ כִּדֵּי דְבָרֵי הַתּוֹרָה שָׁלוּ הוּא הִזְכִּיר אֶת שְׁלוֹשֶׁת הַשְּׁאֵלוֹת שֶׁהָיוּ כְּתוּבוֹת בַּדֶּף שֶׁל
הַשְּׁלִיחִים.. "הֵי, מָה זֶה? הוּא שׁוֹאֵל אֶת הַשְּׁאֵלוֹת הַקְּשׁוֹת.. בּוֹאוּ נִשְׁמַע אִם הוּא יֵדַע
לַעֲנוֹת עֲלֵיהֶן?.." הַנֶּעַר הִמְשִׁיךְ לַדִּבֵּר וּבְכַמָּה דְּקוֹת עָנָה תְּשׁוּבוֹת מְצִינּוֹת עַל הַשְּׁאֵלוֹת..

הַשְּׁלִיחִים לֹא הֶאֱמִינוּ לָמָּה שֶׁשָּׁמְעוּ.. "אִיךָ יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁנֶּעַר כָּזֶה יוֹכֵל לַעֲנוֹת עַל
הַשְּׁאֵלוֹת הַקְּשׁוֹת שֶׁל הָרַב שְׁלֹנוּ?.." הֵם נִגְשׁוּ אֵלָיו וְאָמְרוּ לוֹ: "תִּגֵּד, אִיךָ יֵדַעְתָּ אֶת
הַתְּשׁוּבוֹת?" וְהַנֶּעַר אָמַר: "זֶה לֹא אֲנִי, זֶה הָרַב שְׁלִי. הוּא לֵמַד אוֹתָנוּ בְּשַׁעוֹר, אֲנִי
הִקְשַׁבְתִּי יָפָה וְחִזַּרְתִּי עַל הַתְּשׁוּבוֹת.." הֵם שָׁאֲלוּ אוֹתוֹ: "וּמִי זֶה הָרַב שְׁלִי?" הוּא אָמַר:
"קוֹרְאִים לוֹ הָרַב יוֹסֵף שְׁמוּאֵל.." מִיד עָלוּ לַכֹּרֶכֶרָה שְׁלֵהֶם וְנִסְעוּ יָשָׁר לְבֵית שֶׁל רַבִּי
שְׁמוּאֵל יוֹסֵף, הֵם נִכְנְסוּ וְאָמְרוּ לוֹ: "כְּבוֹד הָרַב, אֲנַחְנוּ מְבַקְּשִׁים מִמֶּךָ שֶׁתְּבוֹא לִהְיוֹת
הָרַב בְּעִיר שְׁלֹנוּ.." הָרַב הָיָה מְאֹד עָנִי וְאָמַר לָהֶם: "אֲנִי מְלַמֵּד נְעָרִים, לֹא אוֹכֵל לִהְיוֹת
הָרַב שְׁלֵכֶם.." הַשְּׁלִיחִים בִּקְשׁוּ מִמֶּנּוּ מְאֹד מְאֹד וְהוּא לֹא הִסְכִּים. אוֹלָם, כְּשֶׁהֵם יָצְאוּ
מִהָעִיר הָרַב נִהְיָה פְּתָאוּם חוֹלָה. וּמִמָּשׁ כְּמַעַט נִפְטָר, הָרַב הִתְפַּלֵּל לֵה' וְאָמַר: "רְבוּנוּ שֶׁל
עוֹלָם, אוֹלֵי אֲנִי חוֹלָה בְּגִלָּל שְׁלֹא רָצִיתִי לִהְיוֹת הָרַב שְׁלֵהֶם, אֲנִי מִתְחַרֵּט, וְאֲנִי מִסְכִּים
לְלַכֵּת אִתָּם.." יְלָדִים יְקָרִים, אִיךָ שֶׁהוּא אָמַר אֶת זֶה, הוּא נִהְיָה בָּרִיא. מִיד קָרְאוּ
לַשְּׁלִיחִים וְהֵם שָׁמְחוּ נוֹרָא לְשִׁמּוֹעַ אֶת הַבְּשׂוּרָה הַטּוֹבָה. הָרַב הֵלךְ אִתָּם יַחַד עִם כָּל
הַמְּשַׁפָּחָה שָׁלוּ, וְנִהְיָה הָרַב שְׁלֵהֶם הֶרְבֵּה שָׁנִים.

זֶהוּ יְלָדִים חֲבִיבִים, לְמַדְנוּ הַיּוֹם הֶרְבֵּה דְּבָרִים, וְהִכִּי חָשׁוּב, לְמַדְנוּ שֶׁאִתָּם כּוֹכְבִים, אֶפִּילוּ
שֶׁאִתָּם נִרְאִים קִטְנִים - אִתָּם בְּאֶמֶת יְכוּלִים לְגָדוֹל וְלִהְיוֹת צְדִיקִים גְּדוֹלִים וְעֹנְקִים. שִׁיְהִיָּה

לָכֶם לַיְלָה טוֹב, וְכַמוֹכֵן לֹא נִרְדָּם לִפְנֵי שְׁנֵאֲמַר יַחַד: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל". (מַעֲשֵׂה הַגְּדוֹלִים לָךְ לָךְ, עֲמוּד רֶב')

המצוות שוות יותר ממטבעות

שְׁלוֹם יְלָדִים, מָה שְׁלוֹמְכֶם? אִיךָ עָבַר עֲלֵיכֶם הַיּוֹם? הַיּוֹם הַכֵּן לָכֶם סְפוּר מְאֹד יָפָה וּמֵיחָד. אַתֶּם כָּבֵר מוֹכְנִים? יִפִּי. אַתֶּם בּוֹדְאֵי יוֹדְעִים שְׁבִלֵּי־לַיְלָה חוֹלְמִים חֲלוּמוֹת, נָכוֹן?... תִּגִּידוּ, הָאֵם פֶּעַם חֲלַמְתֶּם שְׁמַצְאֶתֶם כֶּסֶף בַּחֲלוֹם? וְכִשְׁחֹלְמִים שְׁמוֹצְאִים כֶּסֶף, הָאֵם מוֹצְאִים אוֹתוֹ כְּשִׁמְתַּעוֹרְרִים? נָכוֹן, הַחֲלוֹם הוּא לֹא אֲמִתִּי.. זֶה רֶק דְּמִיוֹן.. יְלָדִים יְקָרִים, אַתֶּם צְרִיכִים לַדַּעַת, שֶׁגַם הַכֶּסֶף שֵׁישׁ לָנוּ בְּכִיס הוּא לֹא מִמֶּשׁ אֲמִתִּי, לָמָּה? כִּי הַכֶּסֶף לֹא נִשְׁאָר אֲצִלָּנוּ לְתַמִּיד.. אַתֶּם יוֹדְעִים מָה נִשְׁאָר אֲצִלָּנוּ לְתַמִּיד? רֶק הַמְצוּוֹת הַקְּדוּשׁוֹת. כָּל פֶּעַם שֶׁאֲנִיחֵנוּ עוֹשִׂים מְצוּהָ, הַמְצוּהָ הַזֹּאת שִׁכַּת לָנוּ וְתִשְׁאָר אֲתָנוּ לְנֹצֵחַ נֹצְחִים עַד שְׁיָבוֹא הַמָּשִׁיחַ, וְגַם אַחֵר כָּךְ.. כִּי הַמְצוּהָ הִיא הַדְּבָר הַכִּי אֲמִתִּי שֵׁישׁ בְּעוֹלָם.

עֲכָשׁוּ שְׁאֲתֶם יוֹדְעִים אֵת זֶה, צְרִיכִים לְזָכֹר שֶׁגַם יִצְרָה־הָרַע יוֹדֵעַ אֵת זֶה.. כֵּן, יִצְרָה־הָרַע לֹא רוֹצֶה שֶׁנִּרְוֶיחַ מְצוּוֹת, וְלָכֵן הוּא תַּמִּיד מְשַׁכְנֵעַ אוֹתָנוּ לִהְיוֹת עֲצָלָנִים וְלֹא לַעֲשׂוֹת מְצוּוֹת.. וְהוּא גַם מִתְחַצֵּף וּמִנְסֶה לְשַׁכְנֵעַ אוֹתָנוּ לַעֲשׂוֹת עֲבֵרוֹת!! הוּא לֹא מִתְבַּיֵּשׁ.. וְאֲנִיחֵנוּ צְרִיכִים לִהְיוֹת גְּבוּרִים גְּדוֹלִים וְלֹא לְשִׁמוּעַ לוֹ.. וְהַיּוֹם, הַסְּפוּר שֶׁלָּנוּ הוּא עַל אִישׁ אֶחָד שֶׁהָיָה גְבוּר מוֹל יִצְרָה־הָרַע וּמָה קָרָה לוֹ בְּסוּף.. אַתֶּם בְּשִׁקְט? יִפִּי.. שִׁשְׁשׁ.. מִתְחִילִים.

בעִירָה אַחַת קִטְנָה בַּחוּץ לָאָרֶץ, גֵּר אִישׁ עָנִי שֶׁקָּרָאוּ לוֹ יִשְׂרָאֵל. כָּל הַשָּׁבוּעַ עָבַד יִשְׂרָאֵל
מֵאֵד קָשָׁה וְגַם זֶה לֹא הָיָה עוֹזֵר כָּל כָּהֵן.. הוּא הָיָה מְרוֹיַח מְעַט כֶּסֶף וְאָפִילוֹ יוֹן לְקָדוֹשׁ
בַּשַּׁבָּת כִּמְעַט וְלֹא הָיָה לוֹ. כֵּן יְלָדִים, אַתֶּם צְרִיכִים לַדַּעַת, שֶׁכָּל פַּעַם שֵׁישׁ לָנוּ מָה לֵאכּוֹל
בַּבַּיִת, צְרִיכִים לוֹמַר "תּוֹדָה" לַה', כִּי הוּא שׁוֹלַח לָנוּ אֶת הַפְּרֻנְסָה, וְנוֹתֵן לָנוּ אֶת הַכֶּסֶף
לְקִנּוֹת אֵכֶל וּבְגָדִים וְאֶת כָּל שְׂאֵר הַדְּבָרִים.

כָּל הַשָּׁבוּעַ הָיָה יִשְׂרָאֵל מַחֲכָה לַיּוֹם הַשַּׁבָּת, כִּי בַשַּׁבָּת הוּא הָיָה הוֹלֵךְ לַבַּיִת הַכְּנֻסָּת
וּמִתְפַּלֵּל בְּכָל הַלַּב לַה', וְאָפִילוֹ שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ אֵכֶל חֵם וְטַעֲמִים בַּשַּׁבָּת, הוּא הָיָה שׁוֹמֵחַ מֵאֵד
לְכָבוֹד ה'.

פַּעַם אַחַת, לְאַחַר הַתְּפִלָּה שֶׁל לַיִל שַׁבָּת, חָזַר יִשְׂרָאֵל מִבַּיִת הַכְּנֻסָּת לַבַּיִת, הוּא הָלַךְ עִם
הָרֹאשׁ כָּלִפִּי מְטָה, כִּי אֶסּוּר לְלַכֵּת עִם רֹאשׁ מוֹרֵם כָּלִפִּי מַעֲלָה כִּיוֵן שֶׁזֶה גָּאוּה. אֲלֹא,
צְרִיכִים קִצֵּת לְהוֹרִיד אֶת הָרֹאשׁ כָּלִפִּי מְטָה.. וְאִז, פְּתֹאֵם, הוּא רוֹאֶה עַל הָרִצְפָּה מְטַבֵּעַ
נְחֹשֶׁת, הוּא חָשַׁב בְּלִבּ.. "אוֹיִשׁ, כִּמָּה חֲבֵל שֶׁמִּצָּאֵתִי אוֹתָהּ רַק עֲכָשׁוּ.. אִם הָיִיתִי מוֹצֵא
אוֹתָהּ לִפְנֵי שַׁבָּת, הָיִיתִי יֹכֹל לְקִנּוֹת בָּהּ יוֹן לְקָדוֹשׁ אוֹ חֵלָה טְעִימָה.. אֲבָל לֹא נוֹרָא.. הַכֹּל
לְטוֹבָה", וַיִּשְׂרָאֵל הִמָּשִׁיךְ לַבַּיִת שָׁלוֹ.

בַּבֹּקֶר, כְּשֶׁהָלַךְ לַבַּיִת הַכְּנֻסָּת, אָמַר לְעַצְמוֹ: "מַעֲנִין אִם הַמְּטַבֵּעַ עֲדִין נִמְצָאת שָׁם..". הוּא
הָיָה סֹקֵרֵן לְרֹאוֹת, וְהָלַךְ לְאוֹתוֹ מְקוֹם. וְמָה הוּא רוֹאֶה שָׁם? זֶה בְּכָלֵל לֹא מְטַבֵּעַ שֶׁל
נְחֹשֶׁת, זֶה מְטַבֵּעַ מִכֶּסֶף!! "וַיֵּאֵר, זֶה שָׁוָה הֲרֵבָה יוֹתֵר.. אֲבָל עֲכָשׁוּ שַׁבָּת וְאֶסּוּר לְהָרִים
כֶּסֶף בַּשַּׁבָּת כִּי זֶה מִקְצָה..". וַיִּשְׂרָאֵל הִמָּשִׁיךְ לַבַּיִת הַכְּנֻסָּת לְהִתְפַּלֵּל שְׁחִירִית. לְאַחַר
הַתְּפִלָּה חָשַׁב יִשְׂרָאֵל.. מַעֲנִין אִם מִיִּשְׁהוּ כָּבֵר מִצָּא אֶת הַמְּטַבֵּעַ כֶּסֶף וְלָקַח אוֹתוֹ.. הוּא
הָיָה סֹקֵרֵן וְהָלַךְ שׁוֹב לְרֹאוֹת אֶת הַמְּטַבֵּעַ..

איך שֶהוא התקרב הוא לא האמין למה שהוא רואה.. אתם יודעים מה הוא ראה?
 (ילדים -) המטבע לא היתה של כסף אלא של זהב!! והיא נצצה כל כך יפה באור של
 השמש.. ישראל אמר לעצמו: "וואי, כמה דברים טובים אפשר לקנות במטבע הזה..
 חלות, יין, דגים.." ישראל בא להתכופף למטבע כדי להרים אותו אבל מיד צעק:
 "שבת!! מה אני עושה?? אוי ואבוי! יצר הרע רוצה שאני אקח את המטבע ואפסיד את
 שמירת השבת!! לא, אני לא ארים אותו.." הוא קם ובמהירות המשיך לבית.
 בצהרים, לפני תפילת מנחה הוא לא הלך לראות את המטבע כי הוא פחד שייצר הרע
 יצליח לשכנע אותו להרים אותו.. אבל, כל התפלה הוא חשב מה קרה.. האם מישהו
 מצא את המטבע, או הזיז אותו.. לאחר מנחה הוא היה צריך לאכול סעודה שלישית,
 אבל מסכן, לא היה לו מה לאכול.. אז הוא החליט ללכת לראות מה קרה עם המטבע
 זהב.. הוא התקרב עוד ועוד לאותו מקום.. ומה הוא מצא במקום המטבע?? (ילדים -)
 ערמה של מטבעות וכלן מזהב!! "מה זה כשוף? איך יכול להיות??.." שאל ישראל את
 עצמו.. אבל אז ענה: "בדאי שזה יצר הרע שרוצה להכשיל אותי, אבל אני לא אתן לו!
 אני אהיה הגבור של ה'.. זה לא משנה לי מטבע זהב או ערמה של מטבעות.. העקר
 בחיים זה המצוות!! הי, אפשר לעשות מזה שיר.. המצוות המתוקות שוות יותר
 ממטבעות.." הוא התחיל לצעד לבית הכנסת להתפלל ערבית, וכל הדרך הוא שר:
 "המצוות המתוקות שוות יותר ממטבעות.. המצוות המתוקות שוות יותר ממטבעות..
 ישראל התפלל ערבית, עשה הבדלה והלך לבית. בדרך, הוא החליט ללכת לראות מה
 קרה עם המטבעות.. הוא התקרב.. והתקרב..
 תגידו ילדים, מה אתם אומרים: הוא ימצא שם באמת מטבעות של זהב או לא?..
 (לשמוע אותם...) טוב, בואו תשמעו, כשישראל הגיע לאותו מקום הוא ראה שם ערמה

גדולה של מטבעות זהב נוצצות. כיון ששיצאה השבת, הוא הרים אותם והלך מייד לקנות
אכל לסעודה רביעית שנקראת "מלוה מלכה", כמובן שכל האכל שקנה עלה פחות
ממטבע אחד.. ואת כל השאר הוא שמר לעצמו לימים הבאים. כי את כל זה הוא קיבל
מתנה מה' בזכות שהיה גבור ולא שמע ליצר הרע..

ילדים יקרים, גם אתם גבורים גדולים כמו ישראל. לכן, גם אם יבוא אליכם יצר הרע
וינסה להכשיל אתכם - אל תשמעו לו! וכך ה' יברך אתכם בכל הברכות.. לילה טוב
לכם וחלומות נעימים.. וכמובן לא לשכח לדפדף לסוף החוברת ולומר יחד: "שמע
ישראל".

איך התבטלה גזירת ניקולאי

שלום ילדים, מה שלומכם? איך אתם מרגישים? היום הכנו לכם ספור מאד יפה, אבל
כדי שנוכל להתחיל אותו נבקש מכם לשכב יפה במטה, לא לדבר, רק להקשיב יפה
בשקט.

אתם בודאי יודעים שעוד מעט, ממש בקרוב צריך להגיע המשיח. המשיח הוא השליח
של ה' שילמד את כלם להאמין בה'. גם הגויים יאמינו בה' ויכבדו את עם ישראל מאד
מאד, כי הם יראו שאנחנו הבנים של ה'. הגמרא אומרת, שכל יהודי שהיה זהיר ללבש
ציצית, יזכה שיהיו לו אלפים ושמונה מאות עבדים מהגויים, העבדים האלו יעשו
בשבילנו הכל, ומה אנחנו נעשה? פשוט נשב ורק נלמד תורה.. לכן, הבנים צריכים

לְהַקְפִּיד תְּמִיד לְשִׁים צִיצִית, וְהַבְּנוֹת צְרִיכוֹת לְדַאֵג שֶׁיִּהְיֶה לְאַבָּא וּלְאַחִים צִיצִית יָפָה מִקְפֹּלֶת וּנְקִיָּה. עַד שְׂבִיבֹא הַמְּשִׁיחַ, הַגּוֹיִים לֹא מְבִינִים שֶׁאַנְחֵנוּ הַבְּנִים שֶׁל ה', וְלָכֵן הֵם כָּל הַזְּמַן עוֹשִׂים לָנוּ צָרוֹת. אָבֹל, ה' תְּמִיד עוֹזֵר לָנוּ וּמְצִיל אוֹתָנוּ מִיָּדָם. וְעַכְשָׁו, נִתְחִיל אֶת הַסְּפֹר הַיָּפָה.

לפני שנים רבות, חי ברוסיה שליט רשע ואכזר ששנא מאד את היהודים. קראו לו הצאר ניקולאי. באותה תקופה היו יהודים רבים ברוסיה וכמובן שכלם שמרו על המצוות של ה' ולמדו את התורה. ניקולאי הרשע לא יכל לסבל את זה, הוא כל הזמן חשב מה לעשות כדי לגרם ליהודים להפסיק לשמור את התורה. בהתחלה הוא צוה לסגור את כל תלמידי התורה, אחר כך הוא חשב לאסור את לימוד התורה גם בבית, אבל כל פעם הצליחו היהודים לבטל את הגזרות שלו. פעם אחת, הוא החליט לאסוף את כל השרים שלו, שישבו להכין תכנית איך להרחיק את היהודים מהתורה. לשם כך הוא שלח מכתבים לכל השרים שיגיעו לארמון בזמן מסים, וכך היה, כל השרים הגיעו לארמון שלו ונכנסו לחדר.

לְאַחַר כָּמָה דְּקוּת נִכְנַס נִיקוּלַי וְאָמַר בְּכַעַס (לַעֲשׂוֹת קֶצֶת קוֹל עֲבָה): "קִרְאֵתִי לָכֶם לָכָא כְּדִי לִפְתֹּר סוּף סוּף אֶת הַבְּעִיָּה עִם הַיְּהוּדִים. אֲנִי חַיֵּב לִמְצוֹא עֲצָה אִיךָ לִסְגּוֹר לָהֶם אֶת תַּלְמוּדֵי הַתּוֹרָה וְאֶת בְּתֵי הַכִּנּוּסֹת, וְכָךְ לִגְרֹם לָהֶם לְהִתְרַחֵק מִהַתּוֹרָה.. אֲנִי רוֹצֶה שְׂאֲתֶם תִּכְנִינוּ תִּכְנִית עִם הַרְבֵּה גְּזֵרוֹת, אֲנַחְנוּ נִשְׁלַח אֶת הַתִּכְנִית הַזֹּאת סְגוּרָה לְכָל הַמְּשֻׁרְדִּים שֵׁישׁ בְּרַחֲבֵי רוּסְיָה, וְנִצְוֶה אוֹתָם שֶׁלֹּא יִפְתְּחוּ אֶת הַמִּכְתָּב עֲכָשׁוּ, אֲלֹא רַק בְּעוֹד חֲמִשָּׁה חֳדָשִׁים בְּדִיוִק כְּשִׁיגִיעַ חַג הַפֶּסַח וְכָךְ הַיְּהוּדִים לֹא יֵדְעוּ מִזֶּה, וְלֹא יִצְלִיחוּ לְבַטֵּל אֶת הַגְּזֵרָה.." הַשָּׂרִים שָׁמְעוּ אוֹתוֹ, וְהִבִּינוּ שֶׁהוּא מֵאֵד רָצִינִי.. וְאֵז נִיקוּלַי אָמַר: "הִקְפְּתִי אֶת הָאֶרְמוֹן שְׁלִי עִם חִילִים, וְאִף אֶחָד מִכֶּם לֹא יִכּוֹל לְצַאת עַד שֶׁתִּגְמְרוּ לְהַכִּין אֶת הַתִּכְנִית.

אל תדאגו, אני אביא לכם ארוחת צהרים וכל מה שצריה, והעקר שתסימו היום!" הוא שאל אותם: "כמה זמן נראה לכם שאתם צריכים?" השרים חשבו והתיעצו ביניהם ואמרו לו: "אנחנו צריכים שתים עשרה שעות.." "אין שום בעיה!" אמר ניקולאי, אני יוצא עכשו מכאן וחוזר בעוד שתים עשרה שעות ואוי ואבוי אם המכתב לא יהיה מוכן, שמעתם?" ניקולאי הרשע יצא מהחדר ונעל את הדלתות. השרים התחילו לעבוד קשה, הם דברו ביניהם והתחילו לכתב את הגזרות שיהיו, עברה שעה, עברו שעות, שלוש.. ארבע... והם רק עובדים ועובדים, מתיעצים וכותבים.. לפתע, שמעו קולות של דהירות סוסים מחוץ לבית. כן, זה היה הרעש של הכרכרה של ניקולאי.. הם הסתכלו על השעון וראו שעדין לא עברו שתים עשרה שעות.. "הי, מה קרה? מה הוא רוצה? למה הוא בא?.." הם לא הבינו, אבל הם המשיכו לעבוד.. ניקולאי נכנס לבית, פתח את הדלת של החדר ונכנס. הם הפסיקו לעבוד וחכו לשמוע מה הוא רוצה לומר, אבל הוא לא אמר כלום.. הוא נגש לשר שאחראי על הכתיבה, לקח ממנו את הדפים שכתב עד עכשו והסתכל בהם.. הוא הסתכל.. והסתכל.. חבר את כל הדפים יחד, התקרב לתנור שהיה שם וז-ר-ק את כל הדפים לתוך האש.. אחר כך הסתובב אליהם ואמר: "זה גרוע!" ויצא מהחדר.. השרים היו המומים.. "מה יש לו לניקולאי הזה? מה נעשה עכשו?.." הם לא רצו לכתב שוב, הם הלכו לחדר שהיה ליד וראו שם הרבה אכל ושתיה וישבו לאכול.

אחרי כמה שעות שוב שמעו קול של סוסים.. הכרכרה של ניקולאי הגיעה והוא נכנס לחדר. הוא חיה חיוך גדול ואמר לשרים: "אל תפסיקו לאכול, אני בטוח שהכנתם לי תכנית טובה על היהודים.." השרים הסתכלו עליו ולא הבינו.. הם אמרו לו: "אנחנו מצטערים, כבר הכנו לך תכנית מפורטת ואתה זרקת אותה לאש.. מה אנחנו יכולים

לַעֲשׂוֹת עוֹד?? "נִיקוֹלַאי שָׁמַע אֶת זֶה וְהָאֲזָנִים שֶׁלוֹ נָהִיּוּ אֲדָמוֹת, כַּמַּעַט הִתְחִיל לַצָּאת מֵהֶם עֶשֶׂן מֵרַב הַכֶּעַס וְהוּא צָעֵק: "אֶ-נִי-?? מָה פְּתָאוֹם!! אֲנִי לֹא הֵייתִי פֹה בְּכָלִּל!!" הַשָּׂרִים הִתְחַנְּנוּ וְאָמְרוּ: "אֵתָה כֵּן הֵייתָ.. לִפְנֵי כַּמָּה שָׁעוֹת.." נִיקוֹלַאי לֹא יָדַע מָה לַעֲשׂוֹת מֵרַב כֶּעַס.. הוּא קָרָא לַחֲיִלִּים וְאָמַר: "שִׁימוּ לָהֶם אֲזִיקִים עַל הַיָּדִים! אֲזַרְק אֶת כָּלֶם לְבֵית הַסֵּהר.." וְאִז, אֶחָד הַשָּׂרִים אָמַר: "אוּלֵי תִשָּׁאֵל אֶת הַשּׁוֹמֵר אִם הוּא רָאָה אוֹתְךָ אוֹ לֹא.." נִיקוֹלַאי שָׁלַח אֶת אֶחָד הַחֲיִלִּים לַשּׁוֹמֵר שֶׁיִּשָּׁאֵל אוֹתוֹ בְּקוֹל כָּדִי שֶׁנִּיקוֹלַאי יִשְׁמַע: "הֲאִם רָאִיתָ אֶת נִיקוֹלַאי נִכְנָס לְכָאן הַיּוֹם?" וְהַשּׁוֹמֵר אָמַר: "כֵּן, לִפְנֵי כַּשְּׁעֵתִים הוּא הִגִּיעַ לְכָאן.. אֲנִי אֶפִּילוֹ בִּקְשָׁתִי מִמֶּנּוּ לֹמַר אֶת הַסִּסְמָא וְהוּא אָמַר אוֹתָהּ.."

נִיקוֹלַאי הָיָה הַמוֹם, פְּתָאוֹם הוּא קָלַט מָה קָרָא פֹּה, הוּא הִסְתוּבֵב לַשָּׂרִים וְאָמַר לָהֶם: "יָדְעוּ לָכֶם, שְׂאֲנִי לֹא יֵצְאִיתִי מֵהַחֹדֶר שְׁלִי כָּבֶר שְׁתִּים עֹשֶׂרָה שָׁעוֹת, כִּנְרָאָה שְׁהֶאֱלוּקִים שֶׁל הַיְּהוּדִים שָׁלַח אֶת אֶחָד הַמַּלְאָכִים שְׁלוֹ, וְהוּא זֶה שֶׁהִתְחַפֵּשׁ וְשָׂרַף אֶת הַתְּכָנִית.." וְכָךְ יְלָדִים יְקָרִים, שׁוֹב הַתְּבַטְלָה הַגְּזָרָה שֶׁהוּא תִכְנֵן.

אָבֵל אֵל תִּדְאָגוּ, כָּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ בַּהִתְחַלָּה, עוֹד מַעַט יָבוֹא הַמָּשִׁיחַ וְהַנִּכְדִּים שֶׁל נִיקוֹלַאי עוֹד יִהְיוּ הָעֹבְדִים שְׁלֵנוּ.. לִילָה טוֹב לָכֶם, וְכַעַת נֹאמַר יַחַד: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל".

המצווה שהכי אוהבים

שְׁלוֹם יְלָדִים, מָה שְׁלוֹמְכֶם? אֵיךְ אַתֶּם מְרַגִּישִׁים? אַתֶּם זֹכְרִים אוּלֵי כַּמָּה מִצְוֹת יֵשׁ בַּתּוֹרָה? יֵשׁ לָנוּ שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִצְוֹת כְּשֹׁאוֹמְרִים אֶת זֶה בְּאוֹתִיּוֹת זֶה יוֹצֵא: תִּרְי־ג. יֵשׁ לָנוּ עוֹד שִׁבְעַת מִצְוֹת שֶׁחֲכָמִים תִּקְּנוּ לָנוּ, וּבִסֵּךְ הַכֹּל יוֹצֵא לָנוּ שֵׁשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים מִצְוֹת. שְׁבָאוֹתִיּוֹת זֶה יוֹצֵא: כֶּתֶר! כִּי הַמִּצְוֹת הֵם הַכֶּתֶר שְׁלֵנוּ.. כָּל יְהוּדֵי צָרִיךְ

לקיים את כל המצוות, אבל לכל אחד יש איזו מצוה שהוא אוהב במיוחד. האם גם לכם יש מצוה שאתם אוהבים במיוחד? (לשמוע אותם.. אולי מצוה שקשורה לחג מסוים.. סכות וכדומה) דעו לכם, שאם אתם מרגישים בלב אהבה למצוה מיוחדת, זה סימן שאתם קשורים אליה, ואתם צריכים להקפיד בה מאד, והיא המצוה שתשמר עליכם הכי הרבה. והיום, נספר לכם ספור על יהודי אחד שהיה אוהב מאד מצוה מיוחדת, ומה קרה לו. אתם מוכנים? יפי, הספור מתחיל..

הספור שלנו קרה בתוניס, שם היו הרבה יהודים צדיקים וטובים. אחד היהודים העשירים היה עובד בתווך סחורות. מה הכוונה? היו באים אליו כל מיני אנשים שרוצים למכור משהו, והיו באים אליו גם אנשים שרוצים לקנות משהו והוא היה מחבר ביניהם ומרויח כסף. כלם אהבו אותו, גם היהודים וגם הגויים, למה? כי הוא היה ישר. הוא אף פעם לא שקר ולא רמה, תמיד אמר את האמת. והיתה לו מצוה אחת שהוא מאד אהב.. איזו מצוה? כל שנה בחג השבועות, הוא היה מזמין לבית שלו עשרה תלמידי חכמים שישובו וילמדו תורה כל הלילה, הוא היה מביא להם כבוד בשפע, וכמובן אחרי החג היה נותן להם כסף. ולמה זה כל כך שמח אותו? בגלל שכל המשפחה שלו, אשתו והילדים, היו מקשיבים לנגן המתוק של למוד התורה וזה היה משמח אותם מאד.

שנה אחת קרה משהו קצת עצוב. מה קרה? הוא לא הצליח למכור הרבה סחורה ונהיה עני. הוא התחיל למכור דברים מהבית שלו עד שבסוף בקשי היה לו אכל בשביל המשפחה. חג הפסח עבר, ולאט לאט התקרב חג השבועות.. הוא כל הזמן חשב: "מה יהיה השנה? הרי אין לי כסף אפילו לקנות אכל לכבוד החג, ומאיפה יהיה לי כסף לקנות כבוד לחכמים שישובו בבית שלי וילמדו תורה???" הוא לא ידע מה לעשות, עד שאשתו באה אליו ואמרה: "בעלי, אל תדאג. אם אתה אוהב את המצוה הזו, אני אעזר

לך לקיים אותה..". היא הוציאה תכשיט מיוחד שהיה לה ואמרה לו: "הנה, לך תמכור את התכשיט שלי בשוק, ובכסף שתקבל תוכל לקנות דברים ולהביא את תלמידי החכמים אלינו הביתה..". הוא מאד התרגש ואמר: "אשתי, את מממש צדיקה גדולה! כל הכבוד..". הוא יצא לשוק ומכר את התכשיט בהרבה כסף.. הוא החזיק את שקית הכסף בידו ואמר: "ברוך ה', עכשו אוכל לקנות גם מוצרים לחג וגם לכבוד תלמידי החכמים..". אולם לפתע הופיע מולו אחד הצדיקים הגדולים שהיו בעיר. מיהו? הצדיק רבי חי טייב. הוא היה צדיק קדוש מאד והיה רגיל לאסוף כסף לעניים. רבי חי טייב נגש אליו ואמר לו: "תן לי את כל הכסף שברשותך.. וה' יעזר לך!" מה? את כל הכסף?.. אבל הרי זה בשביל המצוה.. ילדים, מה אתם אומרים? האם עליו לשמוע לרב ולתת לו את כל הכסף, או לא?.. (לשמוע אותם) הוא אמר לעצמו: "כשצדיק אומר משהו - צריכים לשמוע..." הוא הושיט את השקית עם הכסף ונתן אותה לרבי חי טייב והרב הסתובב והלך לדרכו..

היהודי התחיל לצעד בשביל לאט לאט כשהוא מממש עצוב.. "איה יהיה לי עכשו כסף לקנות אכל לחג? כנראה שלא אזכה גם השנה למצוה האהובה עלי..". וכך הוא הלך.. והלך.. עד שלפתע שמע קול: "יהודי, עצר!" הוא הסתובב אחורה וראה את אחד השרים של המלך רץ אליו ואמר לו: "סליחה, אתה הסוחר היהודי המפורסם?..". "אה.. כן, זה אני..". והשר אמר: "המלך שלח אותי אליך, כדי שתשיג לו ספלים ישנים של חרסין..". היהודי אמר: "מאיפה אשיג את זה? כבר מזמן לא מוכרים ספלים כאלו..". אבל השר לא רצה לשמוע אותו ואמר: "כך המלך רוצה ואתה חייב להשיג לו..". מסכן.. הוא גם נשאר בלי כסף וגם צריך להשיג ספלים למלך.. אבל הוא אמר: "הרי ה' רואה הכל, וכל מה שקורה זה לטובה..". הוא המשיך ללכת ומולו הגיע אחד החברים שלו

ואמר לו: "סלח לי, אולי תוכל לעזור לי? נשארה לי קפסא של ספלים מחרסינה ואני חייב למכור אותם אפילו בזול.. אולי תמצא לי קונה?.." מה אתם אומרים ילדים, יש לו קונה? (ילדים - "כן, המלך..") רגע רגע, צריך לבדוק אם המלך יאהב את הספלים.. הוא לקח את הספלים ורץ למלך.. המלך ראה אותם ואמר: "וואי! אלו בדיוק הספלים שחפשתי.." והמלך שלם לו המון כסף..

הוא לקח את הכסף בשמחה ורץ לשוק לקנות דברים טובים גם לחג וגם למה? (ילדים -) נכון, ללמוד של חג שבועות.. איך שהוא הגיע לשוק את מי הוא רואה מולו? את רבי חי טייב.. בהתחלה הוא פחד שמה יקרה? (ילדים -) נכון, שיהרב יבקש ממנו את הכסף.. אבל הרב חיך אליו ואמר לו: "נו, ראית שיהרוחת מהצדקה?.. עכשו יש לך יותר כסף ממה שלקחתי לך.. לך, ותקנה דברים לחג ותשמח.."

אותו יהודי רץ בשמחה לחניות וקנה דברים לחג וכאשר הגיע חג השבועות הוא זכה כמו כל שנה לקיים את המצוה שהוא כל כך אהב.. עשרה תלמידי חכמים למדו בגגון מתוק את התורה כל הלילה, המשפחה שלו הקשיבה מהחדרים והודתה לה' על הנסים ועל הנפלאות.

זהו צדיקים, שיהיה לכם לילה טוב, וכעת נאמר יחד: "שמע ישראל".

דוד, דניאל והאולר

שְׁלוֹם יְלָדִים, מָה שְׁלוֹמְכֶם? אֵיךְ עָבַר עֲלֵיכֶם הַיּוֹם? תְּגִידוּ, הֲאֵם אֲמַרְתֶּם לְמִי־שֶׁהוּ פַעַם
אֵיזָה דָּבָר וְאַחֵר כִּי הִתְחַרְטֶתֶם? (לְתֵת לָהֶם לְהַזְכֵּר..) נָתַן לָכֶם דְּגָמָא: יֵשׁ לָכֶם אֵיזָה
מִשְׁחָק וְלַחֲבֵר אוֹ לָאֵחַ יֵשׁ מִשְׁחָק אַחֵר, וְאֵז אַתֶּם אוֹמְרִים: "בֹּא נַחְלִיף! אֲנִי אֶתֵּן לָךְ אֶת
שְׁלִי וְאַתָּה תִּתֵּן לִי אֶת שְׁלִי.." אַתֶּם מַחְלִיפִים, וְמָה קוֹרָה אַחֵר כִּי?.. נָכוֹן, מִי־שֶׁהוּ
מִתְחַרֵּט וְאוֹמֵר: "אֲנִי רוֹצֶה אֶת הַמִּשְׁחָק שְׁלִי בַּחֲזָרָה.." וְאֵז מִתְחִיל לְהִיּוֹת וְכוּחַ.. "אֲבָל
אַתָּה נִתַּתְּ לִי!.." וְכֵן מִתְחִילָה מְרִיבָה וְזֶה לֹא טוֹב..

לָכֵן, בְּגִלְל שְׁאֲנַחֲנוּ הַהוּרִים מֵאֵד דּוֹאֲגִים לָכֶם, אֲנַחֲנוּ צְרִיכִים לְלַמֵּד אֶתְכֶם כָּלֵל חָשׁוּב.
הַכָּלֵל הוּא: שֶׁלֹּא כֹדָאי לְהַחֲלִיף דְּבָרִים עִם הַחֲבֵר אוֹ עִם הָאֵח. לְפַעְמִים הָאֵחַ הַקָּטָן קִבֵּל
מִשֶּׁהוּ אֶחָד, וְאַתֶּם קִבַּלְתֶּם מִשֶּׁהוּ אַחֵר וְאַתֶּם מַחְלִיפִים אִתּוֹ, אֵז בַּהֲתַחֲלָה הוּא מְסָכִים..
אֲבָל אַחֵר כִּי הוּא מִתְחַרֵּט וּבּוֹכָה וְרוֹצֶה אֶת שְׁלוֹ בַּחֲזָרָה.. לָכֵן, אֲנַחֲנוּ עֹכְשׁוּ מִלְּמַדִּים
אֶתְכֶם אֶת הַדְּבָר הַחָשׁוּב: שְׂאֵף פַּעַם לֹא כֹדָאי לְהַחֲלִיף דְּבָרִים עִם הַחֲבֵרִים וְהָאֲחִים!
אֲלֹא, כָּל אֶחָד יִשְׁמַח בְּמָה שֵׁיִשׁ לוֹ. וְאִם בְּכָל זֹאת רוֹצִים קִצֵּת לִשְׂחָק בַּמִּשְׁחָק הַשֵּׁנִי, אֵז
יְכוּלִים לְהִתְחַלֵּף רַק לְכַמָּה דְּקוֹת וְאַחֵר כִּי לְהַחֲזִיר מִיָּד. טוֹב? אִם תִּקְפִּידוּ לַעֲשׂוֹת כֵּן,
אַתֶּם תִּהְיוּ בְּשִׂמְחָה עִם הַחֲבֵרִים וְלֹא תִרְיְבוּ אֶתְכֶם. וְהַיּוֹם, הִכְנוּ לָכֶם סִפּוֹר מֵאֵד יָפָה עַל
שְׁנֵי חֲבֵרִים וְמָה שֶׁקָּרָה לָהֶם.. אַתֶּם מוֹכְנִים? הָרֹאשׁ כָּבֵר עַל הַכָּרִית?.. יֵפִי, אֲנַחֲנוּ
מִתְחִילִים.

לְפָנַי שְׁנַיִם רַבּוֹת, הָיוּ שְׁנֵי נְעָרִים עֲנִיִּים שֶׁקָּרְאוּ לָהֶם: דְּנִיָּאל וְדוֹד, הֵם עָבְדוּ מֵאֵד קִנְיָה
אֲצֵל אִישׁ אֶחָד שֶׁמְכַר סוּסִים. דוֹד אָהַב אֶת הָעֲבוּדָה אֲבָל דְּנִיָּאל בְּכָלֵל לֹא. יוֹם אֶחָד,
נִכְנַס דוֹד לַחֲדָר וְחִיָּה חִיוֵּךְ גָּדוֹל.. שָׁאַל אוֹתוֹ דְּנִיָּאל: "מָה קָרָה הַיּוֹם? לָמָּה אַתָּה כָּל כֵּן
שִׂמְחָה?.." אָמַר לוֹ דוֹד: "הִנֵּה תִרְאֶה!" וְהוּא הוֹצִיא מִהַכִּיס אוֹלָר יָפָה. אַתֶּם יוֹדְעִים מָה זֶה
אוֹלָר? (יְלָדִים -) אוֹלָר זֶה כָּלִי קִצֵּת מְסָכָן, כִּי יֵשׁ בּוֹ גַּם סָכִין חֲדָה וְלְפַעְמִים גַּם מַבְרָג

ועוד דברים אחרים. דוד אמר לדניאל: "את האולר הזה קבלתי במתנה מאחד הסוחרים שקנה סוס.. נכון שהוא יפה? הוא מאד משכלל.." דניאל אמר לו: "תן לי לראות.." דוד נתן לו את האולר ואמר לו: "רק תחזיק בזהירות שלא תתתה.." דניאל הסתכל על האולר ומאד התלהב ממנו, הוא אמר לדוד: "דוד, בבקשה תמכר לי את האולר..". דוד התפלא ואמר: "אבל המחיר של אולר כזה הוא יקר ולך אין כל כך הרבה כסף.." לדניאל באמת לא היה כסף, אבל הוא מאד רצה את האולר.. מה יעשה? הוא חשב ואמר לדוד: "תראה, אני רוצה להציע לך הצעה.." "מה ההצעה?", "אני מציע שאתה תתן לי עכשו את האולר, ובעזרת ה' כשאני אהיה עשיר גדול - אתן לך סכום כסף גדול!!" דוד התפרץ בצחוק "דניאל, אתה ממש מצחיק.. אין לך אפילו כמה פרוטות, ואתה כבר בטוח שתהיה עשיר???" "אבל דניאל לא צחק, הוא אמר: "אני מרגיש שבעזרת ה' אהיה עשיר ואני מבטיח ליתת לך סכום כסף גדול!!" דוד אמר: "טוב, בכל מקרה, אני מוכן ליתת לך את האולר כי אתה מאד אהבת אותו.. ולגבי הכסף.. תמשיך לחלום חלומות.." ודוד נתן לו את האולר.

לאחר כמה ימים, דניאל החליט לעזב את העבודה וללכת לעיר הגדולה בירלין כדי למצוא עבודה יותר טובה, להרויח כסף ולהיות עשיר כמו שהוא תמיד רצה. כשהגיע לירלין הוא התחיל בעבודה פשוטה וזה היה מאד קשה, אבל הוא לא התאוש, כי הוא ידע מה שלמד אותנו דוד המלך ביהלים: "הזרעים בדמעה - ברנה יקצרו" אתם יודעים מה הפרוש? (ילדים -) נכון, מי שעובד קשה ומתאמץ - בסוף מצליח. ובאמת, מיום ליום הוא הרויח עוד כסף ועוד כסף עד שהוא נהיה עשיר גדול, הוא התחתן וגר שם בירלין.

ומה עם דוד? דוד נשאר באותה עבודה, גם הוא התחתן אבל לא היה לו בכלל כסף.
והיתה לו בת אחת. יום אחד בא השכן ואמר לו: "תראה דוד, לי יש בן ולך יש בת, אולי
נחתן אותם?" דוד אמר: "אני מאד הייתי רוצה, אבל אין לי כסף כדי לתת לבת שלי
בשביל חתונה.. אני ממש מצטער.." אבל השכן אמר: "כן, אני יודע שאין לך כסף, אבל
יש עשיר אחד בעיר הגדולה ברלין, קוראים לו דניאל.. אתה זוכר שהייתם חברים
פעם? אולי כדאי שתלך אליו ותבקש ממנו שיעזר לך.." דוד זכר את דניאל.. והוא יצא
לברלין.

באותו יום, דניאל העשיר ישב במרפסת, נהנה מהגנה היפה שלו וקרא ספר. פתאום
הוא רואה איש עומד מולו.. "כן, מה אתה רוצה?" שאל דניאל, ודוד אמר: "אני אדם
עני, ואני צריך לחתן את הבת שלי.." דניאל הוציא מטבע לצדקה ונתן לו... אבל דוד
אמר: "דניאל, תסתכל עלי, אתה לא מכיר אותי? אני דוד, החבר שלך..." דניאל קפץ
משמחה ואמר: "כן, דוד.. שלום.. מה נשמע? שוב, שוב.." הוא הוציא לו כבוד ושתייה
והם ישבו לדבר.. ואז, דוד הזכיר לדניאל מה שהיה ואמר: "אתה זוכר שכשהיינו קטנים
בקשת ממני את האולר שלי ואמרתי שכאשר תהיה עשיר תתן לי הרבה כסף?".. באותו
רגע דניאל לא ידע מה לעשות.. כי אם הוא יתן עכשו הרבה כסף, מה ישאר לו?..
תגידו ילדים, מה אתם אומרים: האם הוא חייב לתת לו את הכסף או לא? (לשמוע
אותם..) דניאל הלך ושאל את הרב של העיר והרב אמר לו שהוא לא חייב לתת את כל
הכסף אבל כדאי שיעזר לו כמה שהוא יכול, ובפעם הבאה שלא יבטיח דברים גדולים.
ובאמת, דניאל עזר לדוד והבת שלו התחתנה. אז תזכרו: אף פעם לא להחליף משחק
לתמיד עם ילד אחר כי בסוף מישהו יכול להתחרט... לילה טוב לכם, וכעת נאמר יחד:
"שמע ישראל".

ממצוות לא מפסידים: הילד עמד מול

הכסף וחשב מה לעשות?

שלום ילדים, מה שלומכם? איך אתם מרגישים? היום הכנו לכם ספור מאד יפה, אבל בגלל שאתם ילדים נבונים, נשאל אתכם לפני הספור כמה שאלות מאד קלות. שאלה ראשונה: מה שוה יותר: נחשת או כסף? (ילדים - "כסף") יפי. שאלה שנייה: מה שוה יותר: כסף או זהב? (ילדים - "זהב") כל הכבוד. שאלה שלישית: מה שוה יותר: זהב או יהלומים? (ילדים - "יהלומים") מצין. שאלה רביעית: מה יותר שוה יהלומים או מצוות? (ילדים - "מצוות") נפלא!! שאלה חמישית: אם נשים את כל הכסף והזהב והיהלומים שבעולם בכף אחת של מאזנים ובכף השנייה נשים מצוה אחת, מה ישקל יותר? (ילדים - "המצוה") איזה ילדים חכמים אתם. ועכשו, שאלה שביעית ואחרונה, אבל תחשבו טוב לפני שתענו, בסדר? .. (לקרא לאט) איך ה' ישלם לנו על כל המצוות שעשינו? הרי אפילו כל הכסף והזהב והיהלומים שבעולם לא מספיקים אפילו למצוה אחת (!) ואנחנו ברוך ה' עשינו ועוד נעשה המון המון מצוות? .. (לתת להם לחשוב..) טוב, נגלה לכם את התשובה. ה' ברא עולם מיוחד רק בשביל השכר של המצוות. זה עולם שהוא גדול פי מליונים מהעולם שלנו, הוא נקרא: "עולם הבא" ושם יש לה' המון שכר לתת לכל יהודי ויהודיה על כל מצוה ומצוה. ועכשו נתחיל את הספור המיוחד שלנו. ששש...

לפני כמאה שנים, שלטו התורכים בירושלים. אותה שנה היתה שנת בצרת והיה רעב גדול בארץ ישראל, המצב של היהודים היה מאד קשה, לא היה להם כמעט מה לאכול.

המבגרים יכלו להתאפק ולא לאכול כל יום, אבל הילדים לא יכלו להתאפק, בגלל שהגוף של הילדים צריך לגדול וכדי לגדול הם צריכים לאכול.. אפילו שהמצב היה קשה, היהודים התחזקו בלמוד התורה, וכשלוומדים תורה בשמחה, אז לא מרגישים כל כך את הרעב. בירושלים היתה משפחה אחת עם הרבה ילדים, והאח הגדול שלהם היה בגיל תשע בערך. פעם אחת, ביום שבת, הילד הגדול הלך לבית הכנסת. הוא הקפיד ללכת במדרכה בזהירות, הוא הלך.. והלך.. והלך.. עד שלפתע, ראה מטבע כסף מנח על הרצפה. "וואי! איזה מטבע יקרה! אני יכול לקנות בה הרבה אכל למשפחה שלי.." כך הוא חשב.. אבל אז הוא נזכר שביום שבת אסור להרים כסף. ילדים יקרים, אתם יודעים למה אסור להרים כסף בשבת? (ילדים -) נכון, כל דבר שאסור להשתמש בו בשבת נקרא: "מקצה", ואסור לטלטל 'מקצה' בשבת. אתם יכולים לומר לנו עוד דגמאות לדברים שהם מקצה בשבת? (אכן, מברג, טלפון וכו'..) כל הכבוד! ועכשו נמשיך את הספור..

הילד עמד מול הכסף ואמר לעצמו: "מה כדאי לי לעשות? מצד אחד, הכסף הוא מקצה ואסור להרים אותו.. אבל מצד שני, אם אקח אותו אוכל לקנות הרבה דברים מהחנות, ואם אני אשאיר אותו כאן - אפסיד..." הוא חשב וחשב.. עד שבסוף הוא נזכר במשפט מיחד שאמר לו הרב שלמד אותו בכיתה א'לף, המשפט הוא: "ממצוות לא מפסידים!!" כן, הרב שלו למד אותו שכאשר עושים מצוה, אף פעם לא מפסידים! איך שהוא נזכר בזה, הוא החליט לא להרים את הכסף מהרצפה, ואז בזכות שמירת השבת הוא לא יפסיד.. אבל הוא גם לא רצה ללכת משם, כדי שמישהו אחר לא יקח את זה.. אז מה הוא עשה? הוא פשוט עמד ליד המטבע וחכה שהשבת תצא..

הוא עמד שם בלי לזוז, שעה, שעות, שלוש.. ואז, לפתע עבר שם גוי תרפי. הוא הסתכל עליו וראה שהוא לא זז.. הוא צעק לו: "הי, ילד מה קרה לך? למה אתה עומד שם?.." הילד לא ידע מה לומר, לכן הוא לא ענה..

הגוי צעק לו שוב: "אתה לא מבין מה שאלתי? מה אתה עומד שם כמו פסל?" הילד לא ענה.. ואז הגוי הגיע.. הוא הסתכל על הילד ולא הבין מה הוא עושה.. הוא הסתכל מסביב עד שפתאום את מה הוא ראה? (ילדים -) נכון, את המטבע. הוא קפץ מיד על המטבע ואמר: "איזה יפי! איזו מטבע יקרה.." הוא לקח אותה והלה.. הילד נהיה כל כך עצוב עד שהוא ממש פרץ בבכי.. הוא גם בכה על המטבע שהפסיד, אבל הוא בכה על עוד משהו.. אתם יודעים על מה?.. הוא בכה על זה שהוא עשה מצוה ובסוף הוא הפסיד.. תגידו ילדים, מה אתם חושבים, הוא באמת הפסיד או הרויח? (לשמוע אותם.. טוב, הקשיבו להמשך הספור.

הילד הלך לבית עצוב, הוא ספר לאבא שלו מה קרה ואמר לו: "איה יכול להיות שעשיתי מצוה והפסדתי??" לאבא שלו לא הייתה תשובה, אבל הוא אמר לו: "תראה בני היקר, כשיש ליהודי שאלה הוא צריך לשאול את הרב. לך לרב שלנו ותשאל אותו..". <ENG><HEB> הילד לא התביש, כי חכמים למדו אותו ש"לא הבישן למד", מי שלא מבין משהו חייב לשאול ולא להתביש.. הוא הלך לבית של הרב ותקתק בדלת. הרב הכניס אותו פנימה ושאל: "כן צדיק, מה רצית?" הילד ספר לו את הספור ושאל אותו: "איה יכול להיות שעשיתי מצוה והפסדתי?" ואז הרב שאל אותו: "איזה מטבע זה היה?" והילד אמר לו את הסוג, הרב פתח את המגרה, הוציא מטבע כזה ואמר לו: "תראה, אתה הרוחת את המצוה של שמירת השבת, והפסדת את המטבע, בא נתחילף, אני אתן לך מטבע כזה בדיוק ואתה תתן לי את השכר שיש לך בגן עדן, אתה

מוֹכֵן?.." יְלָדִים, מָה אַתֶּם אוֹמְרִים, כִּדְאִי לוֹ לְוֹתֵר עַל הַשָּׂכָר? (יְלָדִים -) הַיֶּלֶד חָשַׁב
וְאָמַר: "לֹא וְלֹא! אֲנִי לֹא מוֹכֵן לְוֹתֵר עַל הַשָּׂכָר בְּגֵן עֵדֶן.." וְאֵז הִסְבִּיר לוֹ הָרֹב: "נֶכֶן
שֶׁהַפֶּסֶדֶת מְטִיבָה, אֲבָל הַרוּחַת הָרִבִּה יוֹתֵר מִמְטִיבָה.. וְתִזְכֹּר: מִמְצוּוֹת לְעוֹלָם לֹא
מִפְסִידִים!!" הַיֶּלֶד חִיָּה וְהֵלֶךְ בְּשִׂמְחָה לְבֵיתוֹ.